

Українська асоціація Василя Сухомлинського
Державна науково-педагогічна бібліотека України
Київський національний економічний університет

В.О. СУХОМЛИНСЬКИЙ
БІОБІБЛІОГРАФІЯ: 1987–2000 рр.

Київ
2001

В.О. Сухомлинський: Біобібліографія: 1987–2000 рр. / Уклад. Г.І. Сухомлинська, О.В. Сухомлинська; Ред. – бібліогр. Н.О. Гожаман, Л.І. Ніколюк; Відповід. за вип. П.І. Рогова. – К.: 2001. – с.

В посібнику в хронологічній послідовності представлені педагогічні та художні твори В.О. Сухомлинського, що вийшли в Україні, країнах близького та далекого зарубіжжя за період з 1987 по 2000 роки. Включено також літературу про життя та діяльність видатного українського педагога та вченого, творче використання його педагогічної спадщини в сучасних умовах.

Зміст

Шановний читачу

Твори В.О. Сухомлинського

Тематичні збірки

Окремі твори

Статті в збірках та періодичній пресі

Листи

Магнітофонні записи

Художні твори

Казки, оповідання, мініатюри, новелети

Переклади творів В.О. Сухомлинського іноземними мовами за рубежом

Література про життя та діяльність В.О. Сухомлинського

Матеріали до біографії (статті, хронікальні помітки і спогади)

ВИВЧЕННЯ ТА ТВОРЧЕ ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ

В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Методичні рекомендації з творчого використання педагогічної спадщини

В.О. Сухомлинського

Науково-практичні конференції, симпозіум, семінари, вечори, зустрічі, присвячені творчому використанню педагогічної спадщини

В.О. Сухомлинського

Дисертація на здобуття вченого ступеня доктора педагогічних наук

Дисертація на здобуття вченого ступеня доктора філософії

Дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата педагогічних наук

Увічнення пам'яті В.О. Сухомлинського

В.О. Сухомлинський в літературі та мистецтві

Художньо-документальна література

Проза

Поетичні твори

Сценарій

Науково-документальний фільм

Фотовиставки

Публікації про творчість В.О. Сухомлинського за рубежом

Допоміжні матеріали

Бібліографічні посібники

Алфавітний покажчик педагогічних праць В.О. Сухомлинського

Алфавітний покажчик художніх творів В.О. Сухомлинського

Алфавітний покажчик авторів праць про В.О. Сухомлинського

Алфавітний покажчик міських, районних газет та багатотиражок

Основні дати увічнення пам'яті В.О. Сухомлинського

після 1986 року

Додаток

Список праць В.О. Сухомлинського та літератури

про нього, опублікованих протягом 1986 року,

і не включених у попередню біобібліографію

Праці В.О. Сухомлинського

Література про В.О. Сухомлинського

Шановний читачу!

Ви тримаєте в руках біобібліографію видатного українського педагога Василя Олександровича Сухомлинського – покажчик його праць та літератури про нього, його творчість, що вийшли друком в період з 1987 по 2000 рік.

Ця біобібліографія – наша третя спроба представити творчість Василя Олександровича у вигляді покажчика. Перша – «В.О. Сухомлинський. Бібліографія творів» – з'явилась у київському видавництві «Радянська школа» у 1978 році. Вона була видана за ініціативи й фінансової підтримки Педагогічного товариства УРСР - громадської організації, що об'єднувала освітян України. Бібліографія налічувала 818 позицій, що відображали хронологічний та алфавітний перелік друкованих праць В.О. Сухомлинського, рецензії й відгуки на його твори.

Звичайно, то була перша спроба цілісного представлення творчої спадщини педагога, вона не була позбавлена певних недоліків.

Друга наша книга, присвячена тій же проблемі, під назвою «В.А. Сухомлинский. Биобиблиография» вийшла в тому ж київському видавництві «Радянська школа» в 1987 році, майже через 10 років після появи першої книги. Вона налічує вже 2.211 позицій, що відображають не лише розширений і доповнений перелік праць самого Василя Олександровича, а й, що суттєво, покажчики літератури про його життя та діяльність в тодішньому Радянському Союзі та за рубежом, відображення його особистості в літературі та мистецтві тощо. На той час це була найбільш повна бібліографія творчості педагога, наскільки повним може бути видання такого типу.

Ці біобібліографічні покажчики свідчили про великий інтерес педагогічного загалу всього Радянського Союзу до творчої спадщини Василя Олександровича і до його особистості. Про це говорить і кількість видань, і їх географія, і тематика.

З часу видання «В.А. Сухомлинский. Биобиблиография» минуло вже понад 14 років. Скільки змінилося з того часу - ми живемо уже в новій державі, незалежній Україні, маємо зовсім нову школу, що вибудовує свою діяльність на нових засадах - державницькій ідеології, гуманізму, уваги до особистості, демократизму, і відповідно оновлену педагогічну науку.

Всі ці трансформації, без сумніву, позначились на нашому ставленні до минулого, до педагогічних персоналій: одні з них остаточно канули в Літу, деякі піддавалися різного роду критиці.

Ставлення ж до творчості Василя Олександровича практично не змінилося - і на зламі епох, ідеологій, ідеалів і цінностей його доробок і ставлення до його особистості залишилось таким же, як і до кардинальних змін - він був і залишається видатним українським педагогом.

Усвідомлюючи, що час, епоха, в які він жив і працював, накладали на його творчість ідеологічний і політико-партійний відбиток, сьогоднішні вчителі, педагоги, вихователі, науковці шукають в його педагогічній спадщині неперехідні цінності, постулати, орієнтири, які були і завжди будуть основою виховання - любов і повага до особистості дитини, роду, народу, природи, праці.

Отже, інтерес до творчої спадщини педагога, висловлені ним міркування, думки, ідеї продовжують хвилювати учителів не лише в Україні, а й далеко за її межами.

Свідченням цього є створення громадських організацій вчителів, педагогів, які метою своєї діяльності ставлять вивчення, поширення та розвиток ідей В.О. Сухомлинського. Першою такою організацією було Міжнародне товариство послідовників В. Сухомлинського, створене у 1990 році в Марбурзі (Німеччина) за ініціативою Еріки Гартманн.

Велику роль в розповсюдженні й актуалізації творчості педагога в Україні відіграє сьогодні Українська асоціація імені Василя Сухомлинського, створена також 1990 році за ініціативи широких кіл вчителів (Голова Асоціації - О.Я. Савченко).

Сьогодні роль Української асоціації Василя Сухомлинського в розповсюдженні і розвитку ідей педагога серед українських освітян важко переоцінити. Саме вона ініціює проведення щорічних всеукраїнських педагогічних читань «В.О. Сухомлинський і сучасність» в контексті актуальних проблем сьогоденної освіти й виховання. Проведено вже 7 всеукраїнських читань у різних регіонах України й асоціація не збирається зупинитися на досягнутому - вона намагається розширити й урізноманітнювати свою діяльність і свідченням тому є цей біобібліографічний покажчик, виданий за ініціативи і фінансової підтримки членів Асоціації.

Біобібліографічний покажчик, який Ви зараз тримаєте в руках, містить 1090 позицій і є продовженням видання «В.А. Сухомлинский. Библиография» (1987 р.). За роки, що минули з часу його появи, з'явилося багато публікацій, присвячених творчості педагога. Тому виникла необхідність в їх упорядкуванні й оприлюдненні. Дане видання містить у назві хронологічні рамки 1987–2000 рр., де 1987 – рік видання попереднього покажчика і 2000 – рік завершення роботи над виданням. Покажчик зберігає ті ж розділи, що є у виданні 1987 року. Таким чином, до 2211 позиції попереднього видання додано ще 1090 позицій даного видання.

Цей біобібліографічний покажчик виходить у складні часи й відображає складнощі свого часу. Тому укладачі свідомі з того, що далеко не всі публікації знайшли відображення у даному виданні.

Ми щиро дякуємо всім, хто сприяв виданню цього покажчика, долучився до того, щоб він побачив світ.

Покажчик складається з восьми розділів. У перших двох «Твори В.О. Сухомлинського» та «Переклади творів В.О. Сухомлинського іноземними мовами за рубежом» матеріал розміщено в хронологічному порядку за видами видань, а в межах кожного року – за алфавітом назв.

Публікації, що виходили в Україні та Росії українською і російською мовами подаються у спільному рядку за мовою видання. У розділі «Переклади творів В.О. Сухомлинського іноземними мовами за рубежом» матеріал розміщено в хронологічному порядку за алфавітом назв країн, а в межах країни (Росія) – за алфавітом мов. Якщо немає відомостей про осіб, які здійснювали переклад, прізвища перекладачів не згадуються. В деяких зарубіжних країнах твори та уривки з творів В.О. Сухомлинського видавалися під довільними назвами. За такими назвами здійснено їх бібліографічний опис. Художні твори видатного педагога виділені в окремий підрозділ: «Казки, оповідання, мініатюри, новелети».

Розділ «Література про життя та діяльність В.О. Сухомлинського» має ряд підрозділів, у яких матеріал розміщений також за видами видань в хронологічному порядку, а в межах року - за алфавітом прізвищ авторів та назв праць. В розділі «Публікації про творчість В.О. Сухомлинського за рубежом» літературу розміщено за алфавітом країн, в межах країни - за хронологією і подано українською мовою в українській транскрипції, як і у розділі «Переклади творів В.О. Сухомлинського іноземними мовами за рубежом».

Деякі матеріали у покажчику ідентифікувати не вдалося, тому в них відсутні окремі бібліографічні дані.

Видання містить ряд допоміжних матеріалів: «Бібліографічні посібники», алфавітні покажчики.

В «Алфавітний покажчик педагогічних праць В.О. Сухомлинського» включено всі роботи та фрагменти робіт педагога, видані в Україні та за рубежом. В покажчику вони подаються за назвами публікацій.

В «Алфавітному покажчику художніх творів В.О. Сухомлинського» праці педагога українською та російською мовами подаються на мові публікації.

В «Алфавітному покажчику авторів праць про В.О. Сухомлинського» прізвища зарубіжних авторів подаються з загальному ряду за алфавітом у перекладах українською мовою.

Бібліографічний покажчик призначено для спеціалістів та широкого кола читачів: учителів, вихователів, батьків, студентів, всіх тих, кого цікавить наукова спадщина видатного педагога, чиє ім'я зайняло достойне місце в українській та світовій педагогічній науці.

Ганна Сухомлинська
Ольга Сухомлинська

Твори В.О. Сухомлинського

Тематичні збірки

1988

1. Мудрость родительской любви / Сост. А.И. Сухомлинская. – М.: Мол. гвардия, 1988. – 304 с.: ил. – (Б-ка для родителей).

Рец.: Войченко А. Родительская педагогика для всех // Ленинабад. правда. – 1988. – 20 июля.

2. Сердце отдаю детям. – К.: Рад. шк., 1988. – 272 с.

1990

3. «Не только разумом, но и сердцем...»: Сб. ст. и фрагм. из. работ / Сост. и авт. предисл. Л.В. Голованов. – 2-е изд. – М.: Мол. гвардия, 1990. – 139 с. – (Б-ка пион. вожакого).

4. Хрестоматия по этике / Сост. и авт. вступ. ст. О.В. Сухомлинская. – М.: Педагогика, 1990. – 304 с.

1997

5. Сухомлинский В.А. / Сост. и авт. вступ. ст. Г.Д. Глейзер. – М.: Издат. Дом Шалвы Амонашвили, 1997. – 224 с. – (Антол. гуман. педагогики).

Окремі твори

1987

6. Письма к сыну: Кн. для учащихся. – 2-е изд. – М.: Просвещение, 1987. – 128 с.

Рец.: Письма каждому из нас // Мол. ленинец. – 1988. – 16 февр.

1988

7. Разговор с молодым директором школы. – Минск: Университетское, 1988. – 241 с. – (Б-чка сер. «Ун-т-шк.»).

8. Розмова з молодим директором. – К.: Рад. шк., 1988. – 282 с.

9. Сто советов учителю. – К.: Рад. шк., 1988. – 310 с.

1989

10. Как воспитать настоящего человека / Сост. и авт. вступит. ст. О.В. Сухомлинская. – М.: Педагогика, 1989. – 288 с.: портр.

Статті в збірках та періодичній пресі

1987

11. В чем обаяние женственности: (письмо к сыну) // Хрестоматия по этике и психологии семейной жизни / Сост. И.В. Гребенников, Л.В. Ковинько. – М., 1987. – С. 108–110.

12. [Висловлювання В.О. Сухомлинського про сім'ю] // Хрестоматия по этике и психологии семейной жизни / Сост. И.В. Гребенников, Л.В. Ковинько. – М., 1987. – С. 137, 185, 238, 270.

13. Не гасите огонек // Учит. газ. – 1987. – 7 окт.

14. [Про виховання] // Настольная книга родителей: Хрестоматия по семейному воспитанию. – Минск, 1987. – С. 11-12, 22-25, 52-53, 59-64, 70-71, 91-92, 95, 97, 106, 112-113, 115-122, 128-131, 144, 149, 153-154, 160-161, 168.

15. Школа чувств: (письмо к сыну) // Хрестоматия по этике и психологии семейной жизни / Сост. И.В Гребенников, Л.В. Ковинько. – М., 1987. – С. 54-57.

1988

16. Зерна мудрості // Рад. освіта. – 1988. – 27 верес.

17. Дайте ребенку радость умственного труда, радость успехов в учении // Мол. учителю. – К., 1988. – С. 73-94.

18. К вопросу об организации школ-интернатов // Сов. педагогика. – 1988. – № 12. – С. 82-88.

19. Конспекты произведений А.С. Макаренко // Комс. знамя. – 1988. – 13 марта.

20. Моя педагогическая система // Учитель Киргизстана. – 1988. – 25 нояб.; 21 дек.

21. Моя педагогічна система: [З неопублік. кн. «Педагогічна культура»] // Рад. шк. – 1988. – № 6. – С. 87-91; № 7. – С. 79-84; № 8. – С. 87-91; № 9. – С. 86-91.

22. Неисчерпаемо багатство педагогических идей А.С. Макаренко // Шк. и пр-во. – 1988. № 1. – С. 4-5.

23. Письма к сыну: (К 70-летию со дня рождения) [Фрагм.] // Семья и шк. – 1988. – № 9. – С. 25-26.

24. Принцип самодіяльності у вихованні комсомольців: (З неопублік.) // Рад. Україна. – 1988. – 28 верес.

25. Проблемы воспитания всесторонне развитой личности // Антология педагогической мысли Украинской ССР. – М., 1988. – С. 442-457.

26. Что такое призвание к труду учителя? Как оно формируется? // Мол. учителю. – К., 1988. – С. 66-73.

27. Этюды о коммунистическом воспитании // Учит. газ. – 1988. – 27 сент.

1989

28. Идти вперед! // Нар. образование. – 1989. – № 8. – С. 70-78.

Відгуки: Кумарин В. Вперед... к Макаренко // Нар. образование. – 1989. – № 8. – С. 78-81; Турбовский Я. Диалог через двадцать лет // Там же. – С. 81-85.

29. [Про педагогічні праці Н.К. Крупської]: Очима і серцем Сухомлинського // Рад. освіта. – 1989. – 24 лют.

30. Розмова з молодим директором про деякі питання морального виховання; Павлиська середня школа; Серце віддаю дітям; Народження громадянина; Формування комуністичних переконань молодого покоління; Комуністична ідейність – основа морального виховання: [Фрагм.] // Розумне, добре, вічне... – К., 1989. – С. 97-109, 166-177.

31. Слово об А.С. Макаренко // Развитие идей А.С. Макаренко в теории и методике воспитания. – М., 1989. – С. 20-24.

1990

32. Лист дочці: Які ж ви щасливі! // Скарб високої любові. – К., 1990. – С. 181-189.

33. Сухомлинский о Макаренко: незавершенный труд: [Висловлювання педагога про А.С. Макаренка] // Сов. педагогика. – 1990. – № 3. – С. 85-92.

1991

34. В расчете на абстрактного ученика // Воспитание шк. – 1991. – № 4. – С. 11–12.
35. Самый отстающий в классе... // Воспитание шк. – 1991. – № 1. – С. 24-25.
36. Этюды о коммунистическом воспитании // Учитель: Ст. Документы. Педагог. поиск. Воспоминания. Страницы лит. – М., 1991. – С. 123-130.
- Висловлювання В.О. Сухомлинського про працю вчителя. – С. 141, 171, 196-197.

1993

37. Джерело невмирущої криниці: 3 листів до словесника // Відродження. – 1993. – № 10. – С. 65-69.
38. Жива вода душі народу: [Уривки із ст. «Слово рідної мови», «Людина – найвища цінність»] // Відродження. – 1993. – № 9. – С. 20, 25.
39. Із записника В.О. Сухомлинського: [Підгот. О.В. Сухомлинська] // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 5-6.
40. Как воспитать настоящего человека; Методика воспитания коллектива; Школа радости // Патриот. – 1993. – № 43. – С. 6.
41. На нашій совісті – людина // Поч. шк. – 1993. – № 10. – С. 3-4.
42. Что такое добро и зло: [Із кн. «Листи до сина»] // Пед. альм. – 1993. – № 3. – С. 2-8.

1995

43. О воспитании совести: [3 кн. «Как воспитать настоящего человека»] // Педагогика. – 1995. – № 4. – С. 49-51.

1998

44. [Висловлювання В.О. Сухомлинського про культуру спілкування педагога і учня] // Освіта України. – 1998. – 28 жовт. – С. 9.

1999

45. Здоров'я, здоров'я і ще раз здоров'я // Валеологія. – 1999. – № 18. – верес. – С. 8-9.
46. Про мову // Валеологія. – 1999. – № 20. – жовт. – С. 10.
47. [Про мову й культуру] // Урок української. – 1999. – № 7-8. – С. 20.

2000

48. Из записной книжки Василия Александровича Сухомлинского // Учит. газ. – 2000. – 1 окт. – С. 4.
49. Педагогика В. Сухомлинского: Основные представления. // Первое сент. – 2000. – 12 авг. – С. 6-9.
50. Педагогічний світ казки: Бесіда з марійськими вчителями (1967): [Розшифрування магніфон. запису, пер. з рос. та публ. Д. Федоренка] // Освіта. – 2000. – 16-23 лют. – С. 4.
51. Я твердо верю в силу воспитания // История социальной педагогики: Хрестоматия – учеб. – М., 2000. – С. 504-521.

Листи

52. Из творческого наследия В.А. Сухомлинского: [Лист М.С. Хрущову по суті реформи шк., 1958 р.] // Сов. педагогика. – 1988. – № 3. – С. 97-102.
53. В. Хилтунену, 22 февр. 1970 г.; 20 марта 1970 г.; 17 апр. 1970 г.; 18 мая 1970 г. // Комс. правда. – 1988. – 28 сент.

54. «За будь-яких обставин я буду стояти прямо»: [Коментар Д.П. Маргуліса листів В.О. Сухомлинського до нього] // Літ. Україна. – 1988. – 3 листоп. – С. 7.
55. Письма А.Е. Бойму, 1962 г.; 27июня 1965 г.; 27 мая 1966 г.; 30 июня 1966 г.; 9 января 1967 г.; 9 апр. 1967 г.; 21 мая 1967 г.; 23 мая 1967 г.; 10 июня 1967 г.; 14 июня 1967 г.; 24 июня 1967 г.; 31 июля 1967 г.; 16 авг. 1967 г.; 30 сент. 1967 г.; 13 окт. 1967 г.; 14 окт. 1967 г.; 31 окт. 1967 г.; 28 нояб. 1967 г.; 23 ноябр. 1968 г.; 2 июля 1969 г.; 23 июля 1969 г.; 10 нояб. 1969 г., 5 февр. 1970 г.; 14 февр. 1970 г.; 23 марта 1970 г.; 11 апр. 1970 г. // Нар. образование. – 1988. – № 9. – С. 73-80.
56. Що віддав – твоє: [Два листи директору Гайворон. серед. шк. № 5 А.Б. Резнику. Другий лист від 18 листоп. 1969 р.] // Наука і суспільство. – 1988. – № 9. – С. 27-28.
57. В. Хілтунену, 22 лют. 1970 р.; 20 берез. 1970 р.; 17 квіт. 1970 р.; 18 трав. 1970 р. // Почат. шк. – 1989. – № 1. – С. 67-68.
58. Є. Березняку // Березняк Е. Операція «Голос». – М., 1992. – С. 235.
59. Т.Н. Міллер, 13 черв. 1958 р., 5 січ. 1967 р.; 31 жовт. 1967 р.; 10 верес. 1967 р. // Нар. образование. – 1993. – № 7-8. – С. 121-122.
60. З неопублікованих листів В.О. Сухомлинського // Рід. шк. – 1993. – № 8. – С. 36. - Зміст: [Р.А. Атаяну, 3 січ. 1969 р.; О.К. Андрєєвій, 20 лип. 1969 р.; Д.П. Маргулісу, 17 лют. 1966 р.; С.Х. Чавдарову, лист не закінчений].
61. Р.А. Атаяну // Витоки. – 1993. – № 6 (11), верес. – С. 5.
62. Т.В. Вітці, 5 жовт. 1969 р.; 16 жовт. 1969 р.; 16 лют. 1970 р.; 20 берез. 1970 р.; 9 квіт. 1970 р. // Витоки. – 1993. – № 6(11), верес. – С. 5.
63. Д.П. Маргулісу, 8 квіт. 1970 р. // Витоки. – 1993. – № 6(11), верес. – С. 5.
64. До останньої хвилини: (3 листа О.О. Бойму) // ПершOVERесень. – 1993. – 26 верес. – С. 2.
65. Я твердо верю в огромную, просто великую силу школы: (Письма В.А. Сухомлинского дет. писателю А.И. Шарову) // Первое сент. – 1999. – 2 окт. – С. 1.

Магнітофонні записи

66. Источники гражданской зрелости: Фонограмма / Читает автор; Сост. И.В. Гребенников; Консультант А.И. Сухомлинская. – М.: Мелодия, 1988.

Художні твори

Казки, оповідання, мініатюри, новелети

Окремі видання

1991

67. Казки Школи під Голубим Небом: Казки, притчі, оповідання / Упоряд. О.В. Сухомлинська; Худож. М.В. Перевальська. – К.: Освіта, 1991. – 191 с.: іл.

1993

68. Чиста криниця: Казки, оповідання, етюди: Для сімей. читання / Худож. оформ. Н.В. Сосніної; Упоряд. О.В. Сухомлинська; Передм. Д.С. Чередниченка. – К.: Веселка, 1993. – 287 с.: іл. – (Шк. б-ка).

1999

69. Казки. – Ужгород: Гражда: Карпати, 1999. – 51 с. – Угор. мовою.

Опубліковані в інших книгах, періодичній пресі

1988

70. Осіння квітка; Як бджола ночувала у квітці; Крилата насінина берези // Рад. шк. – 1988. – № 9. – С. 91.

71. Поле маків; Кульбаба серед капусти; Дівчинка і конвалія; Квітка і Корінь; Синиччина пісенька // Рад. шк. – 1988. – № 10. – С. 96.

72. Художні мініатюри // Рад. освіта. – 1988. – 27 верес. – Зміст: Калюжа; Старенький трактор; Перший день; Загублені гроші; Черствість, байдужість; Мамо, чому це на могилі сміття лежить?; Відлітають журавлі; Крилата квітка; Хлопчик веде додому п'яного батька; Жайворонок над пшеничним полем; Осінній день в лісі; Паперовий кораблик; Де ж наша шпаківня?; Комірчина для дідуся.

73. Чотири аркуші золотого паперу // Пам'ятки України. – 1988. – № 1. – С. 31–34. – Зміст: Втрачений день; Калюжа; Страшна пісня; Чотири аркуші золотого паперу; Хто розмалював півника.

1989

74. Білі руки й чорні руки; Як здивувався Мурко; Акація говорить: сьогодні буде дощ; Мій тато хліб пече // Рад. освіта. – 1989. – 17 лют.

75. Хустина бабусі Марії; Бо за морем – чужина; Прощання з конем; Кінь утік...; Чому плакав Сергійко; Борщ із свіжою скибкою хліба; Чому дідусь усміхнувся // Літ. Україна. – 1989. – 1 черв.

76. Яке щастя?; Як носили продавати півника; Портрет дідуся; Вночі Олеся пропала...; Колосок з далекої України; І як вона виросла на дорозі? // Рад. освіта. – 1989. – 10 лют.

1990

77. Ходімо, діти, до класу // Почат. шк. – 1990. – № 11. – С. 9.

1991

78. Журавель і Папуга // Почат. шк. – 1991. – № 2. – С. 71.

79. Соломенные брыли; Кто умнее; Самый счастливый листочек; Он ждет своего часа; Как умер старый голубь; Аист и лягушка; Какие на вкус звезды; Как бабочка напилась березового соку; Родное гнездо; Почему воробей полюбил фиалку; Глупый Карась; Осколки солнышка; Не видно потому, что ночь // Моск. ведомости. – 1991. – № 1.

80. Що буде, як зупиниться час; Боязкий Льоня; Хлопчик веде додому п'яного батька; Любов і жорстокість // Почат. шк. – 1991. – № 9. – С. 33-38.

1992

81. Що найголовніше в житті?; Не хочу бути слабшим; Чому мама тепер плаче // Світлиця: Навч. посіб. для почат. кл. серед. шк. – К., 1992. – С. 49-50; 91-92.

1993

82. Дитинство думки; «Школа радості»; Сергійкова квітка; Хлопчик і дзвіночок Конвалії // Витоки. – 1993. – № 6(11), верес. – С. 4-5.

83. Казки школи під голубим небом: (Казки, притчі, оповідання) // Почат. шк. – 1993. – № 10. С. 7-13. – Зміст: Як здивувався Мурко; Щоб метелик не наколовся; Кмітливий скляр; Дуб під вікном; Краплина роси; Хай будуть і соловей, і жук; Чого синичка плаче?; А хто ж вам казку розповідає, бабусю?; Образливе слово; А серце тобі нічого не наказало?; Тихо, бабуся відпочиває; Найласкавіші руки; Сива волосинка; Сьома дочка; Дідусь і Андрійко; Народження егоїста; Хто кого веде додому; Щоб Кіт Мишки не впіймав; Кам'яне серце; Він зненавидів красу; Суниці для Наталі; Перед справедливим суддею; Хто найкращий майстер на землі?; Сяюча вершина і кам'яниста стежина; Які ви

щасливі! Флейта і вітер; Найкрасивіше і найпотворніше; Бабуся і Петрик; Ледача подушка; Пекар і Кравець; Борщ із свіжою скибкою хліба; Соромно перед соловейком; По одному ковтку – найслабкішим; Від верби до тополі, від тополі до верби; Важко бути людиною...; Дивний мисливець; Ніч та біла сорочка; П'ять дубів; Прогаяний день.

84. Кто умнее; Самый счастливый листочек; Родное гнездо; Глупый Карась; Как Бабочка напилась березового соку; Почему Воробей полюбил фиалку; Какие на вкус звезды?; Аист и лягушка; Как умер Старый Голубь; Соломенные брыли; Он ждет своего часа // Учит. газ. – 1993. – 30 марта. – С. 30.

85. Як ріка розгнівалася на дощика; А що там, за лісом?; На Тарасовій горі; Віл і Ясенець; Квітуча вишня // Жива вода. – 1993. – верес.

1994

86. Поздоровляємо!; Сьома дочка; Іменинний обід; Я хочу сказати своє слово; Горбатенька дівчинка; Втрачений день; Все в лісі співає; Чорні руки; По волосинці // Первоцвіт: Читанка для 1 кл. трир. почат. шк. – К., 1994. – С. 81, 84, 92, 105, 109, 218, 226, 238, 240.

1995

87. Будь дослідником; Чорні руки; Як змінюється колір снігу; Зате тепер я знаю...; Бабусині руки; Чотири аркуші золотого паперу; Бджолина музика // Розвиваю свої здібності: Навч. посіб. для мол. школярів. – К., 1995. – С. 14, 17, 30, 39, 50, 67, 82, 101, 138, 152.

88. Поздоровляємо!; Який музика цвіркун; Що краще?; Права і ліва рука; Велике й мале; Квітка сонця // Барвистий клубок. – К., 1995. – С. 45, 95, 97, 103, 108-109.

89. Як білочка врятувала дятла; Деркач і кріт; Бо сонце єдине; Найласкавіші руки; Сива волосинка; Не хочу бути слабшим; Сьома дочка; Святковий обід; Конвалії перед Наталиним вікном; Красиві слова і красиве діло // Читанка: Для 1 кл. трир. та 2 кл. чотирир. почат. шк. – К., 1995. – С. 127-128, 187, 197, 201, 206, 212, 218, 248, 257.

90. Якби я стала невидима; Тарасовій могилі; Людина принесла життя; Відломлена гілочка; Не забувай про джерело; Віл і садівник; Який слід повинна залишити людина на землі // Чиста криниця: Читанка для 3 кл. трир. та 4 кл. чотирир. шк. – К., 1995. – С. 114, 146, 189, 194, 204, 231, 243.

1998

91. Відломлена гілочка // Буслик. – 1998. – № 1. – С. 28.

92. Казки Василя Сухомлинського: Яке щастя?; Дуб і сокира; Зозулина журба; Павук і мереживо; Одинець муравлик // Жива вода. – 1998. – верес. – С. 8.

1999

93. Країна Безтурботних; Троянда і сонце; Троянда і свиня; Наполегливий муравлик; Залізний лоб // Почат. шк. – 1999. – № 9. – С. 4-7.

94. Оповідання та казки // Рідне слово: Укр. дит. л-ра: Хрестоматія. У 2-х кн. Кн. 2. – К., 1999. – С. 387-396. – Зміст: Бо я – людина; Який слід повинна залишити людина на землі?; Дуб під вікном; Сива волосинка; Сьома дочка; Комірчина для дідуся; Він зненавидів красу; Образливе слово; Ледача подушка; Як Сергійко навчився жаліти; Соромно перед соловейком; Пихата жаба; Ремісник і різець.

2000

95. Чому не вішаєте цього рушника, Матусю? // Почат. шк. – 2000. – № 9. – С. 1.

96. Як визволити джмеля? // Почат. шк. – 2000. – № 9. – С. 1.

**Переклади творів В.О. Сухомлинського іноземними мовами за
рубежем**

Вірменія

97. Вітчизна в наших серцях. – Єреван: Луйс, 1987. – 182 с.

В'єтнам

1988

98. Народження громадянина / Пер. Нгуен Бі. – М.: Прогресс; Ханой: Молодь, 1988. – 384 с.

Китай

1987

99. Як виховати справжню людину / Пер. Ло Ліан-Хуа. – Чжоньша: Хунаньцзяюйгубаньше, 1987. – 319 с.

1988

100. Лист дочці / Пер. з рос. Лю-Вень-Хуа. – [Б.м.]: Пенє, 1988. – 130 с.

101. Про розумове виховання / Пер. Лю-Вень-Хуа. – [Б.м.]: Шансі, 1988 – 223 с.

1992

102. Виховання морального вдосконалення людини: Зб. ст. / Пер. та уклад. Лю Лунж. – Пекін: Пекін. фізико-техн. ун-т, 1992. – 346 с.

103. Як виховати справжню людину / Пер. Цан Динь. – Пекін: Пед. наука, 1992. – 295 с.

Латвія

1987

104. Книга про кохання / Пер. з рос. Р. Рунце; Худож. В. Іванова. – Рига: Звайгзне, 1987. – 164 с.: іл.

Німеччина

1998

105. Серце віддаю дітям / Пер. та склад. Е. Гартман. – Гамбург: Ковач, 1998. – 231 с.: портр.

Польща

1987

106. Сто порад учителям / Авт. вступ ст. Я. Т. Вілох; Пер. А. Ставінські. – Варшава: Вид-во «Шкільне і педагогічне», 1987. – 231 с.

Рец.: Радзієвич Ю. В. Сухомлинський. Сто порад учителям // Єдукасія. – 1989. – С. 135-137.

Росія

Гельською

1987

107. Співаюча пір'їнка. – М.: Райдуга, 1987. – 26 с.

Дарі

1988

108. Співаюча пір'їнка. – М.: Райдуга, 1988.

Іспанською

1988

109. Співаюча пір'їнка: Оповідання та казки. – М.: Райдуга, 1988.

Кхмерською

1987

110. Співаюча пір'їнка: Оповідання та казки. – М.: Дит. л-ра, 1987.

Лаоською

1987

111. Співаюча пір'їнка. – М.: Райдуга, 1987. – 26 с.

Суахілі

1988

112. Співаюча пір'їнка: Оповідання та казки. – М.: Райдуга, 1988.

Урду

1988

113. Співаюча пір'їнка: Оповідання та казки. – М.: Райдуга, 1988.

Угорщина

1996

114. Казки морального спрямування / Пед. ін-т ім. Бешшенєї. – Ниредьгаза, 1996. – 99 с. – Бібліогр.: С. 96-99.

**Література про життя та діяльність В.О. Сухомлинського
Матеріали до біографії (статті, хронікальні помітки, спогади)**

1987

115. Давидзон Я. Двічі Герой Радянського Союзу С.А. Ковпак вручає нагороди директору Павлівської середньої школи В.О. Сухомлинському і вчительці Великописарівської школи В.М. Сидоренко / Фотогр. // Рад. освіта. – 1987. – 26 трав.

116. Сухомлинський Василь Олександрович // Укр. рад. енцикл. слов. – К., 1987. – Т. 3. – С. 336: портр.

1988

117. Видатний педагог-новатор // Рад. студент. – 1988. – 23 верес.

118. Вовченко Г.Я. Слово про наставника: [Виступ вчительки математики Павліс. серед. шк. на уроч. вечорі, присвяч. 70-річчю від дня народж. В.О. Сухомлинського] // Рад. освіта. – 1988. – 27 верес.

119. Дмитриев М.А. Породненные единой целью: (Воспоминания о В.А. Сухомлинском) // Гомел. ун-т. – 1988. – 1, 6 сент.

120. Завина В.И. Ориентует на профессию: Из опыта творч. исполыз. пед. наследия В.А. Сухомлинского по проф. просвещению учащихся шестилет. возраста учительницей нач. классов Знамен. средн. шк. № 3 М.В. Григорьевой / Отд. нар. образ. Кировоград. обл. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 5 с.

121. Заволока С. Піднімав дитячі очі до зірок // Молодь України. – 1988. – 28 верес.

122. Ігнатенко П. Родина Сухомлинських // Рад. освіта. – 1988. – 27 верес.

123. Калениченко Н. Ковток цілющої води // Рад. освіта. – 1988. – 27 верес.

124. Князюк В. Культ, які ніколи не викличуть осуд нащадків: (Роздуми в дні ювілею В.О. Сухомлинського) // Літ. Україна. – 1988. – 29 верес.

125. Козак М. Рядки з щоденника: (70 р. Його слава повік неминуща) // Соц. село. – 1988. – 27 верес.

126. Мазур П. Предисловіе: [А.С. Макаренко та В.О. Сухомлинський – схожість їх життєвих шляхів] // Нар. образование. – 1988. – № 1. – С. 86–87.

127. Маєвський Ю.Є. Музичні відтінки педагогічного кредо: (До 70-річчя з дня народження В.О. Сухомлинського) // Рад. шк. – 1988. – № 9. – С. 82-83.

128. Макаев В. Бессмертие педагога // Учитель. – 1988. – 26 сент.

129. Маргулис Д., Абаймов В. Источник вдохновения – ленинские идеи: (Факты, док., воспоминания) // Нар. образование. – 1988. – № 11. – С. 77-79.

130. Миклашевич Г. Спадщина новатора // Настауницка газ. – 1988. – 28 сент. – Білорус. мовою.

131. Петренко І. У вічній пам'яті народній // Рад. освіта. – 1988. – 27 верес.

132. Розенберг А. Неповторна особистість // Рад. студ. – 1988. – 23 верес.

133. Рындак В. Он всегда был с нами: (К 70-летию со дня рождения В.А. Сухомлинского) // Юж. Урал. – 1988. – 28 сент.

134. Сергієнко З. Книжка спогадів // Рад. освіта. – 1988. – 27 верес.

135. Сергієнко З. Подвиг учителя: (До 70-річчя з дня народж. В.О. Сухомлинського) // Сіл. вісті. – 1988. – 28 верес.

136. Серце, віддане дітям: (Сьогодні – 70 р. від дня народж. видат. рад. педагога В.О. Сухомлинського) // Настауницка газ. – 1988. – 28 верес. – Білорус. мовою.

137. Сичов В. Фонд великого педагога: [Про зміст архів. фонду В.О. Сухомлинського] // Прапор комунізму. – 1988. – 4 жовт.

138. 70 років з дня народження В.О. Сухомлинського // Календар знаменних і пам'ятних дат: 1988. III кв. – К., 1988. – С. 73-77.

139. Соловейчик С. Последний классик // Новое время. – 1988. – № 40. – С. 48.

140. Тамбовкина Т. Подвижник // Калинингр. ун-т, 1988. – 3 окт.

141. Шашло Т. Воспитатель мужественного поколения: (Воспоминания о В.А. Сухомлинском) // Нар. образование. – 1988. – № 9. – С. 80-81.

142. Шевченко Г. «Людиною треба стати»: (Відкриття істини) // Кіровоград. правда. – 1988. – 28 верес.

1990

143. Арісменді А.Л. Світлий талант Василя Сухомлинського // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 107-108.

144. Атаян Р.А. В.О. Сухомлинський, яким я його знав // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 159-163.

145. Березняк Є.С. Талановитий педагог // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 80-83.

146. Верховиніна М.М. Де бралась енергія // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 47-49.

147. Вітка В.Т. Голос учителя // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 151-158.
148. Вовченко Г.Я. Людина великого серця і розуму // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 49-52.
149. Волков Г.Н. Бути світлим променем для інших // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 119-123.
150. Воробйов М.І. Вдячність // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 76.
151. Галузинський В.М. В єдності теорії і практики // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 102-107.
152. Головатий Ю.В. Незабутні зустрічі // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 128-134.
153. Губко О.Т. Обпалений добротою // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 124-128.
154. Дараган В.Т. Схиляючись перед Сухомлинським // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 52-55.
155. Дмитрієв М.П. В.О. Сухомлинський у Білорусії // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 134-142.
156. Єфременко А.П. Спасибі, школо! // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 75.
157. Жаленко К.М. Турбота про становлення вчителя // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 55-59.
158. Заволока С.П. Відданість // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 84-92.
159. Заза Р.К. Він учив нас мати свою думку // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 59-60.
160. Зеленгур П.Д. Мої зустрічі з Сухомлинським // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 201-206.
161. Іванов В.Д. Живий образ вчителя-комуніста // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 77-79.
162. Каліка П.А. Життя віддане школі // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 97-102.
163. Лисенко П.Г. Він випромінював світло // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 92-93.
164. Литвиненко М.А. Мати про сина // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 33-37.
165. Лівшиць К.О. Професія – людина // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 116-119.
166. Мазуркевич О.Р. На чатах правди і науки // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 175-191.
167. Маргуліс Д.П. Поборник добра, краси і правди // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 192-199.
168. Мединський Г.О. Безстрашність душі // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 142-151.
169. Резнік А.Б. Пам'ятні листи // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 163-167.
170. Резнік А.П. Високе покликання // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 168-170.
171. Риндак В.Ф. Він завжди з нами // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 216-219.
172. Розенберг А.Я. Унікальна особистість // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 93-96.

173. Святовець В.Ф. Штрих до творчого портрета // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 209-216.
174. Сокурєнко М.К. Незабутній вчитель і наставник // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 60-63.
175. Спогади про Сухомлинського / Упоряд. С.П. Заволока. – К.: Рад. шк., 1990. – 223 с.
- Рец.: Антонєць М.Я. Знать, понимать и любить // Сов. педагогика. – 1991. – № 9. – С. 140-141; Литвиненко М. Про вчителя і людину // Вітчизна. – 1991. – № 9. – С. 186; Освіта. – 1991. – 22 берез.
176. Становий І.А. Педагог-гуманіст // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 67-70.
177. Стельмухов Д.Ю. Стратегія керівництва // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 171-175.
178. Степанова О.Й. Як ми працювали // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 63-67.
179. Сухомлинська Г.І. Сила духу і розуму // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 15-30.
180. Сухомлинський С.О. Слово про брата // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 31-32.
181. Ткаченко І.Г. В.О. Сухомлинський у моєму житті // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 109-116.
182. Трайєр Й.А. Короткі, але пам'ятні зустрічі // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 167-168.
183. Фоменко М.В. Наш авторитетний порадник // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 5-14.
184. Хлебнікова А.В. Нас познайомила війна // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 45-47.
185. Ходосов К.О. Гортаючи сторінки пам'яті // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 37-42.
186. Шашло Т.М. Мій друг Сухомлинський // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 42-47.
187. Щєрбина В.М. Із сторінок пам'яті // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 206-209.

1993

188. Віхи життя // ПершOVERесень. – 1993. 26 верес.
189. Вовченко Г. Наш незабутній директор // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 42-47.
190. Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – 88 с.
191. Калініченко Н.А. Голуб і хризантеми // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 78-87.
192. Калініченко Н. Святі дороги до Павлиша // Кіровогр. правда. – 1993. – 10 черв.
193. Корінь Т. Бачити біля себе людину // Кіровогр. правда. – 1993. – 12 жовт.
194. Ликов В. Видатному педагогу сучасності – 75 // Освіт. гарт. – 1993. – 1 жовт.
195. Лідкова С. Кольорова ниточка // Придніпров'я. – 1993. – 12 трав.
196. Маргуліс Д. Видатний педагог, учений, мислитель // Рід. шк. – 1993. – № 12. – С. 14-15.
197. Навроцька Я. У меморіальній квартирі на Троєщині // Освіта. – 1993. – 24 верес. – С. 8. – Спец. вип. – посіб.

198. Нестеренко В. Турбота про живе і красиве // Придніпров'я. – 1993. – 12 трав.
199. “Ой, на гори та й жниці жнут»: Воспоминания и заметки коллег и учеников В.А. Сухомлинського, в 1942-1944 годах, работавшего директором Увинской сред. шк. в Удмуртии / Сост. В.К. Нуриев; записала Л. Панкратьева // Нар. образование. – 1993. – № 7-8. – С. 123-125.
200. Пасічник В.О. З почуттям обов'язку // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 62-65.
201. Перебийніс Г.М. Біля живого джерела // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 53-57.
202. Про серце, віддане дітям: [Підбірка ст., присвяч. 75-річчю від дня народж. В.О. Сухомлинського] // Освіта. – 1993. – 24 верес.: фот.
203. Радченко В. Він був великою Людиною: [Про громад. діяльність В.О. Сухомлинського] // Кіровоград. правда. – 1993. – 15 квіт.
204. Рак І. На сонячній галявині // Освіта. – 1993. – 24 верес. – С. 4. – Спец. вип. – посіб.
205. Рак І.П. Василь Сухомлинський як педагог і наставник // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 75-78.
206. Розенберг А.Я. Наш сучасник // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 13-17.
207. Стельмухов Д.Ю. В.О. Сухомлинський і управління школою // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 65-75.
208. Сухомлинська О.В. Біографія В.О. Сухомлинського у світлі наукового аналізу // Рід. шк. – 1993. – № 8. – С. 33-35.
209. Сухомлинський С.О. Спогади про брата // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 18-25.
210. Ткаченко І. Жива вода криниці // Освіта. – 1993. – 24 верес. – С. 6. – Спец. вип. – посіб.
211. Ткаченко І. Г. Василь Олександрович Сухомлинський у моєму житті // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 31-38.
212. У вінок В.О. Сухомлинському: Спогади і ст. / Світловод. від. нар. освіти та ін. – Світловодськ, 1993. – 31 с.
213. Хижняк Б.П. Людина самобутнього педагогічного таланту // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 8-12.
214. Чередниченко Д.С. Великий педагог і великий письменник // Сухомлинський В.О. Чиста криниця. – К., 1993. – С. 5-6.
215. Чередниченко Д. Біль чистої криниці // Витоки. – 1993. – № 6(11). – С. 5.
216. Чередниченко Д. Великий педагог і великий письменник // Жива вода. – 1993. – верес.
217. Чернявская Г.Н. Память сердца // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 26-31.
218. Шевченко Г.Г. Мудрий наставник // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 38-42.
219. Шевченко І.А. Зустрічі з В.О. Сухомлинським // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 57-62.
220. Шевченко Л.М. Мій перший наставник // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 47-53.
221. Штрихи до біографії // Шкіл. газ. – 1993. – жовт. – Спец. вип.

222. Явтушенко Н. Я вчилася у Павлівській школі // Освіт. гарт. – 1993. – 1 жовт.

223. Яким він був? // ПершOVERесень. – 1993. – 26 верес.

224. Яровий М.А., Терлецький Л.А. Замість передмови // Все життя – школі: Спогади сучасників про В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1993. – С. 3-7.

1994

225. Давыдова А. Кто убийца Сухомлинского? // Пед. калейдоскоп. – 1994. – № 27-28. – С. 4-5.

226. Кумарин В. Осторожно: архивная пыль // Пед. калейдоскоп. – 1994. – № 31-32. – С. 7.

227. Пеннер Е. Встреча продолжается // Нар. образование. – 1994. – № 6. – С. 101-104.

228. Сухомлинская О.В. Диспут по-советски // Пед. калейдоскоп. – 1994. – № 51-52. – С. 3.

1995

229. Свистун Т.М. Урок мислення серед природи // Почат. шк. – 1995. – № 9. – С. 45-47.

1996

230. Хандрос Б. Материнська криниця: [Про родину педагога В. Сухомлинського] // Жінка. – 1996. – № 9. – С. 6-8.

1997

231. Логвин Г. Де голий степ наступає на Павлівш...: Спогади про Сухомлинського // Рід. шк. – 1997. – № 5. – С. 15-16.

1998

232. Березняк Є. Його доля і звичайна, і героїчна // Дніпро. – 1998. – № 9-10. – С. 133-137.

233. Березняк Є. Серце, віддане дітям // Товариш. – 1998. – 26 верес.

234. Макаренко А. Посмішку Василя Олександровича пам'ятати завжди // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 8. – Дод. до газ. “Кіровоград. правда”.

235. Погода В. Єдиний вогник у всьому селищі... // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 9. – Дод. до газ. “Кіровоград. правда”.

236. Ржепецький Л. Василь Сухомлинський в моєму житті // Освіта України. – 1998. – 23 верес. – С. 8.

237. Сухомлинська Г. “Я зробила те, про що мене просив Василь Олександрович” // Кіровоград. правда. – 1998. – 26 верес.

238. Сухомлинська М. Він живе в дзвінкому сміхові і піснях дітей // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 10. – Дод. до газ. “Кіровоград. правда”.

239. Сухомлинська О. “З кожним роком осягаю, поважаю і люблю свого батька все більше” // Кіровоград. правда. – 1998. – 26 верес.

240. Сухомлинская О. Отец находил счастье в гармонии с природой и людьми // Комс. правда в Украине. – 1998. – 25 сент. – С. 12.

241. Тарапака Н. У родинному колі // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 15. – Дод. до газ. “Кіровоград. правда”.

1999

242. Хандрос Б. Мать Сухомлинского // Зеркало недели. – 1999. – 8 мая. – С. 23.

2000

243. Галаган В. Останні дні життя В.О. Сухомлинського // Придніпров'я. – 2000. 2 верес. – С. 2.
244. Жаленко К. Спогади про видатного педагога // Придніпров'я. – 2000. – 2 верес. – С. 2.
245. Любар О.О. та ін. Василь Сухомлинський – видатний український педагог / О.О. Любар, М.Г. Стельмахович, Д.Т. Федоренко // Почат. шк. – 2000. – № 9. – С. 2-5.
246. Сухомлинская О. Сухомлинский должен вернуться: [Интерв'ю] // Киев. ведомости. – 2000. – 29 марта. – С. 5.

**Вивчення та творче використання
педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського
1987**

247. Андреева С.К. Гармония педагогических влияний // Махораті педагоги. – 1987. – 29 верес.
248. Андреева Е.К. Гармония преобразующего воздействия: [З досвіду роботи В.О. Сухомлинського] // Учит. газ. – 1987. – 25 апр.
249. Андреева Е. Зеленый мир // Учит. газ. – 1987. – 5 сент.
250. Багомедов М., Руденко Ю. Письма о педагогической науке // Учит. газ. – 1987. – 3 окт.
251. Байшелієв А. [В.О. Сухомлинський] // Комунизм шанве. – 1987. – 9 жовт. – Казах. мовою.
252. Баранов С.П. и др. Педагогика: Учеб. пособие для пед. училищ. – М.: Просвещение, 1987.
В.О. Сухомлинський про виховання. – С. 8, 23, 39, 43, 70, 156-157, 184, 199, 201, 207, 215, 225, 239, 246, 247, 252, 268, 307, 319, 327, 331, 323, 340-341.
253. Борисовський А.М. В.О. Сухомлинський. – Єреван: Луйс, 1987. – 130 с. – Вірм. мовою.
254. Борисовський А.М. В.О. Сухомлинський: Кн. для учнів / Пер. с рос. Ф.А. Русу. – Кишинев: Лумина, 1987. – 227 с. – Молд. мовою.
255. Борисовский А. Тончайший инструмент человеческого воспитания // Учитель Киргизии. – 1987. – 25 сент.
256. Дацюк Г., Онгурян О. “Нам нужны действительно просвещенные люди...” // Комс. знамя. – 1987. – 12 дек.
257. Зеленгур П. Затянувшиеся воспоминания: Письмо в «Учит. газ.» // Учит. газ. – 1987. – 4 июля.
258. Идеи формирования общественно активной личности в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского и их внедрение в практику в условиях реформы общеобразовательной и профессиональной школы: (Тез. докл. науч.-практ. конф., 28-29 сент. 1987 г.) / Науч.-студ. о-во Кировоград. гос. пед. ин-та им. А.С. Пушкина, Кировоград. гос. пед. ин-т им. А.С. Пушкина. – Кировоград, 1987. – 111 с.
259. Крамчанинова О.В. “Школа радости” продовжує діяти // Почат. шк. – 1987. – № 9. – С. 53-57.
260. Монозон Э.И. Вклад В.А. Сухомлинского в теорию и практику воспитания // Становление и развитие советской педагогики. 1917-1987. – М., 1987. – С. 106-109.
261. Нашашина Е. Школа гуманізму // Махораті педагоги. – 1987. – 29 верес.
262. Пеннер О.В. Географія вивчення і впровадження спадщини В.О. Сухомлинського // Рад. шк. – 1987. – № 9. – С. 68-70.

263. Пеннер О. Історія одного твору // Соц. село. – 1987. – 20 листоп.
264. Пеннер О. Новатор // Соц. село. – 1987. – 3 верес.
265. Пеннер О.В. “Школа радості” // Махораті педагоги. – 1987. – 25 трав.
266. Радов А. Дети апреля. Как они станут жить, какими мы их вырастим?: [Про В.О. Сухомлинського] // Огонек. – 1987. – № 49. – С. 5-6.
267. Соколовський С.М. Послідовники В.О. Сухомлинського // Рад. шк. – 1987. – № 12. – С. 52.
268. Соколовський С.М. В.О. Сухомлинський про принципи трудового виховання учнів // Почат. шк. – 1987. – № 9. – С. 57-59.
269. Социальная психология: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов / Под ред. А.В. Петровского. – М.: Просвещение, 1987. – 224 с.: ил.
- В.О. Сухомлинський про психологію. – С. 19, 22-23, 154, 174, 177, 180-181, 189.
270. Сухорукова Г.В. В.А. Сухомлинский об образовательной работе с детьми в связи с подготовкой их к школе // Повышение эффективности образовательной работы дошкольных учреждений в связи с подготовкой детей к школе: Сб. науч. трудов / Киев. гос. пед. ин-т им. Горького. – К., 1987. – С. 14-25.
271. Турсунова З. Батьківська педагогіка В.О. Сухомлинського // Махораті педагоги. – 1987. – 29 верес.
272. Урин М. Слушая Сухомлинского // Учит. газ. – 1987. – 7 окт. – С. 2.
273. Урин М.Б. Уроки воспитания чувств: (Двухгодич. семинар-практикум по использованию пед. наследия В.А. Сухомлинского в школ. жизни) // Комсомолец Донбасса. – 1987. – 8 марта.
274. Файзуллина Г.Я. Гуманизм педагогического наследия В.А. Сухомлинского // Методические проблемы педагогической науки. История педагогики. – [М.], 1987. – С. 11-14.
275. Швачко Л. Наш порадник і наставник // Махораті педагоги. – 1987. – 29 верес.
276. Ярулина Ф. Уроки людинознавства // Махораті педагоги. – 1987. – 29 верес.

1988

277. Абаимов В. Совесть школы: (Сегодня исполняется 70 лет со дня рождения В.А. Сухомлинского) // Комс. знамя. – 1988. – 28 сент.
278. Абаимов В. Учитель и ученик: [Про конспектування праць А.С. Макаренка В.О. Сухомлинським] // Комс. знамя. – 1988. – 13 марта.
279. Андреева Е.К. От экологического воспитания к пониманию ноосферы // Сов. педагогика. – 1988. – № 9. – С. 23-28.
280. Бабийчук Л. Резервы мастерства: Из опыта работы творч. группы метод. каб. Знамен. гороно по изуч. и внедрению наследия В.А. Сухомлинского / Кировоград. обл. ин-т усоверш., метод. каб. отд. нар. образования Знамен. горисполкома. – Кировоград, 1988. – 4 с.
281. Базилевич Н. Його школа – школа радості: До 70-річчя від дня народж. В.О. Сухомлинського // Зоря Полтавщини. – 1988. – 28 верес.
282. Барабаш В.П., Прокофьев Б.В. Учитъ мыслить: Из опыта работы учителя физики Долин. сред. шк. № 1 А.А. Молчанова по творч. исполз. идей В.А. Сухомлинского об умствен. воспитании школьников / Отд. нар. образования Кировоград. обл.исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 5 с.
283. Басиладзе М.А. Воспитание учащихся в духе гуманизма: (Из опыта) // Нач. шк. – 1988. – № 9. – С. 7-9.
284. Бегматов А. Виховати людину // Махораті педагоги. – 1988. – 7 жовт.
285. Войтенко Л. Сердце, отданное детям: (Сегодня исполняется 70 лет со дня рождения В.А. Сухомлинского) // Рабочая газ. – 1988. – 28 сент.

286. Войченко А. Вивчаємо педагогіку В.О. Сухомлинського // Махораті педагоги. – 1988. – 7 жовт.
287. Войченко А. Нев'янучі ідеї // Махораті педагоги. – 1988. – 11 берез.
Те ж // Ленинабад. правда. – 1988. – 12 марта.
288. Волков Б. Собор души твоей: [К 70-летию В.А. Сухомлинского] // Л-ра в шк. – 1988. – № 5(сент.-окт.). – С. 2-7.
289. Волков Г.Н. Мастер уникального эксперимента // Сов. педагогика. – 1988. – № 9. – С. 17-23.
290. Гартманн Э. Личность и общество, инициатива и активность // Сов. педагогика. – 1988. – № 12. – С. 89-91.
291. Гідулянов І. Головний предмет // Кіровогр. правда. – 1988. – 28 верес.
292. Головатий Ю. Зустрічі та листування: (28 верес. минає 70 р. з дня народж. видат. педагога В.О. Сухомлинського) // Ленін. прапор. – 1988. – 27, 29 верес.
293. Голубовська О. Коли перемагає добро // Кіровогр. правда. – 1988. – 28 верес.
294. Дерев'яно В.А. и др. Уроки среди природы: Из опыта творч. использ. идей В.А. Сухомлинского по эколог. воспитанию первоклассников учительницей Гайворон. сред. шк. № 2 М.Н. Харламовой / В. Дерев'яно, С. Савельева, И. Бабанский / Отд. нар. образования Кировоград. обл. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 5 с.
295. Деркач В. Єдність праці і краси: (Слово про Сухомлинського) // Соц. село. – 1988. – 27 верес.
296. Деркач В. Єдність праці і краси: Школа свято береже традиції, закладені видатним педагогом // Кіровогр. правда. – 1988. – 28 верес.
297. Деркач В. У тісному зв'язку навчання і виховання // Соц. село. – 1988. – 27 верес.
298. Дмитриев М.А. Новатор советской школы // Гомел. ун-т. – 1988. – 4 окт.
299. Дмитрієв М. А. “Тепер я знаю, яка Білорусія!”: (Серце, віддане дітям) // Настауницькая газ. – 1988. – 28 верес.: портр. – Білорус. мовою.
300. Дмитрієва І. Вивчаємо творчу спадщину // Рад. студент. – 1988. – 23 верес.
301. Дорожкина С.Г. Проблема эмоционального и рационального в истории школ: [На прикл. двух шк. радости: В. да Фельтре і В.О. Сухомлинського] / Одес. гос. пед. ин-т. – Одесса, 1988. – 15 с.
302. Журба М. Учитель: (Сьогодні виповнюється 70 р. з дня народж. В.О. Сухомлинського) // Київ. правда. – 1988. – 28 верес.
303. К читателю // В.А. Сухомлинский. Мудрость родительской любви. – М., 1988. – С. 3-4.
304. Карадима Л. Эффективный засіб пропаганди ідей педагога: (Він народ. учителем став) // Соц. село. – 1988. – 27 верес.
305. Каткова Л. Талантливый педагог // Путь Октября. – 1988. – 24 сент.
306. Кедрова А.А. Приобщение к наследию творческого горения: [Из опыта работы метод. каб. Кировоград. р-на по пропаганде и внедрению пед. наследия В.А. Сухомлинского] / Отд. нар. образования Кировоград. обл. исполкома, обл. ин-т усовершенш. учителей, обл. отд-ние пед. о-ва УССР. – Кировоград, 1988. – 5 с.
307. Кишеев В. Сердце отдал детям: (Сегодня – 70 лет со дня рождения В.А. Сухомлинского) // Знамя. – 1988. – 28 сент.
308. Киян Л.Ф. та ін. Джерело краси / Л.Ф. Киян, Т.С. Гаміна, В.І. Дряпіка // Почат. шк. – 1988. – № 9. – С. 49-52
309. Кондратенко Л.О. Уроки видатного педагога // Рад. шк. – 1988. – № 7. – С. 75-78.

310. Корнетов Г.Б., Богуславский М.В. Некоторые итоги и перспективы сравнительно-исторического изучения педагогического наследия А.С. Макаренко и В.А. Сухомлинского // А.С. Макаренко и современность: (Тез. докладов науч.-практ. конф., посвящ. 100-летию со дня рождения А.С. Макаренко). – Владимир, 1988. – С. 11-13.

311. Корниенко О.П. Жить в мире книг: Из опыта работы библиотекаря Кировоград. сред. шк. № 18 Л.Г. Дмитриевой по внедрению в практику пед. наследия В.А. Сухомлинского / Отд. нар. образования Кировоград. облисполкома и др. – Кировоград, 1988. – 4 с.

312. Корниенко О.П., Стрельченко Л.В. Становление гражданина: Из опыта творч. использования пед. наследия В.А. Сухомлинского в процессе воспитания обществ. активности, инициативы и самостоятельности подростков во внеуроч. воспитат. работе классного руководителя Кировоград. сред. шк. № 17 Л.В. Масаниной / Отд. нар. образования Кировоград.облисполкома. – Кировоград, 1988. – 4 с.

313. Крамчанинова О.В. Художньо-творча діяльність павльських школярів // Рад. шк. – 1988. – № 9. – С. 83-85.

314. Крымская Д.В. Воспитание в труде: Из опыта работы учительницы трудового обучения шк. № 24 г. Кировограда Л.М. Дмитренко по использованию пед. наследия В.А. Сухомлинского / Отд. нар. образования Кировоград. облисполкома и др. – Кировоград, 1988. – 5 с.

315. Кузнецова А.В. Разработка В.А. Сухомлинским теории всестороннего и гармонического развития личности: (Тезисы) // Педагогическое наследие В.А. Сухомлинского и современность / Акад. пед. наук СССР, науч.-проблем. совет по истории шк. и педагогики при Акад. пед. наук СССР. – М., 1988. – С. 26-38.

316. Кузьменко Л. Його ідеї житимуть повік: (Завтра – 70 р. з дня народж. В.О. Сухомлинського) // Соц. село. – 1988. – 27 верес.

317. Кушова Р.П., Волкова Н.Д. Вчити кожного: З досвіду роботи вчительки математики, вчителя-методиста серед. шк. № 2 м. Знам'янки В.В. Білої / Від. нар. освіти Кіровоград. облас. виконкому та ін. – Кіровоград, 1988. – 5 с.

318. Лебедев П.А. Думы павлышского педагога // Нач. шк. – 1988. – № 9. – С. 71-74.

319. Левандовская О.Н. Живительная сила наследия: Из опыта работы учительницы англ. языка сред. шк. № 19 г. Кировограда Л.П. Босько по творч. использованию пед. наследия В.А. Сухомлинского / Отд. нар. образования Кировоград. облас. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 5 с.

320. Лигачев Е.К. О ходе перестройки средней и высшей школы и задачах партии по ее осуществлению: [Про В.О. Сухомлинського] // Правда. – 1988. – 18 февр.; Учит. газ. 1988. – 18 февр.

321. Лыкова В.И. Приобщая к прекрасному: Из опыта работы руководителя кружка «У светлых истоков» сред. шк. № 23 г. Кировограда А.А. Морозовой по творч. использованию пед. наследия В.А. Сухомлинского в процессе внеклас. работы / Отд. нар. образования Кировоград. облас. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 4 с.

322. Маличенко К.М., Семезенко Л.Г. Прикасаюсь сердцем к подвигу: Из опыта работы музея «Освобождение Кировградщины» сред. шк. № 22 г. Кировограда по воен.-патриот. воспитанию / Отд. нар. образования Кировоград. облас. исполкома. – Кировоград, 1988. – 5 с.

323. Наследие великого педагога – в действии: Из опыта работы учителей Кировоград. облас. по внедрению идей В.А. Сухомлинского в практику / Облас. отд. нар. образования и др. – Кировоград, 1988.

324. Настасьєв Г.К., Пащенко Д.І. Невичерпне джерело: В.О. Сухомлинський про дит. техн. творчість. – К.: Т-во “Знання” УРСР, 1988. – 48 с. – (Пед. сер.; 6).
325. Переденко И.Н., Прежевозинский В.И. Пусть живет школьная сказка: Из опыта работы учителя рус. языка и лит. Дериев. сред. шк. Н.П. Луколмца по использованию пед. наследия В.А. Сухомлинского / Отд. нар. образования Кировоград. облас. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 5 с.
326. Перетятко А.Г. Растут здоровыми, ловкими, умелыми: Из опыта пед. коллектива Павлыш. сред. шк. по внедрению идей В.А. Сухомлинского по проблемам физич. воспитания школьников / Отд. нар. образования Кировоград. облас. исполкома. – Кировоград, 1988. – 5 с.
327. [Підбірка статей про В.О. Сухомлинського] // Нар. учитель. – 1988. – 27 сент. – Зміст: Учитель об учителе; Слово, которое лечит; Читаем Сухомлинского; За партией учителя; Погружаясь в мир труда.
328. Плохова М. Г. Проблемы эстетического воспитания в педагогической теории и практике В.А. Сухомлинского: [Тез.] // Педагогическое наследие В.А. Сухомлинского и современная школа / Акад. пед. наук СССР и др. – М., 1988. – С. 44-60.
329. Попова А. Актуальні проблеми сімейного виховання // Совет мектебе. – 1998. – № 11. – Татар. мовою.
330. Попова А. Диспути з батьками // Совет мектебе. – 1988. – № 12. – С. 52-54. – Татар. мовою.
331. Попова А. Про почуття любові: (З пед. спадщини А.С. Макаренка і В.О. Сухомлинського) // Азат хатин. – 1988. – № 8. – С. 11. – Татар. мовою.
332. Попова А. В.О. Сухомлинський про педагогіку сім’ї // Совет мектебе. – 1988. – № 9. – С. 43-46. – Татар. мовою.
333. Попова А. Студенты о родительской педагогике В.А. Сухомлинского // Подготовка будущих учителей к воспитательной работе в школе: Сб. науч. трудов / Казан. гос. пед. ин-т. – Казань, 1988. – С. 160-174.
334. Постельняк А.И., Дзярук Е.В. Создать свой педагогический почерк: (Из опыта творч. исполъз. пед. наследия В.А. Сухомлинского в работе с молодыми учителями в Гайворон. сред. шк. № 1 / Отд. нар. образования Кировоград. обл. исполкома, обл. ин-т усовершенш. учителей, обл. от-е пед. об-ва УССР. – Кировоград, 1988. – 4 с.
335. Проблеми всебічного розвитку особистості в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського: (Тез. доп. наук.-метод. конф., присвяч. 70-річчю з дня народж. В.О. Сухомлинського. (30 верес. – 1 жовт. 1988 р.)) / Дрогобиц. держ. пед. ін-т ім. І. Франка та ін. – Дрогобич, 1988. – 94 с.
336. Пряникова В.Г. Идеи стимулирования в педагогической теории и практике В.А. Сухомлинского // Педагогическое наследие В.А. Сухомлинского и современная школа: Тез. докладов и выступлений / Акад. Пед. наук СССР и др. – М., 1988. – С. 39-43.
337. Равкин З.И. Педагогика творческих поисков и новаторских открытий // Педагогическое наследие В.А. Сухомлинского: Тез. докладов и выступлений / Акад. пед. наук СССР и др. – М., 1988. – С. 1-19.
338. Раззакова В. Вірити в дитину // Махораті педагоги. – 1988. – 7 жовт.
339. Резнік А.Б. “...Пізнавати і знати, відкривати і дивуватися” // Рад. шк. – 1988. – № 9. – С. 79-82.
340. Резнік А. Серце, віддане дітям // Прапор комунізму. – 1988. – 23 верес.; Те ж // Вечір. Київ. – 1988. – 27 верес.; Те ж // Соц. село. – 1988. – 27 верес.
341. Родчанин Е.Г., Зязюн И.А. Об истоках философско-педагогических воззрений В.А. Сухомлинского // Сов. педагогика. – 1988. – № 10. – С. 98-103.

342. Романенко А.Г. Когда труд призвание: Из опыта работы учительницы Богдан. сред. шк. № 1 Н.В. Бабич по творч. использ. идей В.А. Сухомлинского в трудовом воспитании и профориентации школьников / Отд. нар. образования Кировоград. обл. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 4 с.
343. Савельева С.С., Завина В.И. Обучая, воспитывает: Из опыта творч. использ. пед. наследия В.А. Сухомлинского по этич. воспитанию учащихся на уроках рус. языка учительницей нач. классов Аджам. сред. шк. Кировоград. району М.Е. Челишвили / Отд. нар. образования Кировоград. обл. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 5 с.
344. Савельева С.С. Истоки нравственности: Из опыта творч. использ. пед. наследия В.А. Сухомлинского по нравств. воспитанию младших школьников в практике работы учителя нач. классов сред. шк. № 18 г. Кировограда В.Б. Эдигея / Отд. нар. образования Кировоград. обл. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 4 с.
345. Савельева С.С. Школа и семья: Из опыта творч. использ. пед. наследия В.А. Сухомлинского по привлечению семьи и воспитанию детей в практике работы учительницы нач. классов сред. шк. № 1 г. Александрии Л.П. Бенько / Отд. нар. образования Кировоград. обл. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 5 с.
346. Сафонова З. Откройте для себя Сухомлинского: (К 70-летию со дня рождения) // Юж. Урал. – 1988. – 28 сент.
347. Святовец В.Ф. Поради В.О. Сухомлинського вчителям // Почат. шк. – 1988. – № 9. – С. 52-55.
348. Семезенко Л.Г. Родителям азбуку педагогической культуры: Из опыта работы школ обл. по творч. внедрению наследия В.А. Сухомлинского в осуществлении пед. всеобуча родителей / Отд. нар. образования Кировоград. обл. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 5 с.
349. Сермяжко Е.И. Воспитание детей в семье // Сов. педагогика. – 1988. – № 2. – С. 113-116.
350. Сіднев Л.М. На ідеалах добра і гуманізму: В.О. Сухомлинський про формув. морал. зрілості особистості // Рад. шк. – 1988. – № 9. – С. 76-79.
351. Скрынник С.С. В прекрасном мире сказок: Из опыта работы коллектива яслей-сада № 1/24 г. Кировограда по развитию эстет. чувств / Отд. нар. образования Кировоград. обл. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 4 с.
352. Скрынник С.С. Воспитание гражданина, патриота: Из опыта работы Павлыш. дет. сада по нравствен. воспитанию дошкольников / Отд. нар. образования Кировоград. обл. исполкома. – Кировоград, 1988. – 5 с.
353. Скрынник С.С. Радость познания: Из опыта работы дошкол. учреждения № 7 г. Светловодска по развитию речи дошкольников / Отд. нар. образования Кировоград. обл. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 5 с.
354. Стельмахович М.Г. Видатний творець методики вивчення української мови // Укр. мова і л-ра в шк. – 1988. – № 9. – С. 52-60.
355. Сулова С. Урок – дзеркало культури учителя // Махораті педагоги. – 1988. – 7 жовт.
356. Сухомлинская О.В. Идеи и свершения Василия Александровича Сухомлинского (1918–1970) // Сов. педагогика. – 1988. – № 9. – С. 11–17.
357. Сухомлинська О. Художні мініатюри; Зерна мудрості // Рад. освіта. – 1988. – 27 верес.
358. В.А. Сухомлинский – выдающийся педагог-новатор: Тез. обл. межвуз. науч.-практ. конф. Ровен. гос. пед. ин-т им. Д.З. Мануильского и др. – Ровно, 1988. – 108 с.
359. Сухорукова Г. З вірою у педагога // Дошк. виховання. – 1988. – № 9. – С. 4-5.

360. Творческое использование педагогического наследия В.А. Сухомлинского в процессе перестройки общеобразовательной, профессионально-технической, средней специальной и высшей школы: (Тез. докл. респ. науч.-практ. конф.) / Чуваш. пед. ин-т им. И.Я. Яковлева и др. – Чебоксары, 1988. – 332 с.
361. Творческое применение педагогического наследия В.А. Сухомлинского в работе дошкольных учреждений // Воплощение ленинских идей о коммунистическом воспитании молодежи в практику современной школы: Метод. рекомендации в помощь учителям, студентам и преподавателям пед. ин-в / Ровен. гос. пед. ин-т им. Д.З. Мануильского, обл. пед. о-во. – Ровно, 1988. – 38 с.
362. Тезисы докладов научно-практической конференции «Идеи формирования гармонически развитой личности в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского и их творческая реализация в условиях перестройки общеобразовательной школы, Кировоград, 1988 г., 26-28 сент. / М-во нар. образования УССР и др. – Кировоград, 1988.
Ч. 1. – 336 с.
Ч. 2. – 280 с.
363. Терен В. Ростіть свій сад // Рад. жінка. – 1988. – № 9. – С. 1-3.
364. Ткаченко І.Г. Простий як правда // Молодий комунар. – 1988. – 24 верес. – Фотогр.
365. Ткаченко І.Г. Творчий внесок В.О. Сухомлинського в розвиток радянської педагогічної науки // Серп і молот. – 1988. – 27, 28 верес.
366. Ханбиков Я. Совесть советской педагогики // За пед. кадры. – 1988. – 28 сент.
367. Ханбиков Я., Попова А. Долг, который не измерить... // Вечер. Казань. – 1988. – 26 окт.
368. Хилтунен В. Письма из Павлыша: (Наследие) // Комс. правда. – 1988. – 28 сент.
369. Шкурко И.И. Идеино-патриотическое и гражданское воспитание учащейся молодежи в педагогической системе В.А. Сухомлинского / Киев. гос. пед. ин-т. – К., 1988. – 19 с.
370. Щербатюк О. Педагогічна спадщина // Говорить і показує Україна. – 1988. – 22 верес.

1989

371. В твій записник // Махораті педагоги. – 1989. – 18 жовт.
372. Веремійчик І.М., Грицюк Л.К. Використання спадщини В.О. Сухомлинського у трудовому вихованні школярів // Почат. шк. – 1989. – № 1. – С. 64-66.
373. Волков Г.Н. Педагогика жизни. – Чебоксары: Чуваш. кн. из-во, 1989. – 335 с.
Про В.О. Сухомлинського. – С. 12-13, 19-20, 227-232.
374. Ергашева З. В.О. Сухомлинський і А.С. Макаренко // Махораті педагоги. – 1989. – 18 жовт.
375. Идеи А.С. Макаренко как источник творчества В.А. Сухомлинского // Развитие идей А.С. Макаренко в теории и методике воспитания / Под ред. В.И. Коротова. – М., 1989. – С. 41-51.
376. Князюк В. Світ маленьких гуліверів // Єдиний привілей. – К., 1989. – С. 181-270.
Про педагогічну та громадську діяльність В.О. Сухомлинського.
377. Колєнова В. В.О. Сухомлинський про самовиховання // Рад. шк. – 1989. – № 9. – С. 83-85.

378. Кумарин В. Вперед... к Макаренко // Нар. образования. – 1989. – № 8. – С. 78-81.
379. Равкин З.И. Педагогика творчества и новаторства // Сов. педагогика. – 1989. – № 9. – С. 103-109.
380. Ричагов О. Сухомлинський у Білорусії // Рад. освіта. – 1989. – № 3. – 10 січ.
381. Серце віддав дітям: [Підбірка статей] // Махораті педагоги. – 1989. – 18 жовт.
382. Син Землі // Махораті педагоги. – 1989. – 18 жовт.
383. Сулова С. Що дав мені Сухомлинський // Махораті педагоги. – 1989. – 18 жовт.
384. Підтримуємо зв'язок // Махораті педагоги. – 1989. – 18 жовт.
385. Ткаченко І. З думкою про Василя Сухомлинського // Серп і молот. – 1989. – 7 жовт.
386. Турбовский Я. Диалог через двадцать лет // Нар. образование. – 1989. – № 8. – С. 81-85.
387. Хілтунен В. Листи з Павлиша // Почат. шк. – 1989. – № 1. – С. 66-68.
388. Шкурко И.И. Идеино-патриотическое и гражданское воспитание учащейся молодежи в педагогической системе В.А. Сухомлинского // Методологические проблемы педагогической науки. История педагогики. – М., 1989. – Вып. 4.

1990

389. Абаїмов В.Н. Він вірив у світлі ідеали // Рад. шк. – 1990. – № 10. – С. 28-34.
390. Абаїмов В. Почему ни слова о коммунизме? // Правда Украины. – 1990. – 19 мая.
391. Абашкіна Н.В., Тодоров Т.І. Педагогічні ідеї В.О. Сухомлинського в оцінках західнонімецьких дослідників // Педагогіка: Респ. наук.-метод. зб. – К., 1990. – Вип. 29. – С. 128-134.
392. Антонєць М. В. Сухомлинський і сучасність // Дошк. виховання. – 1990. – № 9. – С. 11-12.
393. Базиладзе Н.А. В.О. Сухомлинський – наш сучасник. – Батумі: «Собчота Аджара», 1990. – 127 с. – Груз. мовою.
394. Голованов Л.В. Восхождение к педагогической истине // «Не только разумом, но и сердцем...». – 2-е изд. – М., 1990. – С. 3-9.
395. Коренна М. Підсумковий семінар // Освіт. гарт. – 1990. – 23 листоп.
396. Лазарева Т. «Дорогой друг»: [Книги В.О. Сухомлинського в НДР] // Нар. образование. – 1990. – № 1. – С. 142-143.
397. Малинин В.И. Сухомлинский о Макаренко: Незавершенный труд // Сов. педагогика. – 1990. – № 3. – С. 85-93.
398. Манукян М.М. В.О. Сухомлинський // Манкаварж. – 1990. – № 6. – С. 9-10. – Вірм. мовою.
399. Мосійчук Л. Студенти досліджують // Освіт. гарт. – 1990. – 23 листоп.
400. Мухин М.И. О психологических взглядах В.А. Сухомлинского // Вопросы психологии. – 1990. – № 6. – С. 134-139.
401. Орлова А. Он был с народом // Учит. газ. – 1990. – № 35. – С. 8.
402. Переберин А. «Сколько языков знаешь, столько раз ты человек» // Дружба народов. – 1990. – № 9. – С. 259.
403. Равкин З.И. Бесстрашный резерв педагогики – В.А. Сухомлинский // Равкин З.И. Творцы и новаторы школы, рожденной Октябрем: Кн. для учителя. – М., 1990. – С. 195-204.

404. Сухомлинская О.В. От составителя // Сухомлинский В.А. Хрестоматия по этике. – М., 1990. – С. 3-5.
405. Сухомлинська О. Свіжий вітер казки // Почат. шк. – 1990. – № 9. – С. 65-66; Рад. освіта. – 1990. – 25 верес.
406. Урин М. Не забути Сухомлинського // Рад. освіта. – 1990. – 25 трав.

1991

407. Антонець М.Я. Знать, понимать и любить // Сов. педагогика. – 1991. – № 9. – С. 140-141.
408. Богуславский М.В. Опыт теоретико-экспериментального исследования // Сов. педагогика. – 1991. – № 2. – С. 97-103.
409. Литвиненко М. Про вчителя і людину // Вітчизна. – 1991. – № 9. – С. 186.
410. Мухин М.И. Развитие педагогических методов в трудах и опыте В.А. Сухомлинского // Сов. педагогика. – 1991. – № 2. – С. 92-97.
411. Мухин М.И. В.А. Сухомлинский о воспитании всесторонне развитой личности // Сов. педагогика. – 1991. – № 9. – С. 104-110.
412. Мухин М. В.А. Сухомлинский о дифференцированном и индивидуальном подходе к ученику // Воспитание школьников. – 1991. – № 4. – С. 9-11.
413. Мухин М.И. В.А. Сухомлинский: Человеч. личность неповторима. – Курск, 1991. – 128 с.
414. Нестеренко Ю.М. Естетичне виховання у світлі ідей А.С. Макаренка та В.О. Сухомлинського // Почат. шк. – 1991. – № 11. – С. 46-47.
415. Родчанин Е.Г., Зязюн И.А. Гуманист. Мыслитель. Педагог: Об идеалах В.А. Сухомлинского. – М.: Педагогика, 1991. – 109 с.
416. Руденко Ю.Д. Народная педагогика и В.А. Сухомлинский // Сов. педагогика. – 1991. – № 2. – С. 103-106.
417. Рындак В.Г. Учить думать // Научные достижения и передовой опыт в области педагогики и народного образования: Информ. сб. / Акад. пед. наук СССР и др. – М., 1991. – Вып. 3/15. – С.22-47.
418. Сухатин А. Превратности научных идей. – М.: Мол. гвардия, 1991. – 270 с.
419. Сухомлинська О., Остапйовський І. Серце, віддане дітям // Молода Волинь.– 1991. – 27 верес.
420. В.О. Сухомлинський та його педагогічна спадщина // Виклади і семінари: Філософія, психологія, педагогіка: Прогр. викладів у літ. семестрі 1991 р. // Укр. Вільн. ун-т. – Мюнхен, 1991. – № 22. – С. 37.
421. Учитель: Ст. Документы. Воспоминания. Пед. поиск. Страницы лит. – М.: Политиздат, 1991. – 350 с.
- Про В.О. Сухомлинського – С. 9, 175, 243.

1992

422. Абаїмов В.М. «...Вмирає мова, значить вмирає народ»: (3 рукопис. спадщини В.О. Сухомлинського) // Почат. шк. – 1992. – № 9-10. – С. 8-10.
423. Антонець М. Стежка до дитячих сердець: В.О. Сухомлинський про дитинство у світі рід. мови, природи і нац. культури // Дошк. виховання. – 1992. – № 9. – С. 9.
424. Антонець М. Треба вкласти душу // Наша дитина. – 1992. – № 12. – С. 7.
425. Гуня Л.П. В.О. Сухомлинський про роль моральних відносин учителя з учнями у вихованні підростаючого покоління // Навчально-вихований процес в середній та вищій школі: пробл., пошуки. перспективи: Зб. наук. праць / Уман. держ. пед. ін-т ім. П.Г. Тичини. – Умань, 1992. – С. 50-51.

426. Кобоцькі М. Абетка виховання для вчителів та вихованців. – Варшава: Шкільне і педагогічне, 1992. – С. 78–82.

Про концепцію виховання В. Сухомлинського.

1993

427. Абашина В.М., Вороновська У.В. Переклад як засіб популяризації педагогічних ідей В.О. Сухомлинського // Класична педагогіка і філологія в світлі сучасних завдань шкільної і вузівської словесності / Одес. держ. пед. ін-т ім. К.Д. Ушинського. – О., 1993. – Ч. 1. – С. 87-89.

428. Антонєць М.Я. Дидактика В.О. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 68-71.

429. Антонєць М. Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського в сучасній освітньо-виховній теорії і практиці // Інформ. бюл. Акад. пед. наук України. – К., 1993. – Вип. 5. – С. 165-166.

430. Антонєць М.Я. Полеміка навколо А.С. Макаренка і В.О. Сухомлинського // Вісн. Акад. пед. наук України. – К., 1993. – № 1. – С. 97-103.

431. Антонєць М.Я. Проблеми початкової освіти // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 20-24.

432. Антонєць М.Я. В.О. Сухомлинський про народні погляди на виховання // Традиції Української етнопедагогіки і їх використання в навчально-виховній роботі в школі / Акад. пед. наук України; Пед. т-во України. – К., 1993. – С. 34-35.

433. Біденко Е.І., Побережний П.В. За новою інформаційною технологією: з досвіду роботи вчителя фізики В.П. Правого // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 4 с.

434. Библюк М. В.О. Сухомлинський і різні раціональності сучасної педагогіки // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 33-35.

435. Бик А.С. Етнопедагогічні основи творчості В.О. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 82-85.

436. Бик А.С., Розенберг А.Я. На живлющій основі етнопедагогіки // Відродження. – 1993. – № 9. – С. 4-6.

437. Бик А., Семенков М. Етнопедагогічні основи // Освіта. – 1993. – 24 верес. – С. 7. – Спец. вип.

438. Бик А.С., Семенков М.В. Народознавчі витоки педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 43-45.

439. Бі Шу-джи, Ван І-гао. Педагогіка гуманізму В.О. Сухомлинського – успадкування і розвиток педагогіки А.С. Макаренка // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 25-28.

440. Богуславский М.В. Абстрактный гуманизм В.А. Сухомлинского // Свобод. воспитание – Влади: Пед. альм. – М., 1993. – Вип. 3. – С. 14-17.

441. Богуславский М. Почему Сухомлинский? // Нар. образование. – 1993. – № 7-8. – С. 110-113.

442. Богуславський М.В. Феномен В.О. Сухомлинського в контексті світової педагогіки ХХ ст. // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як

сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 18-20.

443. Богущ А.М. Ідеї В.О. Сухомлинського в сучасній практиці дитячого садка // Класична педагогіка і філологія в світлі сучасних завдань шкільної і вузівської словесності / Одес. держ. пед. ін-т ім. К.Д. Ушинського. – О., 1993. – Ч. I. – С. 85-86.

444. Бондар Л.С. Педагогічна культура вчителя // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 25-27.

445. Бондар Л.С. Педагогічна майстерність учителя у спадщині В.О. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 64-67.

446. Боришевський М.Й. Актуальні педагогічні проблеми у психологічній інтерпретації В.О. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 29-32.

447. Бутенко В.Г. Актуальні проблеми естетичного виховання у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 72-75.

448. Бутенко В.Г. Естетична освіта // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 40-41.

449. Владимиров В. Как Сухомлинский учил читать // Первое сент. – 1993. – 28 сент.

450. Волков Г.Н. Парадокс Василия Сухомлинского // Педагогика. – 1993. – № 5. – С. 95-99.

451. Гартман Е. Культура почуттів у концепції В. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 36-39.

452. Годлевська В.Г. Вчити мислити серед природи: З досвіду впровадж. твор. спадщини В.О. Сухомлинського // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 33-39.

453. Давыдова А. В.А. Сухомлинский и борьба идей в советской педагогике 60-х годов // Нар. образование. – 1993. – № 7-8. – С. 114-120.

454. Демянчук О. и др. В.А. Сухомлинский об обучении детей родному языку / О. Демянчук, Н. Кирста, В. Криворучко // Класична педагогіка і філологія в світлі сучасних завдань шкільної і вузівської словесності / Одес. держ. пед. ін-т ім. К.Д. Ушинського. – О., 1993. – Ч. 1. – С. 84-85.

455. Деркач В. Віддаємо серце дітям // Придніпров'я. – 1993. – 12 трав.

456. Деркач В. Музика відкриває красу // Придніпров'я. – 1993. – 5 трав.

457. Дмитрієв М.П. Моральний ідеал особистості в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 76-79.

458. [До 75-річчя від дня народження В.О. Сухомлинського: Підбірка ст.] // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 1-45: портр., фотогр.

459. Дроботун М.М., Ликов В.Н. Психолого-педагогічні аспекти етнопедагогіки В.О. Сухомлинського в сучасній школі // Традиції української етнопедагогіки і їх використання в навчально-виховній роботі в школі / Акад. пед. наук України, Пед. т-во України. – К., 1993. – С. 35-36.

460. Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога / Акад. пед. наук України і ін. – К., 1993. – 104 с.
461. Іфферт В. Гуманізм індивіда у спадщині В. Сухомлинського. Сухомлинський як провісник педагогіки людяності // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 14-17.
462. Іфферт В. Провісник педагогіки людяності // Освіта. – 1993. – 24 верес. – С. 5. – Спец. вип.
463. Калениченко Н.П. Історико-педагогічний аспект у творчій спадщині В.О. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 86-88.
464. Калініченко Н. Слово про колегу // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 33.
465. Кокеріль А. В. Сухомлинський і гуманізм в радянській школі // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 80-81.
466. Кольченко В. В чем упрекали Сухомлинского: Когда появляются новые идеи, появляются и противники их. Ничего страшного. Только спор должен быть честным. // Первое сент. – 1993. – 28 сент.
467. Кочерга Ф.Г. Поради-голограми видатного педагога. // Рід. шк. – 1993. – № 9. – С. 22-23.
468. Кравець Н.П. Поради педагогам-дефектологам // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 41-43.
469. Кримська Л.В., Ликова В.І. Впроваджуємо народні ремесла: З досвіду роботи вчителя труд. навчання серед. шк. № 21 м. Кіровограда О.А. Нагальського // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї О.В. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 4 с.
470. Кушова Р.П. Будити допитливість: З досвіду роботи вчителя математики серед. шк. № 16 м. Кіровограда В.В. Ретунської // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 4 с.
471. Лашин В.Г. Погляд на вчителя // Освіта. – 1993. – 24 верес. – С. 5. – Спец. вип. – посіб.
- Те ж // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 62-63.
472. Ледняк Ю.В. До питання про використання традицій народної педагогіки у педагогічному досвіді В.О. Сухомлинського // Класична педагогіка і філологія в світлі сучасних завдань шкільної і вузівської словесності. – О., 1993. – Ч. 1. – С. 90-91.
473. Ликова В.І. До джерел народної майстерності: З досвіду роботи вчительки образотв. мистецтва Компаніїв. шк. Н.Г. Тараненко // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 4 с.
474. Ликова В.Я. В.О. Сухомлинський про значення підготовки дітей до школи // Класична педагогіка і філологія в світлі сучасних завдань шкільної і вузівської словесності / Одес. держ. пед. ін-т ім. К.Д. Ушинського. – О., 1993. – Ч. 1. – С. 89-90.

475. Майборода В.К. Творча особистість учителя у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського // Рід. шк. – 1993. – № 9. – С. 33-34.
476. Максименко В.С. Серце, відкрите для дітей: З досвіду роботи вчительки укр. мови і літ. читання спец. шк. № 2 м. Кіровограда, старш. вчителя О.Ф. Кондратенко // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 6 с.
477. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 75-річчю від дня народження В.О. Сухомлинського «Використання педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського в навчально-виховному процесі школи і вузу». – Рівне, 1993. – 245 с.
478. Махно О.П. Плекаймо народні традиції: З досвіду роботи пед. колективу Головок. серед. шк. Олександрій. р-ну // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 6 с.
479. Мілков Л. Ідея рефлексії у вихованні в педагогічній практиці В. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 43-46.
480. Мухін М.І. Фактори дієвості педагогічної системи В.О. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 47-50.
481. Наумець О.М. Стежка до кожного: З досвіду роботи вчительки англ. мови Добровеличк. серед. шк. № 2 Н.С. Коляди // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 4 с.
482. Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок] / Упр. освіти Кіровогр. обл. держадмін. та ін. – Кіровоград, 1993. – 18 листівок.
483. Нестеренко В. Турбота про живе і красиве // Придніпров'я. – 1993. – 12 трав.
484. Никифоров В. Наукова лабораторія: [Про діяльність наук. лаб. «В. Сухомлинський і сучасна школа» в Кіровогр. держ. пед. ін-ті ім. В.К. Винниченка] // Освіт. гарт. – 1993. – 1 жовт.
485. Ничкало Н.Г. Відкрити серце для добра // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 51-53.
486. Носенко Л. Шлях до здоров'я // Придніпров'я. – 1993. – 12 трав.
487. Тези міжнародної науково-практичної конференції «Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського і розбудова національної освіти» / М-во освіти України та ін. – Кіровоград, 1993. – Ч. 1. – 214 с.
488. Тези міжнародної науково-практичної конференції «Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського і розбудова національної освіти» / М-во освіти України та ін. – Кіровоград, 1993. – Ч. 2. – 205 с.
489. Тези міжнародної науково-практичної конференції «Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського і розбудова національної освіти» / М-во освіти України та ін. – Кіровоград, 1993. – Ч. 3. – 220 с.
490. Перебийніс Г. Дух творчої думки // Освіта. – 1993. – 24 верес. – С. 4. – Спец. вип.

491. Переденко И.Н. Учить общению: Из опыта работы по речевому этикету учителя-методиста сред. шк. № 24 г. Кировограда Н.И. Поляковой // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 6 с.
492. Петренко О.Б. Про виховання почуття материнської любові // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 27-28.
493. Петренко С. Школа Сухомлинського: від коренів минулого до крони майбутнього // Народне слово. – 1993. – 12 жовт.
494. Підпригора Л. Батьки і учні. // Шк. газ. – 1993. – жовт. – Спец. вип.
495. Плотников В. Читайте Сухомлинського: [Про кн. В.О. Сухомлинського «Як виховати справжню людину»] // Сел. життя. – 1993. – 28 сент.
496. Попруга Г. Щоб слава не вмирала: З досвіду роботи вихователя-методиста Головок. серед. шк. Г.М.. Сніжко // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 4 с.
497. Постельняк А.І. До серця дитини через захоплення: З досвіду роботи пед. колективу Бобрин. серед. шк. № 1 // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993.
498. Пустовойт А.М. До невичерпного джерела: З досвіду творч. використання пед. ідей В.О. Сухомлинського вчителькою Павлис. серед. шк. Р.М. Гришиною // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 6 с.
499. Резнік А.Б. Етнопедагогічний аспект творчості В.О. Сухомлинського // Традиції української етнопедагогіки і їх використання в навчально-виховній роботі в школі / Акад. пед. наук України, Пед. т-во України. – К., 1993. – С. 33-34.
500. Резник А. Феномен Сухомлинського // Нар. образование. – 1993. – № 7-8. – С. 126-128.
501. Родчанін Є.Г., Зязюн І.А. Гуманізм Ф.М. Достоєвського у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 40-42.
502. Розенберг А. З думою про людину // Шк. газ. – 1993. – жовт. – Спец. вип.
503. Розенберг А.Я. В.О. Сухомлинський і українська етнопедагогіка // Традиції української етнопедагогіки і їх використання в навчально-виховній роботі в школі / Акад. пед. наук. України, Пед. т-во України. – К. 1993. – С. 31-32.
504. Розенберг А.Я. Філософія дитячого щастя за В.О. Сухомлинським // Почат. шк. – 1993. – № 1. – С. 37-38.
505. Романенко О.Г. Виховуємо активних природолюбів: З досвіду роботи вчительки біології Бобрин. серед. шк. № 1 Л.С. Пайол // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 4 с.
506. Савельєва С. Замість кави буде гава: З досвіду роботи вчительки почат. класів Олександрів. серед. шк. № 1 О.В. Хоменко // Освіта. – 1993. – 24 верес. – С. 7. – Спец. вип.
507. Савельєва С.С. Рідна мова: уроки доброти: З досвіду роботи вчительки почат. класів Олександрів. серед. шк. № 1 О.В. Хоменко по творч. використ. ідей В.О. Сухомлинського // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 4 с.

508. Савельєва С.С., Ликов В.Н. Рідна мова: уроки доброти: Пам'яті Сухомлинського // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 29-31.
509. Савченко О.Я. Внесок В.О. Сухомлинського в теорію розвивального навчання // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 21-24.
510. Савченко О.Я. Грані дидактичної системи В.О. Сухомлинського // Вісн. Акад. пед. наук України. – 1993. – № 1. – С. 91-96; Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 16-18.
511. Савченко О. Запитання – вузлики знань // Освіта. – 1993. – 24 верес. – С. 3. – Спец. вип.
512. Сагач Г.М. Золотослів «педагогіки серця» В.О. Сухомлинського // Рід. шк. – 1993. – № 1. – С. 19-22.
513. Свистун Т. Школа під голубим небом // Придніпров'я. – 1993. – 12 трав.
514. Семезенко Л.Г. Час знаходити відповіді: З досвіду роботи пед. колективу Ульянов. серед. шк. № 2 // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 6 с.
515. Семенов Н.В. После Сухомлинского: Рассказывает директор Павлыш. шк. // Первое сент. – 1993. – 28 сент.
516. Сігітов А.І. Навчання і виховання обдарованих дітей // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 31-32.
517. Скринник С.С. З любов'ю до матері: З досвіду роботи пед. колективу дит. садка колгоспу ім. Т.Г. Шевченка Кіровогр. р-ну // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 4 с.
518. Соловейчик С. Что сделал Сухомлинский // Первое сент. – 1993. – 28 сент.
519. Спадщина // ПершOVERесень. – 1993. – 26 верес.
520. Стельмухов Д. Виховаємо справжню людину // Освіт. гарт. – 1993. – 1 жовт.
521. Степанова П.М. Принцип індивідуального підходу в працях В.О. Сухомлинського // Класична педагогіка і філологія в світлі сучасних завдань шкільної і вузівської словесності / Одес. держ. пед. ін-т ім. К.Д. Ушинського. – О., 1993. – Ч. 1. – С. 86-87.
522. Сухомлинська О. Ідея свободи // Освіта. – 1993. – 24 верес. – С. 6. – Спец. вип.
523. Сухомлинська О.В. Ідея свободи у вихованні в європейській педагогіці й спадщині В.О. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 54-57.
524. Сухомлинська О.В. Материнська любов як основа виховання почуття відповідальності: З пед. спадщини В.О. Сухомлинського // Почат. шк. – 1993. – № 5-6. – С. 26-29.
525. Сухомлинська О. В.О. Сухомлинський об'єднує вчителів // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 13-15.
526. Сухомлинська О. Школа під Голубим Небом: Світ казок В.О. Сухомлинського // Витоки. – 1993. – № 6(11). – С. 4: фотогр.
527. Сухомлинская О.В. Идеи свободы в воспитании // Свобод. воспитание – Влади: Пед. альм. – М., 1993. – Вып. 3. – С. 9-13.
528. Сухомлинская О. Мир сказок Василия Александровича Сухомлинского // Учит. газ. – 1993. – 30 марта. – С. 30.

529. Сухомлинская О.В. Сухомлинский принадлежит всему миру: Рассказывает дочь педагога // Первое сент. – 1993. – 28 сент.
530. Тарапака Н.В. Наповнити душу прекрасним: 3 досвіду роботи пед. колективу дошк. закладу № 23 Кіровоград. вищ. льот. уч-ща цив. авіації // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993.
531. Титаренко Н.В., Ланцова І.М. У світі казки // Рід. шк. – 1993. – № 1. – С. 90-9. – (Спец. вип.).
532. Ткаченко І. Гуманізм проти консерватизму // Кіровоград. правда. – 1993. – 25 берез.
533. Ткаченко І.Г. Проблеми народної педагогіки у спадщині В.О. Сухомлинського // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 6 с.
534. Ткаченко І.Г. В.О. Сухомлинський і етнопедагогіка народознавства // Серп і молот. – 1993. – 15 черв.
535. Ткаченко І. В.О. Сухомлинський і педагогіка народознавства // Серп і молот. – 1993. – 16 квіт.
536. Трічева С.О. Завжди в пошуку: 3 досвіду роботи вчительки географії серед. шк. № 33 м. Кіровограда Л.Д. Дяченко // Невичерпна скарбниця педагогічної мудрості: Ідеї В.О. Сухомлинського в практиці розбудови нац. освіти на Кіровоградщині: [К-т листівок]. – Кіровоград, 1993. – 6 с.
537. Фарфоровський В.П. Міжнаціональне спілкування як засіб виховання у педагогіці В.О. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 93-95.
538. Франгос Х. Від Сократа до В. Сухомлинського через Ж. Піаже та Л. Виготського: Коперніків переворот в освіті / Пер. з грец. О. Овчарук // Почат. шк. – 1993. – № 10. С. 18-20.
539. Франгос Х. Від Сократа до Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 9-13.
540. Франгос Х. Від Сократа до сучасності // Освіта. – 1993. – 24 верес. – С. 2-3. – Спец. вип.
541. Харьбин В. Читаю Сухомлинського // Первое сент. – 1993. – 28 сент.
542. Хижняк Б.П. Педагогічні ідеї В.О. Сухомлинського на Кіровоградщині // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 96-100.
543. Ціандзі М. Трудове виховання дітей дошкільного віку у Греції на педагогічних ідеях В. Сухомлинського // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 89-92.
544. Шевців З.М. Виховання бережливого ставлення до природи // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 39-40.
545. Штайник Р. В. Сухомлинський та його система морального виховання // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст:

Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 58-61.

546. Явтушенко Л. Через казку – до життя // Придніпров'я. – 1993. – 12 трав.

547. Ярмаченко М.Д. Вклад В.О. Сухомлинського в сучасну педагогіку // Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога. – К., 1993. – С. 3-8.

548. Ярмаченко М. Два джерела виховання // Освіта. – 1993. – 24 верес. – С. 2. – Спец. вип.

1994

549. Ангелуца Н.М. Проблема трудової підготовки молоді у творчості В.О. Сухомлинського // Рід. шк. – 1994. – № 9. – С. 33-35.

550. Антоненко М.Я. Світлий храм дитинолюбства // Рід. шк. – 1994. – № 1-2. – С. 19-22.

551. Аракелян А.А., Нанян Л.А. Естетичне виховання в початковій школі В.О. Сухомлинського // Зб. наук. праць. – Єреван: «Барцрагуйя дпроц», 1994. – С. 15-18. – Вірмен. мовою.

552. Барабаш В.П., Бамбуркін О.П. Народна дидактика у системі виховання В.О. Сухомлинського // Почат. шк. – 1994. – № 9-10. – С. 36-38.

553. Береговой Я. Как поссорили Антона Семеновича и Василия Александровича // Пед. калейдоскоп. – 1994. – № 39-40. – С. 4.

554. Бондар Л.С. В.О. Сухомлинський про виховання у дітей загальнолюдських духовних цінностей // Почат. шк. – 1994. – № 9-10. – С. 8-11.

555. Быблюк М. Интерес не ослабевает // Нар. образование. – 1994. – № 6. – С. 97-99.

556. Манукян А.М. В.О. Сухомлинський про розумове виховання // Зб. наук. праць. – Єреван: «Барцрагуйя дпроц», 1994. – С. 5-12. – Вірмен. мовою.

557. Манукян А.М., Манукян М.М. Гуманізм у педагогічній системі В.О. Сухомлинського // Зб. наук. праць. – Єреван: «Барцрагуйя дпроц», 1994. – С. 19-27. – Вірмен. мовою.

558. Мухин М.И. Гуманизм педагогики В.А. Сухомлинского / Рос. Акад. образования, Ин-т развития личности. – М., 1994. – 184 с.

559. Мухин М.И. В.А. Сухомлинский о воспитании ума // Педагогика. – 1994. – № 1. – С. 96-100.

560. Освітньо-виховні ідеали В.О. Сухомлинського в контексті сучасності: Матеріали Перших Всеукр. пед. читань, Київ–Луцьк, 1994 р., 26-27 груд. / Акад. пед. наук України. – К.; Луцьк, 1994. – Вип. 1. – 175 с.

Відгук: Перші Всеукраїнські педагогічні читання «Освітньо-виховні ідеали В.О. Сухомлинського в контексті сучасності» // Пед. пошук. – 1995. – № 5. – С. 9.

561. Сухомлинская О. Давайте вспомним Сухомлинского: [Интерв'ю] / Записала Г. Головлёва // Зеркало недели. – 1994. – 15 окт. – С. 14.

562. В.О. Сухомлинський і сучасність: Наук.-метод. зб. / Акад. пед. наук України, Всеукр. асоц. В. Сухомлинського / Упоряд. М.Я. Антоненко. – К., 1994. – Вип. 1. – 162 с.

563. Тези Міжвузівської наукової студентської конференції «В.О. Сухомлинський і сучасна школа» / М-во освіти України, Кіровоград. держ. пед. ін-т ім. В.К. Винниченка. – Кіровоград, 1994. – 86 с.

564. Традиции В.А. Сухомлинского в белорусской педагогике: Материалы Республик. науч.-практ. конф., посвящен. 75-летию со дня рождения

В.А. Сухомлинского, Гомель, 1994 / М-во образования Беларуси и др. – Гомель, 1994. – 60 с.

565. Франгос Х. Школа будущего – школа добрососедства // Нар. образование. – 1994. – № 6. – С. 96-97.

1995

566. Береговой Я. Макаренко или Сухомлинский // Нар. образование. – 1995. – № 3. – С. 118-120.

567. Богуславский М. Загадки Василия Сухомлинского // Пед. вестн. – 1995. – сент.

568. Бондар Л.С. В.О. Сухомлинський і становлення професійної майстерності вчителя національної школи // Почат. шк. – 1995. – № 9. – С. 47-49.

569. Буева И.И. Гуманизм – основа отношений в школе В.А. Сухомлинского / М-во образования Рос. федерации, Оренбург. гос. пед. ин-т. – Оренбург, 1995. – 31 с.

570. Від душі до душі: [Про відвідування америк. вчителями школи ім. В.О. Сухомлинського в Павлиші] // Пед. газ. – 1995. – лют.

571. Карпенчук С. Звернімось до В.О. Сухомлинського // Пед. газ. – 1995. – лют.

572. Лідкова С.М. Світ маленьких казкарів // Почат. шк. – 1995. – № 9. – С. 19-21.

573. Петрук Л.П. Народні традиції в досвіді В.О. Сухомлинського // Почат. шк. – 1995. – № 9. – С. 57-59.

574. Прокопець Т.М. Диктанти з української мови для 1-3 класів // Почат. шк. – 1995. – № 9. – С. 29-32.

575. Савлук А.Г. З досвіду впровадження спадщини В.О. Сухомлинського в практику // Почат. шк. – 1995. – № 9. – С. 15-17.

576. Савченко О.Я. Проблема мети формування особистості у спадщині В.О. Сухомлинського // Пед. газ. – 1995. – листоп.

577. Савченко О.Я. В.О. Сухомлинський у діалозі з сучасністю // Пед. пошук. – 1995. – Вип. 5. – С. 9-11.

1996

578. Антоненко М.Я. Інноваційна діяльність В.О. Сухомлинського як директора школи // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Роль інноваційних процесів у розвитку школи», 26–28 берез. 1996 р. – Х., 1996. – С. 19-23.

579. Красовицький М. Ю. Педагогічна творчість В.О. Сухомлинського у протистоянні гуманізму і авторитаризму // Сухомлинський і сучасність: Матеріали Других Всеукр. пед. читань / Акад. пед. наук України та ін.; Упоряд. М.Я. Антоненко. – К., Чернігів, 1996. – Вип. 2. – Ч. 1. – С. 36-43.

580. Кузьмінський Л.І. В.О. Сухомлинський на Черкащині // Пед. вісн. – 1996. – № 4. – С. 4-5.

581. Мала академія народних мистецтв при школі на батьківщині Кобзаря // Освіта України. – 1996. – № 13. – С. 1, 3.

582. Сновський Ф. Сухомлинський у Китаї // Пед. газ. – 1996. – листоп.

583. Сухомлинська О. С. Френе і В. Сухомлинський спільне і відмінне у вихованні // Шлях освіти. – 1996. – № 2. – С. 30-35.

584. В.О. Сухомлинський і сучасність: Матеріали Других Всеукр. пед. читань / Акад. пед. наук України та ін.; Упоряд. М.Я. Антоненко. – К.; Чернігів, 1996. – Вип. 2. – Ч. 1. – 114 с.

585. В.О. Сухомлинський і сучасність: Матеріали Других Всеукр. пед. читань / Акад. пед. наук України та ін.; Упоряд. М.Я. Антоненко. – К.; Чернігів, 1996. – Вип. 2. – Ч. 2. – 116 с.
586. Василь Сухомлинський і сучасність: Матеріали Третіх Всеукр. пед. читань: Київ–Умань–Звенигородка, 1996 р., 8-10 жовт. / Акад. пед. наук України; Упоряд. М.Я. Антоненко. – К., 1996. – Вип. III. – Ч. 1, 2. – 102 с.
587. Франгос Х. Від Аркаса до Сухомлинського // Пед. газ. – 1996. – трав.
588. Франгос Х. Українська педагогічна наука в світовому обширі: [Інтерв'ю] // Освіта України. – 1996. – черв (№ 2). – С. 6.

1997

589. Абаїмов В.М. Не вірю, або Хто напише правдиву історію? // Світоч. – 1997. – № 4. – С. 40–47.
590. Абаїмов В., Стрельський Г. Спадщина В.О. Сухомлинського: проблеми гуманізації історичної освіти в Україні // Історія в шк. – 1997. – № 8. – С. 1-2.
591. Антоненко М. Гуманізм педагогічних нововведень В.О. Сухомлинського // Почат. шк. – 1997. – № 9. – С. 35-38.
592. Антоненко М. Не лише оцінкою...: [З доп. на Четвертих Всеукр. пед. читаннях «В.О. Сухомлинський і сучасність»] // Пед. газ. – 1997. – лист.
593. Антоненко М.Я. Василь Сухомлинський і гуманістична педагогіка української народної школи // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 4. – С. 193-201.
594. Бондар Л.С. Гуманістичний потенціал загальнолюдських духовних цінностей у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського // Цінності освіти і виховання: Наук. метод. зб. – К., 1997. – С. 90-93.
595. Бондар Л. Загальнолюдські цінності у спадщині В. Сухомлинського // Шлях освіти. – 1997. – № 2. – С. 47-50.
596. Використання краєзнавчого матеріалу при вивченні природознавства у початкових класах: Посіб. / Упоряд. О.С. Бойченко. – Чернігів, 1997. – 22с.
597. Гартман Е. Природа, емоції і відповідальність: (В роботі укр. альтерн. педагога В.О. Сухомлинського). – Гамбург: Ковач, 1997. – 64 с. – Нім. мовою.
598. Зязюн І. Скарби людського серця: [З доповіді на Четвертих Всеукр. пед. читаннях «В.О. Сухомлинський і сучасність»] // Пед. газ. – 1997. – листоп.
599. Использование теории и практики Сухомлинского в Кировоградских школах // Освіт. сл. – 1997. – листоп. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».
600. Калмиков Г. Підходи В. Сухомлинського до виховання взаємин між особою і колективом // Почат. шк. – 1997. – № 9. – С. 39-40.
601. Коваленко О. Сухомлинський – це педагогіка і сьогодення, і майбутнього: [Репортаж із четвертих Всеукр. пед. читань «В.О. Сухомлинський і сучасність», м. Вінниця] // Освіта України. – 1997. – 17 жовт. – С. 1, 6-7.
602. Ликов В.Н. Виховання школярів на етичних цінностях народу в спадщині В.О. Сухомлинського // Цінності освіти і виховання: Наук.-метод. зб. – К., 1997. – С. 113-116.
603. Лукомець М. Академія педагогічних наук в одній особі // Придніпров'я. – 1997. – 13 серп.
604. Матівос Ю. Мудрість і мужність педагога // Кіровогр. правда. – 1997. – 7 жовт.
605. Мухин М.И. Развитие самосознания школьников: Из опыта работы В.А. Сухомлинского. – М., 1997. – 128 с.
606. Мухин М. В.А. Сухомлинский о развитии самосознания школьников // Развитие личности. – 1997. – № 1. – С. 49-63.

607. Пеннер О. Павлиш – духовний оазис України: [З доп. на Четвертих Всеукр. пед. читаннях «В.О. Сухомлинський і сучасність»] // Пед. газ. – 1997. – листоп.

608. Петровский А.В. «Абстрактный гуманист»: [Очерк из кн. автора «Откровенно говоря»] // Нар. образование. – 1997. – № 7. – С. 129-130.

609. Сагач Г.М. Слово наставника: [З доп. на Четвертих Всеукр. пед. читаннях «В.О. Сухомлинський і сучасність»] // Пед. газ. – 1997. – листоп.

610. Василь Сухомлинський і сучасність: Матеріали Четвертих Всеукр. пед. читань. – Вінниця, 1997. – Вип. 4. – 169 с.

611. Хайруліна В. Бачити в учневі особистість: (Творча спадщина В. Сухомлинського) // Почат. шк. – 1997. – № 9. – С. 40-42.

612. Хайруліна В. Надихають ідеї Вчителя: [З доп. на Четвертих Всеукр. пед. читаннях «В.О. Сухомлинський і сучасність»] // Пед. газ. – 1997. – Листоп.

613. Хайруліна В. Український колеж ім. В. Сухомлинського на порозі ХХІ століття // Шлях освіти. – 1997. – № 4. – С. 35-36.

614. Хилтунен В. Был ли Сухомлинский хорошим директором школы? // Первое сент. – 1997. – № 31. – <http://www1September.ru/upr/97/no31.htm>.

615. Шунда Н. Авторитет педагога: [З доп. на Четвертих Всеукр. пед. читаннях «В.О. Сухомлинський і сучасність»] // Пед. газ. – 1997. – листоп.

1998

616. Антонець М. Про дидактичну майстерність учителя // Почат. шк. – 1998. – № 9. – С. 15-18.

617. Антонець М. Василь Сухомлинський об'єднує вчителів: Інформація про Четверті Всеукр. пед. читання на Вінниччині «Василь Сухомлинський і сучасність» // Шлях освіти. – 1998. – № 1. – С. 55.

618. Антонець М. Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю // Освіта України. – 1998. – 11 лют. – С. 9.

619. Антонець М. Увійдімо до храму В. Сухомлинського // Пед. газ. – 1998. – лют.

620. Апостолова Г. Провісник педагогіки і людяності на все життя // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 13. – Дод. до газ. «Кіровоград. правда».

621. Базиладзе Н.А. Проблеми виховання гуманності у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. – Батумі: Батум. ун-т, 1998. – 150 с. – Груз. мовою.

622. Безлюдна Н. Про методику розвивального навчання // Почат. шк. – 1998. – № 9. – С. 21-22.

623. Безлюдна Н. Розвиток мислення у спадщині В. Сухомлинського // Почат. шк. – 1998. – № 4. – С. 54.

624. Богуславский М. Мир вступает в век Сухомлинского // Учит. газ. – 1998. – 22 сент. – С. 18.

625. Богуславський М. [Перспективи у педагогіці В. Сухомлинського] // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. – С. 7.

626. Богуславський М. Школа самореалізації особистості у трактуванні В.О. Сухомлинського // Дир. шк. – 1998. – 26 верес. – С. 3.

627. Бондар Л.С. В.О. Сухомлинський про міжособистісні стосунки // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 3. – С. 21-24.

628. Бондаренко Г. Про формування творчої особистості молодшого школяра засобами слова // Почат. шк. – 1998. – № 9. – С. 22-24.

629. Боришевський М. Про виховання особистості // Почат. шк. – 1998. – № 9. – С.11-15.

630. «Будинок добра і радості»: З досвіду роботи дошкіль. закл. № 74 м. Чернігова. – Чернігів, 1998. – 27 с.

631. Буєва І.І. Гуманізм – основа взаємин у школі В.А. Сухомлинського // Дир. шк. – 1998. – 26 верес. – С. 4-5.
632. В прекрасному світі казок: З досвіду роботи колективу дошкіл. закл. № 24 «Вогник» м. Кіровограда: Буклет / Упр. освіти Кіровогр. міськвиконкому. – Кіровоград. 1998. – 8 с.
633. Валеева Р.А. Корчак и Сухомлинский: Как любить ребенка // Педагогика. – 1998. – № 6. – С. 48-52.
634. Вашуленко М. Сучасна оцінка лінгводидактичної спадщини Сухомлинського // Пед. газ. – 1998. – жовт. – С. 2.
635. Волошина В.Я. Гуманістична сутність дидактики В.О. Сухомлинського // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 3. – С. 14-20.
636. 80-летний юбилей В. Сухомлинского: Обмен и распространение опыта // Образование в Китае. – 1998. – 27 нояб.
637. Горобець Н. Навчати дітей – радість мого життя // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 9. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».
638. Гришина Р. Здолав смерть, щоб жити // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 12. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».
639. Деркач В. Об'єднання однодумців // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 6-7. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».
640. Домаранський О. Інтерес зростає: [Гуманіст. пед. система В. Сухомлинського] // Пед. газ. – 1998. – жовт. – С. 3.
641. Домаранський О. [Новаторство В.О. Сухомлинського] // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. – С. 7.
642. Домаранський О. Педагогіка Сухомлинського в освітніх закладах Кіровоградщини // Дир. шк. – 1998. – 26 верес. – С. 6; Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 2. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».
643. Дунай В. Серце, віддане дітям // Вісті Рівненщини. – 1998. – 8 квіт.
644. Жолудь Д. Він розробив систему навчання і виховання дітей // Товариш. – 1998. – верес.
645. Журавська Л. Олесь Гончар про Сухомлинського // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 16. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».
646. З досвіду використання педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського в освітніх закладах Чернігівщини: До 80-річчя від дня народж. педагога / Упр. освіти Черніг. обл., Ін-т підвищ. кваліфікації вчителів. – Чернігів, 1998. – 18 с.
647. Заяць Т. Творчість дітей як засіб їх самореалізації в спадщині В.О. Сухомлинського // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 11. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».
648. Зубенко О. Книга природи – вічне джерело дитячої думки і творчості // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 13. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».
649. Зязюн І.А. Філософія добра в педагогічній системі В.О. Сухомлинського // Постметодика. – 1998. – № 4. – С. 7-14.
650. Зязюн І. «Філософія серця» Г. Сковороди: [Про Сухомлинського] // Шлях освіти. – 1998. – № 1. – С. 39-40.
651. Ідеї вчителя – в освіті сьогодення: Метод. посіб. / Уклад. А.В. Іванко. – Кіровоград, 1998. – 235 с.
Те ж // Метод. вісн. – 1998. – № 18. – 231 с.
652. Калініченко Н.А. Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський: До 80-річчя видатного педагога сучасності В.О. Сухомлинського // Освіта на Луганщині. – 1998. – № 2 – С. 74-75.
653. Калініченко Н.А. Використання педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського з трудового виховання школярів в роботі сільської школи

// Передовий педагогічний досвід Кіровоградщини у новому баченні. – Кіровоград, 1998. – Кн. 2. – С. 74-79.

654. Калініченко Н. Вчити дітей вчитися: (В.О. Сухомлинський) // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 10. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда»; Пед. газ. – 1998. – жовт. – С. 3.

655. Калініченко Н. Про трудове виховання школярів у сільській школі // Почат. шк. – 1998. – № 9. – С. 24-25.

656. Калініченко Н. Розвиток педагогічних ідей Василя Сухомлинського з трудового та економічного виховання шкільної молоді в сучасних умовах // Труд. підготов. в закл. освіти. – 1998. – № 4. – С. 2-6.

657. Калініченко Н. У Китаї і в Греції живуть за Сухомлинським // Кіровогр. правда. – 1998. – 15 січ.

658. Калініченко Н.А. Я складаю казку: (Подорожі до джерел живого слова): Progr. для гуртків мол. та серед. шкіль. віку освіт. закл. Кіровоградщини / Облас. ін-т удоскон. вчителів. – Кіровоград, 1998. – 20 с.

659. Калініченко Н.А., Перебийніс Г.М. Сучасники В.О. Сухомлинського. – Кіровоград: Друк. газ. «Нар. сл.», 1998. – 258 с.

660. Калініченко Н., Постельняк А. Школа імені В.О. Сухомлинського / Облас. ін-т удоскон. вчителів Кіровогр. обл. – Кіровоград, 1998. – 28 с.

661. Калмиков Г. Про діяльність сім'ї та школи // Почат. шк. – 1998. – № 9. – С. 19-21.

662. Калмиков Г.В. В.О. Сухомлинський про взаємини між учнями різного віку // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 2. – С. 227-230.

663. Калмиков Г.В. В.О. Сухомлинський про взаємини особистості й колективу // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 3. – С.24-31.

664. Каюков В. Гідний довічної шани, або Геніїв не порівнюють // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 5. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».

665. Каюков В.І. В.О. Сухомлинський і сучасна національна школа // Світогляд: Наук.-метод. зб. – 1998. – Вип. 4. – С. 5-8.

666. Кіндрат В.К. Формування патріотизму в школярів у педагогічній концепції В.О. Сухомлинського // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 3. – С. 56-63.

667. Коніченко О.П. Особливості проведення «уроків мислення серед природи» з міськими дітьми // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 3. – С. 50-56.

668. Коротов В.М. Новаторство – традиція отечественной педагогики // Новаторство как традиция отечественной педагогики: Материалы междунар. науч.-практич. конф., Москва, 1998 г., 13-14 окт. – М., 1998. – С. 4-9.

669. Кравцов В.О. Ідея природовідповідного виховання у педагогічній концепції В.О. Сухомлинського // Наукові записки / Кіровогр. держ. пед. ун-т ім. В.К. Винниченка. – Кіровоград, 1998. – Вип. 12. – С. 54-63. – (Сер. «Пед. науки»).

670. Красняков Е. Гениальный учитель, великий гуманіст: (К 80-летию со дня рождення видающегося сов. педагога В.А. Сухомлинского) // Комуніст. – 1998. – верес.

671. Красовицький М. В. Сухомлинський і педагогічні концепції Заходу // Шлях освіти. – 1998. – № 2. – С. 21-24.

672. Кремень В. Спадщина Василя Сухомлинського в контексті нової філософії // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. – С. 6.

673. Кремень В. Філософія освіти у спадщині великого педагога // Пед. газ. – 1998. – жовт.

674. Куцак Н. Юбилей Василя Сухомлинського учителя его школы встретили голодовкой // Факты. – 1998. – 8 окт. – С. 7.

675. Кучма Л.Д. Учасникам Міжнародної науково-практичної конференції «Педагогіка Василя Сухомлинського на зламі епох»: [Привітання Президента України] // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. – С. 1; Пед. газ. – 1998. – жовт.
676. Лабенко О.В. Сімейно-громадське виховання в часи античності та педагогіка В.О. Сухомлинського // Наукові записки / Кіровогр. держ. пед. ун-т ім. В.К. Винниченка. – Кіровоград, 1998. – Вип. 12. – С. 64-71. – [Сер. «Пед. науки»].
677. Лабенко О. Яке дитинство в малюка, такою людиною він стане: Гуманізм В. Сухомлинського – основа його оригін. системи еколог. виховання учнів // Освіта України. – 1998. – 23 верес. – С. 8.
678. Лі Ченші. Любов та виховання: Щоденник з пошуків всеб. розв. особистості: Записки про використ. наук. теорії і практики В.О. Сухомлинського. – Пекін: Нар. освіта, 1998. – 294 с. – Китай. мовою.
679. Маліченко К. Виховання елементарної моральної культури підлітків у досвіді роботи класних керівників // Освіт. сл. – 1998. – квіт. – С. 7. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».
680. Мамчур Л. Внесок Сухомлинського в теорію і практику навчання рідної мови // Дивослово. – 1998. – № 9. – С. 63-64.
681. Мамчур Л.І. Принципи навчання рідної мови в методичній системі В.О. Сухомлинського // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 3. – С. 31-42.
682. Маргуліс Д. Василь Сухомлинський в Америці – інтерес щодалі зростає // Наукові записки / Кіровогр. держ. пед. ун-т ім. В.К. Винниченка. – Кіровоград, 1998. – Вип. XII – С. 10-14. – (Сер. «Пед. науки»).
683. Мельник Л. Яскравою красою сяяла його душа // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 8. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».
684. Мельничук С.Г. Природа в системі формування естетичної культури майбутніх вчителів: [У світлі поглядів В.О. Сухомлинського] // Світогляд. – 1998. – Вип. 4. – С. 13-18.
685. Момот Л. Найголовніша книга про Сухомлинського ще не написана // Кіровогр. правда. – 1998. – 26 верес.
686. Момот Л., Шрамко О. З журбою радість обнялася: Кіровоградщина і весь наук. світ відзначили 80-річчя від дня народж. В. О. Сухомлинського // Кіровогр. правда. – 1998. – 6 жовт.
687. Мухин М.И. В.А. Сухомлинский о роли труда в развитии личности // Шк. и пр -во. – 1998. – № 4. – С. 3-7.
688. Мухин М.И. В.А. Сухомлинский – педагог-гуманист, педагог-новатор // Новаторство как традиция отечественной педагогики: Материалы междунар. науч.-практ. конф., Москва, 1998 г., 13-14 окт. / Рос. Акад. образования, Гос. науч.-исслед. ин-т семьи и воспитания. – М., 1998. – С. 13-18.
689. Мухин М.И. Развитие самосознания школьников: (Из опыта работы В.А. Сухомлинского). – М.: УРАО, 1998. – 132 с.
690. Наливайко І. Погляди Василя Сухомлинського на музичне виховання молодших школярів // Мистец. та освіта. – 1998. – № 4. – С. 2-6.
691. Наумов Б. Школа радости и творчества: (В.А. Сухомлинский и современность) // Время. – 1998. – 29 сент.
692. Ничкало Н. Педагогічна зірка Василя Сухомлинського // Світло. – 1998. – № 4. – С. 67-70.
693. Ніколаєва Н. Невичерпне джерело наснаги: [Впровадження пед. спадщини В. Сухомлинського в загал. освіт. шк. № 1 м. Знам'янки] // Освіта України. – 1998. – 23 верес. – С. 8.
694. Новаторство как традиция отечественной педагогики: Материалы Междунар. науч.-практ. конф. Москва, 1998 г., 13-14 окт. / Рос. Акад. образования, Гос. науч.-исслед. ин-т семьи и воспитания. – М., 1998.

Секция «Развитие гуманистических традиций в педагогическом творчестве В.А. Сухомлинского». – С. 123-159.

695. Новгородська Ю.Г. Український колеж – школа самореалізації: [Ідеї В.О. Сухомлинського та їх впровадж. в практику роботи Укр. колежу ім. В.О. Сухомлинського] // Наукові записки. Психолого-пед. науки / Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя. – Ніжин, 1998. – С. 162-166.

696. Осьмак С. Генетична пам'ять слова // Освіта. – 1998. – 30 верес. – 7 жовт. – С. 4-5.

697. Педагогіка В. Сухомлинського як втілення гуманістичних загальнолюдських ідеалів: Зб. наук.-практ. матеріалів [конф.], м. Миколаїв, 1998 р., 9 жовт. / Миколаїв. міськвиконком та ін. – Миколаїв, 1998. – 172 с.

698. Педагогічні ідеї В.О. Сухомлинського в практику роботи школи: (З досвіду серед. шк. № 20 м. Чернігова) / Черніг. упр. освіти, Черніг. облас. ін-т підвищ. кваліфікації працівників освіти. – Чернігів, 1998. – 13 с.

699. Пеннер О. Ідеї Сухомлинського живуть, справи продовжуються // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 6. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».

700. Пеннер О.В., Рожина В.Ф. Путівник по державному педагогічно-меморіальному музею В.О. Сухомлинського / Облас. ін-т удоскон. вчителів. – Павлиш, 1998. – 30 с.

701. Передовий педагогічний досвід Кіровоградщини у новому баченні: У 2-х кн. / М-во освіти України та ін.; Відпов. за вип. М.А. Яровий. – Кіровоград, 1998. – Кн. 1. – 182 с.

702. Передовий педагогічний досвід Кіровоградщини у новому баченні: У 2-х кн. / М-во освіти України та ін.; Відповід. за вип. М.А. Яровий. – Кіровоград, 1998. – Кн. 2. – 204 с.

703. Петренко О.Б. Виховання дівчинки – дівчини – матері в педагогічній творчості В.О. Сухомлинського // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 3. – С. 43-49.

704. Петрочко Ж. В.О. Сухомлинський про формування духовних потреб школярів: До 80-річчя від дня народж. видат. педагога // Нова пед. думка. – 1998. – № 3. – С. 5-8. – Бібліогр.

705. Погуляйло С. Павлиш знайомий і незнайомий // Жінка. – 1998. – № 9. – 2 с. обкл., С.1.

706. Постельняк А.І. В. Сухомлинський про важливі аспекти управлінської діяльності керівника школи // Азбука управління: Новопризнач. дир. про упр. шк.: Метод. вісн. / Упр. освіти Кіровогр. обл. – Кіровоград, 1998. – С. 32-37.

707. Поярков В.О., Сліпак Б.Я. В.О. Сухомлинський і сучасна гуманістична освіта // Світогляд: Наук.-метод. зб. – 1998. – Вип. 4. – С. 35-42.

708. Правий В. Творче впровадження педагогічних ідей В.О. Сухомлинського в умовах розбудови національної освіти // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 15. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».

709. Провісник педагогіки людяності / Упр. освіти Кіровогр. міськвиконкому. – Кіровоград, 1998. – 85 с.

710. Ржепецький Л. Культура спілкування педагога і учня // Освіта України. – 1998. – 28 жовт. – С. 9.

711. Розенберг А. Поряд з Толстим, Ушинським, Корчаком // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 2. – Дод. до газ. «Кіровогр. правда».

712. Розенберг А.Я. Системний підхід у педагогіці В.О. Сухомлинського // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 3. – С. 5-13.

713. Рындак В.Г. «Безнадёжно трудных нет...» // Юж. Урал. – 1998. – 25 сент.

714. Рындак В.Г. Уроки Сухомлинского. – М.: Пед. вестн. – 1998. – 232 с.: портр., фот.

715. Савченко О. [Асоціація імені В. Сухомлинського] // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. – С. 6-7.
716. Січко В.М., Ржепецький Л.А. Універсальні цінності педагогічної спадщини Василя Сухомлинського і сучасний урок // Колегіум. – 1998. – верес. – С. 2.
717. Скрипник М.І. Уроки мислення Джона Дьюї і Василя Сухомлинського // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 3. – С. 71-77.
718. Сметанський М. Загальнолюдські цінності в педагогічній спадщині В. Сухомлинського // Шлях освіти. – 1998. – № 3. – С. 43-45.
719. Сметанський М., Галузьяк В. Діалог з опонентами // Дир. шк. – 1998. – № 26(38), верес. – С. 2.
720. Стельмухов Д. Мислення як наполеглива праця і любов до навчання: (Із неопублік. робіт В.О. Сухомлинського // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 5. – Дод. до газ. “Кіровогр. правда”.
721. Степаненко Л. Про моральне виховання // Почат. шк. – 1998. – № 9. – С. 18-19.
722. Стефанюк С. В. Сухомлинський і сучасність: (3 міжнар. наук.-практ. конф.) // Журавлик. – 1998. – листоп. – С. 13.
723. Стоберський Г. Життєдайне джерело духовної культури // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 16. – Дод. до газ. “Кіровогр. правда”.
724. Сухомлинська О. Місце і роль Сухомлинського в трансформації освіти в Україні // Пед. газ. – 1998. – жовт.
725. Сухомлинська О. Василь Сухомлинський у зарубіжжі // Почат. шк. – 1998. – № 9. – С. 5-10.
726. Сухомлинська О. Трансформація освіти в Україні і доробок Василя Сухомлинського // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. – С. 6.
727. Сухомлинська О. Трансформація освіти в Україні та педагогічний доробок Василя Сухомлинського // Профес. – пед. освіта. – 1998. – № 2. – С. 10-14.
728. Сяо Су [Використання досвіду В.О. Сухомлинського в Китаї] // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. – С. 7.
729. Теорія і практика сучасного естетичного виховання у контексті педагогічної спадщини Василя Сухомлинського: Зб. наук. праць / М-во освіти України, Полтав. держ. пед. ін-т ім. В.Г. Короленка. – Полтава, 1998. – 352 с.
730. Терлецький Л. “Знає роботу школи в усіх її деталях” – так відгукувався В.О. Сухомлинський про маловісківського колегу Г.М. Перебийноса // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 4. – Дод. до газ. “Кіровогр. правда”.
731. Туманов В. З порадами вченого // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 14. – Дод. до газ. “Кіровогр. правда”.
732. Турчак А. В.О. Сухомлинський про попередження шкідливих звичок у школярів // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 14. – Дод. до газ. “Кіровогр. правда”.
733. Український педагог-гуманіст, письменник, мислитель: До 80-річчя від дня народж. В. Сухомлинського // Дир. шк. – 1998. – № 26(38), верес. – С. 1.
734. Учений, педагог, гуманіст // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 1. – Дод. до газ. “Кіровогр. правда”.
735. Франгос Х. Використання ідей Сухомлинського в практиці роботи шкіл Греції // Наукові записки / Кіровогр. держ. пед. ун-т ім. В.К. Винниченка. – Кіровоград, 1998. – Вип. 12. – С. 15-27. – (Сер. “Пед. науки”).
736. Франгос Х. [Голова Міжнародного товариства послідовників Василя Сухомлинського про використання досвіду В. Сухомлинського в Греції] // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. – С. 7.
737. Хайруліна В.М. Сприяти саморозвитку особистості // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 3. – С. 63-70.

738. Хайруліна В. Філософія родинності в українському колежі ім. В.О. Сухомлинського // Освіт. сл. – 1998. – верес. – С. 3. – Дод. до газ. “Кіровоградська правда”.

1999

739. Антоненко М. Тут живуть ідеї Сухомлинського // Пед. газ. – 1999. – серп. – С. 3.

740. Беляков Е. Две веточки винограда: (Рано ставить пам'ятник Сухомлинському, нужно читать его кн.) // Учитель. газ. – 1999. – 26 сент. – С. 2.

741. Бондаренко Г. Уроки мислення як засіб формування творчих здібностей молодшого школяра // Почат. шк. – 1999. – № 5. – С. 51-53.

742. Благінін М.Т. В.О. Сухомлинський про виховання у дітей доброти і милосердя // Пед. обрії. – 1999. – № 5. – С. 16-21.

743. Будинок добра і радості: (З досвіду роботи дит. закл. № 74 м. Чернігова, що працює за ідеями В.О. Сухомлинського) / Упр. освіти Черніг. облас. держадмін., Черніг. облас. ін-т підвищ. кваліфікації учителів. – Чернігів, 1999. – 64 с.

744. Булда Н.П. Інтелектуальна гра – розвага на основі творів В. Сухомлинського: Підготов. група // Розкажіть онуку. – 1999. – № 17-18. – С. 22-24.

745. Бутковский В.П. Вечные истины // Школа. – 1999. – № 1. – С. 11-13.

746. Бучківська Г.В. В.О. Сухомлинський про вплив дитячого колективу на особистість // Педагогіка і психологія. – 1999. – № 4. – С. 142-148.

747. Гаркуша Л.С., Бахтіна М.В. Чи потрібні нам ідеї В.О. Сухомлинського?... Американцям – потрібні // Дир. шк. – 1999. – № 3(51), січ. – С. 1-2.

748. Денисюк С. Два джерела однієї теорії: Пед. спадщина Я. Корчака та В. Сухомлинського // Почат. шк. – 1999. – № 5. – С. 46-48.

749. Дічек Н. Нова книга про В.О. Сухомлинського в США: [Про кн. А.Л. Кокеріля «Кожен має світити: педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського»] // Шлях освіти. – 1999. – № 4. – С. 50-53.

750. Дяченко А. Подивимося на зорі разом із поетом // Освіта. – 1999. – № 4. – С. 50-53.

751. Єрмак Н.В. Впровадження педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського в практику керівника школи // Пед. обрії. – 1999. – № 5. – С. 31-34.

752. Калмиков Г. Методи формування взаємин між особою і колективом у дітей 6-8 років // Почат. шк. – 1999. – № 9. – С. 9-11.

753. Каюков В. Гідний довічної шани // Пед. газ. – 1999. – верес.

754. Кваша Б.Ф. Воспитательная система В.А. Сухомлинского: Учеб. пособ. – К.; С.Пб, 1999. – 233 с.

755. Кириченко В.В. Питання фізичного виховання в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського // Пед. обрії. – 1999. – № 5. – С. 21-22.

756. Красовицький М.Ю. Спроба системного підходу до проблеми морального виховання у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського // Педагогіка В.О. Сухомлинського на зламі епох: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. та П'ятих Всеукр. пед. читань «Василь Сухомлинський і сучасність». – К.; Кіровоград, 1999. – С. 284-288.

757. Красовицький М., Бучківська Г. В.О. Сухомлинський про виховання особистості в колективі: Ціліс. концеп. // Рід. шк. – 1999. – № 2. – С. 13-17.

758. Кремень В.Г. Спадщина Василя Сухомлинського в контексті нової філософії // Учитель. – 1999. – № 11-12. – С. 57-58.

759. Кремень В.Г. Філософія освіти у спадщині великого педагога // Учитель. – 1999. – № 11-12. – С. 55-56.

760. Курчак В. Гармония покоя и красоты в уроках Сухомлинского // Первое сент. – 1999. – 2 окт. – С. 3.

761. Логвин Г. Л.М. Толстой і В.О. Сухомлинський: педагогічні погляди і досвід // Рід. шк. – 1999. – № 3. – С. 67-70.

762. Любар О.О., Федоренко Д.Т. Видатний педагог В.О. Сухомлинський // О.О. Любар, М.Г. Стельмахович, Д.Т. Федоренко. Історія української педагогіки. Навч. посіб. для пед. навч. закл. – К., 1999. – С. 307-317.

763. Любар О., Федоренко Д. Предтеча нової зорі педагогічної думки України: (В.О. Сухомлинський і нац. шк.) // Почат. шк. – 1999. – С. 5-8.

764. Мазур Г.Г. Природа навчає, виховує, розвиває // Пед. обрії. – 1999. – № 5. – С. 26-28.

765. Мартиненко Н.Т. Навчання дітей радістю, виховання добром: (З досвіду роботи дит. закл. № 74 м. Чернігова) // Пед. обрії. – 1999. – № 5. – С. 28-31.

766. Матюша І.К. Вклад В.О. Сухомлинського в становлення гуманістичної педагогіки // Пед. обрії – 1999. – № 5. – С. 5-10.

767. Мухин М.И. Педагогическая система В.А. Сухомлинского: традиции и новаторство: Моногр. – 2-е изд., испр. – Соликамск, 1999. – 370 с.

768. Ничкало Н. Педагогічна зірка Василя Сухомлинського: Сучасні виміри пед. спадщини видат. педагога // Освіта. – 1999. – 8-15 груд. – С. 4.

769. Новгородська Ю.В. Сухомлинський про роль учителя у формуванні творчої особистості // Рід. шк. – 1999. – № 7-8. – С. 75-76.

770. Педагогіка і психологія: Зб. наук. праць: [В 3-х ч] / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – Х., 1999. – Вип. 10.

Ч. 1. Дидактика. – 144 с.

Ч. 2. Виховання. – 124 с.

Ч. 3. – Х., 2000. – 115 с.

Матеріали Шостих Всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухомлинський і сучасність», що відбулись у Харкові в 1999 році.

771. Педагогіка Василя Сухомлинського на зламі епох: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. та п'ятих Всеукр. пед. читань «Василь Сухомлинський і сучасність». – К.; Кіровоград, 1999. – 387 с.

772. Попова Л.Д., Юр'єва К.А. В.О. Сухомлинський про особистість вчителя: Навч. посіб. / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – Х.: Фірма «РЦНІТ», 1999. – 72 с.

773. Постовий В.Г. Ім'я із когорти безсмертних // Журн. для батьків. – 1999. – № 1. – С. 22-23.

774. Природа как образовательное пространство в школе Сухомлинского // Перв. сент. – 1999. – 9 окт. – С. 4.

775 Пшеврацька О. Мудрість влади педагога // Світло. – 1999. – № 1. – С. 5-7.

776. Савченко О. Реформування змісту шкільної освіти в контексті педагогічної спадщини Василя Сухомлинського // Почат. шк. – 1999. – № 9. – С. 1-4.

777. «Серце віддаю дітям»: Втілення ідей і принципів педагогіки співробітництва в практику діяльності вчителів школи. – Житомир, 1999. – 54 с.

778. Сипливець Н.М. Екологічне виховання учнів у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського // Пед. обрії. – 1999. – № 5. – С. 23-25.

779. Скрипка В.І. Проблема соціалізації учнівської молоді у творчості В.О. Сухомлинського // Пед. обрії. – 1999. – № 5. – С. 11-16.

780. В.А. Сухомлинский и школа наших дней: Материалы науч.-практ. конф., г. Нижневартовск, 1998 г., 23-24 сент. / Под ред. И.И. Валеева и П.В. Конаныхина. – М., 1999. – 135 с.

781. В.О. Сухомлинський і школа ХХІ століття: Вісн. наук. лаб. / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини: За ред. В.Г. Кузя. – Умань, 1999. – Вип. 1. – 74 с.
782. Сухомлинський належить уже всьому світові: [Підбірка ст.] // Освіта України. – 1999. – 27 жовт. – С. 8-9. – Зміст: Т. Мостова; В. Кремень; О. Савченко; Г.В. Троцько «Виховуємо національну інтелігенцію»; І. Прокопенко «На ідеях великого педагога вчимо наших вихованців»; Б. Наумов «Хто для мене Василь Сухомлинський».
- Про Шості Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський і сучасність», що відбулись у Харкові в 1999 році.
783. Сухорукова Г.В. Василь Олександрович Сухомлинський // Обдар. дитина. – 1999. – № 2. – С. 37-38.
784. Тарапака Н. Перший в Україні дитячий садок імені Василя Сухомлинського // Дошк. виховання. – 1999. – № 9. – С. 24.
785. Ткаченко Г. Слово навчає, слово виховує // Почат. шк. – 1999. – № 5. – С. 53-55.
786. Ткаченко Г. В.О. Сухомлинський про виховання любові до рідного слова // Укр. мова і л-ра в шк. – 1999. – № 4. – С. 17-19.
787. Ткачук Л. Василь Сухомлинський про виховання успіхом у навчанні // Почат. шк. – 1999. – № 9. – С. 11-13.
788. Тулюкіна Г. Уроки читання в школі под голубим небом: Страницы с автографом Сухомлинского // Перв. сент. – 1999. – 2 февр. – С. 3.
789. Хайруліна В. Китай знає і шанує Василя Сухомлинського // Пед. газ. – 1999. – лют. – С. 8.
790. Хайруліна В.М. Педагогіка Сухомлинського не відає кордонів // Дир. шк. – 1999. – № 17, трав. – С. 4.
791. Хижняк Б. Ідеї В.О. Сухомлинського в системі професійно-технічної освіти // Проф.-тех. освіта. – 1999. – № 3. – С. 49-51.
792. Чжан Чен «До Сухомлинського ми ставимося трепетно, або Чому в китайських школах шанують ідеї українського педагога» // Новий день. – 1999. – 3 груд. – С. 14.
793. Шарова-Ливанова А. «Я твердо верю в огромную, просто великую, силу школы» // Перв. сент. – 1999. – 2 окт. – С. 1.
794. Шевців З. Питання екологічної освіти в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського // Нова пед. думка. – 1999. – № 2. – С. 120-122. – Бібліогр.
795. Шута Н.І. Василь Сухомлинський (1918–1970) // Розкажіть онуку. – 1999. – № 17-18. – С. 116-117.

2000

796. Антонєць М. В.О. Сухомлинський про педагогічний такт учителя // Пед. газ. – 2000. – жовт. – С. 6.
797. Ваховський Л. Ц. Вчимося в Сухомлинського // Трибуна студента. – 2000. – 3 жовт. – С. 4.
798. Гришина Р. «Серце віддаю дітям»: (Вивч. творч. спадщини В. Сухомлинського) // Укр. л-ра в загальноосвіт. шк. – 2000. – № 3. – С. 39-45.
799. Деркач В. Примножуючи спадщину Павліського добротворця // Пед. газ. – 2000. – жовт. – С. 6.
800. Деркач В. Примножуючи спадщину Павліського добротворця: Ідеї і традиції Василя Сухомлинського продовжують жити у Павліші // Почат. шк. – 2000. – № 9. – С. 6-7.
801. До невичерпних джерел педагогіки серця // Трибуна студента. – 2000. – 3 жовт. – С. 4.

802. Дубовик О.С., Ткаченко Т.М. Використання теоретичної спадщини В.О. Сухомлинського в професійній діяльності вчителя біології // Освіта на Луганщині. – 2000. – № 2(13). – С. 89-90.
803. Золотарьов В. Дзвінкова криниця педагогіки // Освіта на Луганщині. – 2000. – № 2(13). – С. 48-50.
804. Іванов В. Педагогічна віра Василя Сухомлинського – погляд у сьогоднішній день // Почат. шк. – 2000. – № 9. – С. 8-9.
805. Каташов А. І. Використовуємо досвід Павлівської школи // Освіта на Луганщині. – 2000. – № 2(13). – С. 51-54.
806. Клімашевська О. Ідеї В.О. Сухомлинського – це золоті розсипи педагогічних спостережень і рекомендацій // Освіта на Луганщині. – 2000. – № 2(13). – С. 91-92.
807. Котелянець Н. В.О. Сухомлинський про підготовку вчителя початкових класів до розвивального трудового навчання // Рід. шк. – 2000. – № 7. – С. 73-74.
808. Кузь В.Г. Педагогіка В.О. Сухомлинського – педагогіка ХХІ століття // Педагогіка і психологія. – 2000. – № 1. – С. 113.
809. Левченко О.О. Науково-педагогічна спадщина та внесок В.О. Сухомлинського в сучасну педагогічну культуру // Освіта на Луганщині. – 2000. – № 2(13). – С. 21-24.
810. Маркотенко Т. Використання творів В. Сухомлинського для написання переказів // Почат. шк. – 2000. – № 9. – С. 15-16.
811. Матеріали VII Всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухомлинський і сучасність: Екологія дитинства» // Вісн. Луган. держ. пед. ун-ту ім. Т. Шевченка. – 2000. – серп. – 165 с.
- Відгук: Лобода С. VII Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський і сучасність» // Освіта України. – 2000. – 1 лист. – С. 10.
812. Мезеря І.В. Сучасне статеве виховання у світлі педагогічної системи В.О. Сухомлинського // Освіта на Луганщині. – 2000. – № 2(13). – С. 71-72.
813. Науменко Т. Іскра, яка запалює вогник творчості // Дошк. виховання. – 2000. – № 7. – С. 21-22.
814. Нестеренко Л.П. Ми відчували дух В.О. Сухомлинського // Трибуна студента. – 2000. – 3 жовт. – С. 4.
815. Плевако В. В.О. Сухомлинський у творчості сучасного педагога // Почат. шк. – 2000. – № 9. – С. 17-18.
816. Русаков А. Этика – суть педагогики: В жестком доказательстве этого общий смысл работ Соловейчика и Сухомлинского // Перв. сент. – 2000. – 1 окт. – С. 4-5.
817. Савченко О. Екологія дитинства: В.О. Сухомлинський і сучас. почат. шк. // Почат. шк. – 2000. – № 11. – С. 1-4.
818. Сорочан Т. Турботи директора школи // Почат. шк. – 2000. – № 9. – С. 9-11.
819. Сухомлинская О. Почему завтра не приходит сегодня: Философия для детей и «Хрестоматия по этике» В.А. Сухомлинского // Дет. сад. – 2000. – № 19. – С. 8-9.
820. Сухомлинский Василий Александрович // История социальной педагогики. – М., 2000. – С. 501-503.
821. Ткачова Т.М. Формування духовної культури особистості засобами методичної служби міста в контексті педагогічної спадщини Василя Сухомлинського // Освіта на Луганщині. – 2000. – № 2(13). – С. 68-70.
822. Углова О. Виховання словом // Дивослово. – 2000. – № 9. – С. 54-56.
823. Український колеж ім. В.О. Сухомлинського: Наук.-метод. посіб. / За ред. В.М. Хайруліної. – Х.: Фоліо, 2000. – 195 с.

824. Хайруліна В. Будьмо вдячними // Дир. шк. – 2000. – № 38(134), жовт. – С. 9.

825. Хилтунен Е. Ідея школи Сухомлинського // Школа сотрудицтва. – М., 2000. – С. 54-61.

826. Черв'якова Н. Ідеї ноосферного виховання у педагогічній спадщині В. Сухомлинського // Почат. шк. – 2000. – № 9. – С. 12-14.

827. Шевченко Г.П. Взаємозв'язок морального й естетичного в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського // Трибуна студента. – 2000. – 3 жовт. – С. 4.

Методичні рекомендації з творчого використання педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського

1987

828. Богуславский М.В. Идеи стимулирования радости познания у школьников в педагогических трудах и опыте В.А. Сухомлинского // Методологические проблемы педагогической науки. История педагогики: Науч. реф. сб. – М., 1987. – № 5(53). – С. 6-8.

829. Использование наследия В.А. Сухомлинского в детском техническом творчестве (в свете реформы общеобразовательной и профессиональной школы): Метод. рекомендации для студентов и руководителей техн. кружков / М-во просвещения УССР, Уман. гос. пед. ин-т им. П. Тычины; Сост. Д.И. Пашенко и др. – Умань, 1987. – 32 с.

830. Методические рекомендации для студентов по изучению в курсе педагогики темы «В.А. Сухомлинский о работе классного руководителя» / Пятигор. гос. пед. ин-т иностр. яз.; Сост. Е.С. Попандопуло. – Пятигорск, 1987. – 32 с.

831. Методические рекомендации по изучению и внедрению педагогического наследия В.А. Сухомлинского / Кировоград. обл. ин-т усоверш. учителей, обл. отд-ние пед. о-ва УССР. – Кировоград, 1987. – 45 с.

832. Педагогическое самообразование: Пример. прогр. и метод. рекомендации / Калинингр. обл. отд-ние пед. о-ва РСФСР, Калинингр. гос. ун-т; Подгот. А.И. Тамбовкина, Т.Ю. Тамбовкина. – Калининград, 1987. – 27 с.

1988

833. Богуславский М. «Мир вступает в век Человека» // Воспитание школьников. – 1988. – № 5. – С. 12-14.

834. Богуславский М.В. Союз школы и семьи в педагогической деятельности В.А. Сухомлинского: (Тез.) // Педагогическое наследие В.А. Сухомлинского и современная школа. – М., 1988. – С. 61-68.

835. Бондар Л.С. Сухомлинський про єдність дій школи і сім'ї в комуністичному вихованні учнів // Педагогіка: Зб. – К., 1988. – Вип. 27. – С. 108-113.

836. Борисовский А.М. Великий гуманист // Учитель Киргизстана. – 1988. – 30 сент.

837. Борисовский А.М. Страница одного протокола // Учитель Киргизстана. – 1988. – 14 сент.

838. Братченко И. Серце отдал детям // Правда Украины. – 1988. – 29 сент.

839. Бровченко Л. Слід його вічний // Рад. Україна. – 1988. – 28 верес.: портр.

840. Бурлака Я.І. та ін. Наукова своєрідність педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського / Я. Бурлака, Ю. Руденко, О. Шпак // Почат. шк. – 1988. – № 9. – С. 45-49.

841. Быблюк М. В.А. Сухомлинский и польские педагоги // Сов. педагогика. – 1988. – № 9. – С. 28-30.

842. Васькина В.П. Развиваем логическое мышление: Из опыта работы воспитателя дошкол. учреждения № 20 г. Кировограда З.И. Мельниковой по умствен. развитию детей / Отд. нар. образ. Кировогр. облисполкома и др. – Кировоград, 1988. – 5 с.

843. Васькина В.П. С любовью к природе: Из опыта работы коллектива дошкол. учреждения № 35 г. Кировограда по ознакомлению детей с природой / Отд. нар. образ. Кировогр. обл. исполкома и др. – Кировоград, 1988. – 5 с.

844. Вендровская Р.Б Творческий вклад В.А. Сухомлинского в разработку вопросов воспитывающего обучения: (Тез.) // Педагогическое наследие В.А. Сухомлинского и современная школа. – М., 1988. – С. 20-25.

845. Пути реализации идей В.А. Сухомлинского об умственном воспитании школьников в свете задач непрерывного образования: Метод. рекомендации / Кировогр. обл. ин-т усоверш. учителей; Сост. А.Б. Резник. – Кировоград, 1988. – 47 с.

846. В.О. Сухомлинський і викладання фізики в середній школі: (Метод. рекомендації) / Від. нар. освіти Кіровогр. облас. виконкому та ін.; Підгот. І.В. Панов та ін. – Кіровоград, 1988. – 57 с.

847. Силин А.И. Сухомлинский В.А. о нравственном идеале школьника: Метод. Указания по изучению курса истории педагогики / Пятигор. гос. пед. ин-т иностр. яз. – Пятигорск, 1988. – 17 с.

1989

848. Методические указания для студентов по изучению в курсе педагогики темы «Вопросы педагогического мастерства в теории и практике В.А. Сухомлинского» / Пятигор. гос. пед. ин-т иностр. яз.; Сост. Е.С. Попандупуло. – Пятигорск, 1989. – 27 с.

849. Педагогическое наследие В.А. Сухомлинского и современная школа: Метод. рекомендации науч.-практ. конф. работников нар. образования Гомел. обл., посвящен. 70-летию со дня рождения В.А. Сухомлинского. – Гомель, 1989. – 52 с.

850. Учителю Кубани о лечебной педагогике: (Учеб.-пед. пособие) / Сост. А.А. Дубровский. – Краснодар, 1989.

Роль В.О. Сухомлинського в становленні лікувальної педагогіки. – С. 10-11, 49-52, 54-55, 59-60, 89-94.

1990

851.

852. Школа гражданственности и человечности: (О пед. идеях и опыте В.А. Сухомлинского): Метод. рекомендации в помощь лектору / Упр. нар. образования Кировогр. обл. исполкома, Кировогр. гос. пед. ин-т; Сост. А.И. Силин. – Кировоград, 1990. – 28 с.

1993

853. В.О. Сухомлинський про естетичну культуру вчителя: Метод. рекомендації / М-во освіти України, Харк. держ. пед. ін-т ім. Г.С. Сковороди; Упоряд. А.Д. Попова, К.А. Юр'єва. – Х., 1993. – 24 с.

1995

854. Бондар Л.С., Луцюк А.М. Педагогічна культура вчителя в творчій спадщині В.О. Сухомлинського: Метод. рек. для кер. шк., вчителів. – Луцьк, 1995. – 61 с.

1998

855. Світ казок: Інформ.-метод. посіб. – Кіровоград, 1998. – Вип. 5. – 38 с. (Світ очима дітей).

1999

856. Чернов Ю. В.О. Сухомлинський : науково-прикладний аспект реалізації основних елементів системи внутрішкільного контролю в управлінській діяльності керівника школи: Наук.-метод. рек. // Дир. шк. – 1999. – листоп. – С. 3-6.

2000

857. Вісник наукової лабораторії “В.О. Сухомлинський і школа ХХІ століття”: Вип. II / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань, 2000. – 117 с.

Науково-практичні конференції, симпозиуми, семінари, вечори, зустрічі, присвячені творчому використанню педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського

1987

858. Равкин З.И. Историко-педагогическая наука: задачи и перспективы: [Про підготовку і проведення 70-річчя від дня народження В.О. Сухомлинського в 1988 р.] // Сов. педагогика. – 1987. – № 3. – С. 119.

859. Руденко Ю. Слово про Макаренка і Сухомлинського: (До 70-річчя В.О. Сухомлинського) // Пед. кадри. – 1987. – 26 січ.

860. Студенческая региональная межвузовская научно-практическая конференция «Идеи формирования общественно активной личности в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского и их внедрение в условиях реформы общеобразовательной и профессиональной школы», [Кіровоград], 1987 г., 28-29 сент.: Прогр. / Кіровоград. гос. пед. ин-т им. А.С. Пушкина, науч. студ. об-во Кіровоград. гос. пед. ин-та им. А.С. Пушкина. – Кіровоград, 1987. – 6 с.

1988

861. Алферова Т. «Чтобы в сердце жила святыня»: (На семей. совет): [Вечір, присвячений 70-річчю від дня народж. В.О. Сухомлинського, м. Ангарськ, Іркут. обл.] // Маяк. – 1988. – 7 нояб.

862. Вечір клубу молодого вихователя “Росток” дошкільних закладів Київського радіозаводу, присвячений життю та творчості В.О. Сухомлинського, Київ, 1988 р., 27 верес. : Прогр. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

863. Його ідеї житимуть повік: (Завтра 70 р. з дня народж. В.О. Сухомлинського – рад. педагога, засл. учителя УРСР, чл.-кор. АПН РРФСР та СРСР, Героя Соц. Праці) // Соц. село. – 1988. – 27 верес.

864. Конференция, посвященная 70-летию выдающегося советского педагога В.А. Сухомлинского в Институте национальных школ, г. Москва, 1988 р., 27 окт.: Прогр. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

865. Малиновський В. Живуть традиції великого педагога: [Республік. наук.-практ. конф.] // Рад. освіта. – 1988. – 30 верес.; Рад. Україна. – 1988. – 30 верес.

866. Науково-методична конференція “Проблеми всебічного розвитку особистості в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського”, м. Дрогобич, 1988 р., 30 верес. – 1 жовт.: Прогр. / Дрогоб. держ. пед. ін-т ім. І. Франка та ін. – Дрогобич, 1988.

867. Научно-практическая конференция, посвященная 70-летию со дня рождения В.А. Сухомлинского, Верхневилуйск, Якутской АРСР, 1988 г., 19 нояб.: [Телеграмма-запрошення від 27 жовт. 1988 р.] // Арх. Г.І. Сухомлинської.

868. Научно-практическая конференция учителей и студентов V курса факультета русского языка и литературы, посвященная изучению и пропаганде педагогических идей В.А. Сухомлинского, 1988 г., 28 сент. / Ходшен. рай. отд. нар. образования и др. – Ленинабад, 1988.

869. Научно-практическая конференция работников просвещения Гомельской области, посвященная 70-летию со дня рождения В.А. Сухомлинского, Гомель, 1988 г., 14 окт. / Упр. нар. образования Гомел. обл. исполкома, Гомел. обл. совет пед. о-ва БССР. – Гомель, 1988.

870. Научно-практическая конференция «Идеи формирования гармонически развитой личности в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского и их творческая реализация в условиях перестройки общеобразовательной школы (26-28 сент. 1988 г.): Progr. / М-во нар. образования УССР и др. – Кировоград, 1988.

Відгуки: В. Сухомлинському посвящається // Учит. газ. – 1988. – 29 сент.; // Кировоград. правда. – 1988. – 3 окт.

871. Научно-практическая конференция педагогов и старшеклассников Калужской области, посвященная 70-летию со дня рождения В.А. Сухомлинского в Кудин. сред. шк., Малоярославец. р-на, 1988 г., 19 нояб.: Progr. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

872. Педагогическая гостиная на тему «Уроки Сухомлинского», Оренбург, 1988 г., 25 сент. / Оренбург. гос. пед. ун-т // Арх. Г.І. Сухомлинської.

873. Петренко І. У вічній пам'яті народній // Рад. освіта. – 1988. – 27 верес.

874. План мероприятий, посвященных 70-летию со дня рождения выдающегося советского педагога В.А. Сухомлинского, 1988 г., сен. – нояб. / Верхневилуй. рай. ком. КПСС и др. – Верхневилуйск, 1988.

875. Потарова Н. Отмечаем юбилей: [м. Рудный, Кустан. обл.] // Рудн. рабочий. – 1988. – 4 окт.

876. Республиканская конференция, посвященная 70-летию со дня рождения В.А. Сухомлинского на тему: «Использование педагогического наследия В.А. Сухомлинского в работе с родителями», Удмуртська АССР, г. Ува, 1988 г., 24 сент.: Приглашение. – Ува, 1988.

877. Республиканская научно-практическая конференция «Творческое использование педагогического наследия В.А. Сухомлинского в процессе перестройки общеобразовательной, профессионально-технической, средней специальной и высшей школы, г. Чебоксары, 1988 г.: Progr. Чуваш. гос. пед. ин-та и др. – Чебоксары, 1988. – 16 с.

878. Розширене засідання Вченої ради Київського державного педагогічного інституту імені М. Горького, присвячене 70-річчю з дня народження В.О. Сухомлинського, м. Київ, 1988 р., 22 верес.: Запрошення / Київ. держ. пед. ін-т ім. М. Горького. – К., 1988.

879. Сердце отдавал детям: (Торжест. вечер в респ. Доме худож., посвящ. 70-летию со дня рождения В.А. Сухомлинского) // Правда Украины. – 1988. – 25 сент.; Прапор комунізму. – 1988. – 25 верес.

880. Сердце, віддане дітям: Наук.-практ. конф. – композ., присвячена 70-річчю від дня народж. В.О. Сухомлинського: Progr. / Від. нар. освіти Пустомит. рай. виконкому та ін. // Лен. прапор. – 1988. – 1 жовт.

881. Сердце віддаю дітям: (Літ.-пед. конф., присвячена 70-річчю з дня народж. В.О. Сухомлинського на ф-ті рос. мови Київ. пед. ін-ту інозем. мов) // Рад. освіта. – 1988. – 4 жовт.

882. Урочисте святкування 70-річчя від дня народження В.О. Сухомлинського, с. Павлиш, 1988 р., 28 верес.: Запрошення / Онуфрійв. район. ком. партії та ін. – Павлиш, 1988.

883. Урочисті збори, присвячені 70-річчю від дня народження В.О. Сухомлинського, м. Київ, 1988 р., 23 верес.: Запрошення. – К., 1988.

1989

884. Гартманн Е. Макаренко та Сухомлинський: Два видат. рад. педагога про колектив та особистість. Проблеми совісті: [Тези рефератів міжнар. макаренк. симп., Замок Раушхольсхаузен, 1989 р., 28 квіт. – 2 трав.] // Сучасний стан та перспективи макаренкознавства. – [Б. м.], 1989. – С. 57-59.

885. Плохова М., Пряникова В. Источники педагогического творчества: [Наук.-практ. конф., присвячена 70-річчю від дня народж. В.О. Сухомлинського] // Сов. педагогика. – 1989. – № 6. – С. 153-155.

1990

886. Всесоюзная конференция по созданию общества последователей В.А. Сухомлинского, г. Кировоград, 1990 г., 27-28 нояб. / Кировоград. гос. пед. ин-т, Павлыш. шк.-музей // Арх. Г.І. Сухомлинської.

887. Звернення до педагогічної громадськості України: [Установ. конф., присвяч. створенню “Асоціації Василя Сухомлинського”] // Рад. освіта. – 1990. – 14 груд.

888. Освоєння народознавчого змісту педагогіки В.О. Сухомлинського в школі: Наук.-метод. аспект / Асоц. В. Сухомлинського, наук.-практ. лаб. “В. Сухомлинський і сучас. шк.”. – Кировоград, 1991. – Ч. 1. – 90 с.

1991

889. Соловейчик С.Л. Я учусь в Марбурге: [Міжнар. симп. на тему “Виховання відповідальності в педагогіці Василя Олександровича Сухомлинського”, Ріцлерн (Марбург), 1991 р., жовт.] // Новое время. – 1991. – № 46. – С. 33-35.

890. Сухомлинская О. В.А. Сухомлинский в Оберхаузене: [Про установ. конф., присвяч. створенню “Міжнар. т-ва послідовників В.А. Сухомлинського”] // Сов. педагогика. – 1991. – № 4. – С. 156-158.

1992

891. Міжнародне розуміння в сучасному світі: “Свобода та праця в навчанні В. Сухомлинського”, м. Салоніки, 1992 р., 3-7 жовт.: Progr. конф. / Марбург. ун-т та ін. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

1993

892. Пріоритетні проблеми естетичної освіти молоді в сучасних умовах: Всеукр. пед. читання, присвячені 75-річчю видат. укр. педагога В.О. Сухомлинського, Херсон, 1993 р., 12-14 жовт.: Progr. / Акад. пед. наук України та ін. – Херсон, 1993. – 14 с.

893. Пріоритетні проблеми естетичної освіти молоді в сучасних умовах: Всеукр. пед. читання, присвячені 75-річчю видат. укр. педагога В.О. Сухомлинського, Херсон, 1993 р., 12-14 жовт.: Запрошення / Акад. пед. наук України та ін. – Херсон, 1993.

894. Дзярук К. Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський: [Другий з'їзд твор. спілки вчителів України] // ПершOVERесень. – 1993. – 23 жовт.

895. Другий з'їзд творчої спілки вчителів України: м. Київ, 1993 р., 30 верес.: Прогр.: [Одна з тем роботи з'їзду: "Європей. педагогіка і Василь Сухомлинський – сучасний педагог-гуманіст"]. – [К., 1993].

896. Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський: Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю від дня народж. видат. укр. педагога, Київ–Кіровоград–Павлиш, 1993 р., 6-9 жовт.: Прогр. // Освіта. – 1993. – 24 верес. – Спец. вип. – посіб.

897. [Зустріч з нагоди 75-річчя з дня народження В.О. Сухомлинського в Українському колежі], м. Київ, 1993 р., 21 верес.: Запрошення. – К., 1993.

898. Літературно-мистецький вечір, присвячений 75-річчю письменника і педагога Василя Сухомлинського, м. Київ, Будинок письменників України, 1993 р., 5 жовт.: Оголошення // Літ. Україна. – 1993. – 30 верес.

899. Міжнародна науково-практична конференція "Європейська педагогіка і Василь Сухомлинський як сучасний педагог-гуманіст", присвячена 75-річчю від дня народження видатного українського педагога, Київ–Кіровоград–Павлиш, 1993 р., 6-9 жовт.: Прогр. – Кіровоград, 1993. – 4 с.

900. Міжнародна науково-практична конференція "Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського і розбудова національної освіти": Прогр. / М-во освіти України та ін. – Кіровоград, 1993. – 16 с.

901. Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 75-річчю від дня народження видатного українського педагога В.О. Сухомлинського, Рівне, 1993 р.: Прогр. – м. Рівне, 1993. – 4 с.

902. Науково-практична конференція "В.О. Сухомлинський у нашому житті", м. Київ, 1993 р.: Прогр. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

903. Традиції В.О. Сухомлинського в білоруській педагогіці: Республік. наук.-практ. конф., м. Гомель, 1993 р., 28 верес.: Прогр. та запрошення. – Гомель, 1993. – 5 с.

904. Сухомлинская О. Международное общество последователей В.А. Сухомлинского: [Про першу сесію "Виховання почуття відповідальності"] // Педагогика. – 1993. – № 3. – С. 118-120.

1994

905. Науково-практична конференція "В.О. Сухомлинський та актуальні проблеми освіти в школах України нового типу", м. Кривий Ріг, 1994, 20 січ. / Саксаг. природн.-наук. ліцей. – Кривий Ріг, 1994.

906. Перші Всеукраїнські педагогічні читання "Освітньо-виховні ідеали В.О. Сухомлинського в контексті сучасності", Київ–Луцьк, 1994 р., 26 груд.: Прогр. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

1995

907. Другі Всеукраїнські педагогічні читання "Освітньо-виховні ідеали В.О. Сухомлинського в контексті сучасності", Київ–Чернігів, 1995 р., 3-5 жовт.: Прогр. / Акад. пед. наук України. – К., 1995.

Відгук: Другі Всеукраїнські педагогічні читання "Освітньо-виховні ідеали В.О. Сухомлинського в контексті сучасності" // Пед. газ. – 1995. – листоп.

1996

908. Антоненко М. "В.О. Сухомлинський і сучасність": [Треті Всеукр. пед. читання] // Пед. газ. – 1996. – листоп.

909. Дроб'язко П. Деякі управлінські аспекти в педагогічній творчості В.О. Сухомлинського // Пед. газ. – 1996. – серп.

910. Ігнатенко П. Китайці в Україні, Сухомлинський – у Китаї // Освіта України. – 1996. – листоп.
911. Кіндрат В.К. В.О. Сухомлинський про патріотичне виховання // Почат. шк. – 1996. – № 9. – С. 56-60.
912. Коваленко О. “Легше любити весь світ, ніж – одну дитину” // Освіта України. – 1996. – № 10. – С. 3, 6.
913. Концерт-зустріч учнів Шевченківської школи-інтернату мистецтв з учасниками Третіх Всеукраїнських педагогічних читань “В.О. Сухомлинський і сучасність”, с. Шевченкове, Звенигород. р-ну, Черкас. обл., 1996 р., 10 жовт. // Арх. Г.І. Сухомлинської.
914. Міжнародна конференція “Вивчення і дослідження педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського і актуальні проблеми формування всебічно розвиненої особистості”, м. Пекін, 1996 р., 17-19 жовт.: Прогр. // Арх. Г.І. Сухомлинської.
915. Регіональна науково-практична конференція “Сучасні виховні технології: проблеми, пошуки, досвід”, м. Чернігів, 1996 р., 22-23 трав.: Прогр. / Черніг. облас. ін-т вдоскон. вчителів. – Чернігів, 1996. – 4 с.
916. Соловейчик С. Почему человек должен учиться?: Две заповеди Сухомлинского: 2 сент. годовщина смерти великого педагога // Первое сент. – 1996. – 3 сент. – С. 6.
917. Треті Всеукраїнські педагогічні читання “В.О. Сухомлинський і сучасність”, Київ–Умань–Звенигородка, 1996 р., 8-10 жовт.: Прогр. / М-во освіти України та ін. – К., 1996.
918. Чепурна Н.М. В.О. Сухомлинський і сучасність // Пед. вісн. – 1996. – № 4. – С. 2-3.

1997

919. Антонєць М. IV Всеукраїнські педагогічні читання “В.О. Сухомлинський і сучасність” // Освіта України. – 1997. – 3 жовт.

1998

920. Антонєць М. Василь Сухомлинський об’єднує вчителів: [Про Четверті Всеукр. пед. читання] // Шлях освіти. – 1998. – № 1. – С. 55.
921. Використання педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського в роботі з творчо обдарованими дітьми: [Пед. читання “В.О. Сухомлинський і сучасність”], м. Луцьк, гімназія № 14, 1998 р., 23-25 верес.: Прогр. / Обл. упр. освіти Волин. обл. держ. адмін., Луцьке міськ. упр. освіти. – Луцьк, 1998.
922. Відзначення 80-річчя від дня народження В.О. Сухомлинського в Рівненському державному педагогічному інституті, м. Рівне, 1998 р., 1 жовт.: Запрошення // Арх. Г.І. Сухомлинської.
923. До освітян України: Звернення учасн. V Всеукр. пед. читань “В.О. Сухомлинський і сучасність” // Пед. газ. – 1998. – жовт. – С. 3.
924. Інтернаціональна конференція пам’яті великого вченого Василя Сухомлинського, м. Пекін, 1998 р., 26-28 листоп.: Запрошення // Арх. Г.І. Сухомлинської.
925. Кобець О. Повертаємося до спадщини Василя Сухомлинського: [Пед. читання в Кіровограді] // Нар. сл. – 1998. – 15 січ.: фотогр.
926. Корінь Т. О.В. Сухомлинська: “Троянди цвітуть лише на своєму ґрунті”: [Інформація про пед. читання в Кіровограді] // Кіровоград. правда. – 1998. – 17 січ.: фотогр.

927. Международная научно-практическая конференция «Новаторство как традиция отечественной педагогики», г. Москва, 1998 г., 13-14 окт.: Progr. / Рос. акад. образования, Рос. гос. ин-т развития личности. – М., 1998. – 8 с.

928. Міжнародна науково-практична конференція “Педагогіка В. Сухомлинського на зламі епох” // Пед. газ. – 1998. – жовт.

929. Міжнародна науково-практична конференція “Педагогіка Василя Сухомлинського на зламі епох” та V Всеукраїнські педагогічні читання “Василь Сухомлинський і сучасність”, Кіровоград–Олександрія–Павлиш, 1998 р., 30 верес.–1 жовт.: Запрошення // Арх. Г.І. Сухомлинської.

930. Міжнародна науково-практична конференція та П’яті Всеукраїнські педагогічні читання “Педагогіка Василя Сухомлинського на зламі епох”: До 80-річчя від дня народження, Київ–Кіровоград–Павлиш, 1998 р., 29 верес.–2 жовт.: Progr. / Кіровоград. держ. пед. ін-т ім. О. Пушкіна. – Кіровоград, 1998. – 14 с.

931. Міські педагогічні читання “В.О. Сухомлинський і сучасність”, Кіровоград, 1998 р., 14-16 січ.: Progr. / Упр. освіти Кіровоград. міськ. виконкому. – Кіровоград, 1998. – 23 с.

932. Науково-практична конференція “Теорія і практика сучасного естетичного виховання в контексті педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського”, м. Полтава, 1998 р., 15-17 верес.: Progr. / Полт. пед. ін-т ім. В.Г. Короленка. – Полтава, 1998.

933. Науково-практична конференція, присвячена 80-річчю від дня народження В.О. Сухомлинського, Німеччина, м. Марбург, 1998 р., жовт.: Progr. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

934. Обласні педагогічні читання на тему: “А.С. Макаренко і В.О. Сухомлинський: діалог педагогічних систем”, м. Кіровоград – м. Долинська (Кіровоград. обл.), 1998 р., 7-9 квіт.: Progr. / Упр. освіти Кіровоград. обл. держ. адмін. – Кіровоград, 1998. – 8 с.

935. Педагогічні читання, присвячені 80-річчю від дня народження В.О. Сухомлинського [в гімназії-інтернаті № 13], м. Київ, 1998 р., 23 верес. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

936. Педагогічні читання «В.О. Сухомлинський і сучасність», м. Луцьк, 1998 р., 24 верес.: Запрошення / Волин. обл. навч.-метод. ін-т післядиплом. освіти пед. кадрів та ін. – Луцьк, 1998.

937. Психолого-педагогічні студії П’ятих Всеукраїнських педагогічних читань “Василь Сухомлинський і сучасність”, Київ–Кіровоград–Павлиш, 1998 р., 1 жовт.: Progr. / М-во освіти України та ін. – К., 1998.

938. Регіональні педагогічні читання, присвячені 80-річчю з дня народження В.О. Сухомлинського, м. Переяслав-Хмельницький, 1998 р., 5 жовт.: Progr. / М-во освіти України та ін. – Переяслав-Хмельницький, 1998. – 4 с.

939. Родинне свято з нагоди 80-річчя В.О. Сухомлинського та 10-річчя Українського коледжу імені В.О. Сухомлинського міста Києва, м. Київ, 1998 р., 28 верес.: Запрошення. – К., 1998.

940. Студентська конференція, присвячена 80-річчю від дня народження В.О. Сухомлинського “Поради великого вчителя”, м. Київ, 1998 р., 13 листоп.: Progr. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

941. Василю Сухомлинському присвячується: [Міжнарод. наук.-практ. конф. в Полтав. пед. ін-ті ім. В. Короленка, м. Полтава, 1998 р., 15-17 верес.] // Мистецтво та освіта. – 1998. – № 4. – С. 6.

942. Урочисте зібрання, присвячене 80-річчю від дня народження видатного українського педагога Василя Сухомлинського, Будинок учителя, м. Київ, 1998 р., 29 верес.: Запрошення / М-во освіти України та ін. – К., 1998.

943. Шрамко О. “В.О. Сухомлинський і сучасність”: [Пед. читання в Кіровограді] / Фотогр. // Кіровогр. правда. – 1998. – 15 січ.

1999

944. Засідання науково-дослідної лабораторії “В.О. Сухомлинський і школа ХХІ століття”, м. Умань (Черкас. обл.), 1999 р., 29 квіт.: Progr. / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань, 1999. – 4 с.

945. Науково-методична конференція “Серце віддаю дітям”, м. Житомир, шк. № 27, 1999 р., 3 лют. : Progr. – Житомир, 1999. – 4 с.

946. Науково-теоретична конференція з нагоди 30-річчя виходу книги В.О. Сухомлинського “Серце віддаю дітям”, м. Київ, Укр. колеж ім. В.О. Сухомлинського, 1999 р., 27 груд.: Progr. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

947. Студентська науково-практична конференція “Василь Сухомлинський і сучасність”, м. Рівне, 1999 р., 27 квіт.: Progr. / Рівн. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 1999. – 2 с.

948. Третій обласний фестиваль учнівської творчості “Свято мислення”, присвячений шостим Всеукраїнським педагогічним читанням “Василь Сухомлинський і сучасність”, м. Харків, 1999 р., 25 верес.: Progr. – Х., 1999. – 6 с.

949. Шості Всеукраїнські педагогічні читання “Василь Сухомлинський і сучасність”: (Дидактика сучасної школи), м. Харків, 1999 р., 5-6 жовт.: Progr. / Харків. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – Х., 1999. – 14 с.

2000

950. Всеукраїнська науково-практична конференція “В.О. Сухомлинський і сучасні проблеми особистісно зорієнтованого виховання”, м. Умань, 2000 р., 26 трав.: Запрошення / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань, 2000.

951. Всеукраїнська науково-практична конференція “Вивчення довкілля в загальноосвітній школі та ідеї В.О. Сухомлинського в освіті”, м. Полтава, 2000 р., 13-14 квіт.: Progr. / Обл. ін-т удоскон. вчителів. – Полтава, 2000. – 4 с.

952. З історії VII Всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухомлинський і сучасність: Екологія дитинства» // Трибуна студента. – 2000. – 3 жовт. – С. 1.

953. Іванов В. Педагогічна віра Василя Сухомлинського – погляд у сьогодні // Пед. газ. – 2000. – верес. – С. 3.

954. Кремень В.Г. [Вітання міністра освіти і науки України до Сьомих Всеукраїнських педагогічних читань: Екологія дитинства], м. Луганськ, 2000 р., 3-5 жовт. / Луган. держ. пед. ін-т ім. Т. Шевченка // Арх. Г.І. Сухомлинської.

955. Кучма Л.Д. [Вітання Президента України до Сьомих Всеукраїнських педагогічних читань “Василь Сухомлинський і сучасність”], м. Луганськ, 2000 р., 3-5 жовт. / Луган. держ. пед. ін-т ім. Т. Шевченка // Арх. Г.І. Сухомлинської.

956. Лабораторія “В.О. Сухомлинський і школа ХХІ століття”: Альбом: [До Всеукр. наук.-практ. конф. “В.О. Сухомлинський і сучасні проблеми особистісно зорієнтованого виховання”], м. Умань, 2000 р., 26 трав. / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань, 2000. – 18 с.

957. На Луганщині 3-5 жовтня проходять VII Всеукраїнські педагогічні читання “Василь Сухомлинський і сучасність: Екологія дитинства” // Наша газ. – 2000. – 4 жовт. – С. 4.

958. Науково-практична конференція “В.О. Сухомлинський і сучасні проблеми особистісно зорієнтованого виховання”, м. Умань, 2000 р., 26 трав.: Progr. / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. – Умань, 2000. – 4 с.

959. Сьомі Всеукраїнські педагогічні читання “Василь Сухомлинський і сучасність: Екологія дитинства”, м. Луганськ, 2000 р., 3-5 жовт.: Прогр. / Луган. держ. пед. ун-т імені Т. Шевченка. – Луганськ, 2000. – 6 с.

Дисертація на здобуття вченого ступеня доктора педагогічних наук

960. Манукян М.М. Опыт творческого наследия и воплощение в практику педагогических идей В.А. Сухомлинского в организации внеклассной воспитательной работы. – Ереван, 1995.

Автореф. дис. ... – Ереван, 1995. – 45 с.

960а. Мухин М.И. Гуманистические традиции и новаторство в педагогическом опыте В.А. Сухомлинского. – М., 1995.

Автореф. дис. ... М., 1995. – 69 с.

Дисертація на здобуття вченого ступеня доктора філософії

961. Кокеріль А.Л. В.О. Сухомлинський. Гуманізм в радянській школі. – Брісбен (Австралія), 1994. – 279 с.

Дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата педагогічних наук 1987

962. Милков Л.А. Гуманистическое воспитание учащихся в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского. – К., 1987. – 166 с.

Автореф. дис. ... К., 1987. – 18 с.

963. Невмержицкий А.А. Проблема мировоззренческой направленности учебного процесса в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского. – К., 1987. – 186 с.

Автореф. дис. ... К., 1987. – 17 с.

964. Сухорукова Г.В. Подготовка детей к школе как педагогическая проблема в теории и практике В.А. Сухомлинского. – К., 1987. – 220 с.

Автореф. дис. ... К., 1987. – 20 с.

1988

965. Попова А.Я. Родительская педагогика В.А. Сухомлинского (1918–1970). – Казань, 1988. – 223 с.

Автореф. дис. ... Казань, 1988. – 18 с.

1989

966. Василенко Н.А. Проблема самовоспитания старшеклассников в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского. – К., 1989. – 172 с.

Автореф. дис. ... К., 1989. – 24 с.

1990

967. Когачевская Т.И. Проблема формирования нравственного сознания подростков в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского. – Минск, 1990. – 182 с.

Автореф. дис. ... Минск, 1990. – 21 с.

968. Соколовская А.С. Общественно полезный, производительный труд учащихся в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского. – К., 1990. – 172 с.

Автореф. дис. ... К., 1990. – 23 с.

1993

969. Остапйовський І.Є. Проблема гуманізації управління школою у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. – К., 1993. – 130 с.

Автореф. дис. ... К., 1993. – 23 с.

970. Юр'єва К.А. Естетична культура вчителя у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. – Х., 1993.

Автореф. дис. ... Х., 1993. – 24 с.

1994

971. Білецька С.В. Взаємовідносини учителя і учнів в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. – Х., 1994.

Автореф. дис. ... Х., 1994. – 24 с.

972. Петрук Л.П. Виховання школярів засобами народної педагогіки у творчій спадщині В.О. Сухомлинського. – Рівне, 1994. – 151 с.

Автореф. дис. ... Рівне, 1994. – 24 с.

973. Шевців З.М. Виховання у учнів бережливого ставлення до природи у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. – Рівне, 1994. – 152 с.

Автореф. дис. ... Рівне, 1994. – 24 с.

1996

975. Буева И.И. Идеи гуманизации внутришкольного управления в наследии В.А. Сухомлинского и их значение для современной школы. – Оренбург, 1996.

Автореф. дис. ... Оренбург, 1996. – 21 с.

976. Луцюк А.М. Проблема педагогічної майстерності вчителя у творчій спадщині В.О. Сухомлинського. – К., 1996. – 184 с.

Автореф. дис. ... К., 1996. – 24 с.

977. Манукян А.М. Проблема умственного воспитания подростка в педагогической системе В.А. Сухомлинского и ее актуальность. – Ереван, 1996.

Автореф. дис. ... Ереван, 1996. – 22 с.

978. Остапйовська Т.П. Форми організації позакласної навчально-виховної діяльності учнів у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. – К., 1996. – 170 с.

Автореф. дис. ... К., 1996. – 24 с.

1997

979. Петренко О.Б. Виховання любові до матері у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. – К., 1999. – 192 с.

Автореф. дис. ... К., 1997. – 14 с.

1998

980. Безлюдна Н.В. Ідеї розвивального навчання молодших школярів у творчій спадщині В.О. Сухомлинського. – К., 1998. – 210 с.

Автореф. дис. ... К., 1998. – 16 с.

981. Дубінка М.М. Розвиток пізнавального інтересу в молодших школярів у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1998. – 191 с.

Автореф. дис. ... – Кіровоград, 1998. – 17 с.

982. Кіндрат В.К. Проблема патріотичного виховання підлітків у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. – К., 1998. – 218 с.

Автореф. дис. ... К., 1998. – 18 с.

983. Мамчур Л.І. Лінгводидактична спадщина В.О. Сухомлинського. – К., 1998. – 178 с.

Автореф. дис. ... К., 1998. – 18 с.

984. Сахаров В.А. Развитие и воспитание нравственных чувств школьников в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского. – Киров, 1998. – 227 с.

Автореф. дис. ... Киров, 1998. – 20 с.

985. Семез А.А. Виховання моральних цінностей молодших школярів в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. – Кіровоград, 1998. – 173 с.

Автореф. дис. ... – Кіровоград, 1998. – 17 с.

1999

986. Бондаренко Г.Л. Формування творчої особистості молодшого школяра в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. – Умань, 1999. – 201 с.

Автореф. дис. ... К., 1999. – 18 с.

2000

987. Калмиков Г.В. Проблеми взаємин між особою і колективом у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. – Слов'янськ, 2000. – 203 с.

Автореф. дис. ... К., 2000. – 19 с.

988. Ткаченко Г.М. Виховання школярів засобами слова в творчій спадщині В.О. Сухомлинського. – К., 2000. – 203 с.

Автореф. дис. ... К., 2000. – 18 с.

Увічнення пам'яті В.О. Сухомлинського

989. В м. Переяслав-Хмельницькому Київської обл. одну з вулиць названо ім'ям В.О. Сухомлинського // Арх. Г.І. Сухомлинської.

1987

990. Дейчман О. Пам'ять про Сухомлинського: [Пропозиція відкрити мемор. дошку на колиш. будинку пед. ін-ту в Кременчузі] // Кременчуц. зоря. – 1987. – 5 верес.

991. Прокопенко Л. Сухомлинські читання: [Про проведення тижня пам'яті у Городищен. р-ні Черкас. обл.] // Рад. освіта. – 1987. – 30 жовт. – С. 1.

1988

992. Артамонов А. Все, кроме беспамятства: [Про музей в шк. № 3 м. Ува, Удмуртія] // Правда. – 1988. – 31 марта.

993. Балабуха В. Нова експозиція музею: [До 70-річчя від дня народж. В.О. Сухомлинського] // Соц. село. – 1988. – 27 верес.

994. Ликов В. Кімната-музей // Рад. студент. – 1988. – 23 верес.

995. [Міністерством зв'язку СРСР випущено поштовий конверт з портретом В.О. Сухомлинського роботи художника М. Серебрякова], 1988 р., 22 черв. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

995а. Ольгин А. Посвящается учителю: [Выставка] // Коммунист Таджикистана. – 1998. – 16 окт.

996. Ямшанова А. Урок человечности продолжается: [Про музей В.О. Сухомлинського] // Путь октября. – 1988. – 1 окт.

1989

997. Барштейн Ю.А. Видатному педагогові присвячені: [До 70-річчя з дня народж. В.О. Сухомлинського Ленінгр. монет. двором виготовлено з бронзи та алюмінію дві спец. наст. ювілейн. медалі] // Рад. шк. – 1989. – № 9. – С. 85.

998. Зборівський Р. Дар кіровоградця: [Про створення К. Левченком барельєфу В.О. Сухомлинського] // Кіровогр. правда. – 1989. – 15 січ.

1990

998а. Валькевич В. Доцент кафедри педагогіки Д.Ю. Стельмухов проводить бесіду зі студентами в кімнаті-музеї В.О. Сухомлинського / Фотогр. // Освіт. гарт. – 1990. – 23 листоп.

999. Медаль для лауреата: [Оголошення про конкурс ескізів медалі ім. В.О. Сухомлинського] // Рад. Освіта. – 1990. – 31 лип.

1000. Музыченко Б. Создана Ассоциация Василия Сухомлинского: [м. Миколаїв] // Юж. правда. – 1990. – 28 дек.

1001. Устав Ассоциации Василия Сухомлинского / Кировоград. гос. пед. ин-т. – Кировоград, 1990. – 9 с.

1991

1002. Установча конференція педагогів та вчителів з різних країн, присвячена створенню «Міжнародного товариства послідовників В.О. Сухомлинського», м. Галле, Німеччина, 1990 р., 28-29 верес.: Прогр. // Арх. Г. І. Сухомлинської.

1003. Ухвала Калущьської міської ради народних депутатів від 25 грудня 1990 р. “Про впорядкування назв вулиць міста”: [Переіменувати вул. А. Луначарського на вул. В. Сухомлинського] // Дзвони підгір'я. – 1991. – 18 січ.

1004. Як лікувати педагогіку?: [Коментар листа В.О. Сухомлинського членам пед. гуртка Луц. держ. пед. ін-ту] // Молода Волинь. – 1991. – 22 берез.

1993

1005. Бидненко Н. Школой радости собирается стать Уманский колледж // Киев. ведомости. – 1993. – 8 окт. – С. 6.

1006. Марталого Н. Клуб “Сухомлинець” // Освіт. гарт. – 1993. – 1 жовт.

1007. Пухов Д.И. Музей народной педагогики: Оросу. – Якутск, 1993. – 54 с. Про В.О. Сухомлинського. – С. 4, 8-9, 13-14.

1008. Сухомлинская О.В. Международное общество последователей В.А. Сухомлинского // Педагогика. – 1993. – № 3. – С. 118-120.

1009. Сухомлинский Василий Александрович: [В списку персонального складу] // Российская академия образования. – М., 1993. – С. 106, 123.

1994

1010. Андропова Н. С благодарностью от казахских студентов: [Про кімнату-музей Рудненськ. педучилища] // Нар. образование. – 1994. – № 6. – С. 99-101.

1995

1011. Семенов М.В. Школа імені В.О. Сухомлинського сьогодні // Пед. пошук. – 1995. – № 5. – С. 11-12.

1996

1012. Відкрито музей В.О. Сухомлинського в Українському колежі м. Києва, 1996 р., 28 верес. // Арх. О.В. Сухомлинської.

1013. Коваленко О. Як буде в народі школа... [Про свято в Укр. колежі з нагоди присвоєння імені В. Сухомлинського] // Освіта України. – 1996. – № 8, жовт. – С. 2.

1014. Мащенко Е. Кого считать “элитой»: [Відкриття музею В.О. Сухомлинського та присвоєння Укр. колежу імені В.О. Сухомлинського] // Зеркало недели. – 1996. – 26 окт. – С. 13.

1015. При Уманському державному педагогічному університеті імені Т.Г. Тичини відкрито педагогічну лабораторію В.О. Сухомлинського, 1996 р., 8 жовт. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

1016. Василь Сухомлинський: (1918–1970) = Vasyl Sukhomlynskyi: (1918–1970): Буклет / Укр. Асоц. В. Сухомлинського, Акад. пед. наук України. – К., 1996. – 8 с.

1017. Україна. Кабінет Міністрів. Про присвоєння імені В.О. Сухомлинського Українському коледжу Дніпровського р-ну м. Києва (1151, 23.09.1996) // Збір. постанов Уряду України. – 1996. – № 18. – С. 39.

1997

1018. Об'єднання громадян “Українська Асоціація Василя Сухомлинського”: Свідоцтво № 832 від 6 берез. 1997 р. // Укр. Асоціація Василя Сухомлинського.

1019. Статут Української Асоціації імені Василя Сухомлинського: Свідоцтво та реєстрацію [Асоціації] № 832 від 6 берез. 1997 р. – К., 1997. – 15 с.

1998

1020. Біденко І. “Педагогіка Василя Сухомлинського на зламі епох”: [Виставка в пед. музеї України] // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. – С. 2. – фотогр.

1021. Видатний учений почесний громадянин м. Кіровограда: [Про присвоєння звання почесного громадянина] // Освіт. сл. – 1998. – квіт. – Дод. до газ. “Кіровогр. правда”.

1022. Державним Комітетом зв'язку України випущено поштовий конверт з портретом В.О. Сухомлинського роботи художника І. Біченка, 1998 р. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

1023. Ім'я В.О. Сухомлинського присвоєно дошкільному закладу № 24 міста Кіровограда: [Постанова Кабінету Міністрів України № 1474 від 21 верес. 1998 року] // Арх. Г.І. Сухомлинської.

1024. Міські педагогічні читання “В.О. Сухомлинський і сучасність”: [Виступи членів пед. клубу “Сухомлинець” 14-16 січ. 1998 р., м. Кіровоград] // Арх. Г. І. Сухомлинської.

1025. Педагогіка В.О. Сухомлинського на зламі епох: [Виставка в педагогічному музеї України до 80-річчя від дня народж. видат. педагога, 1998 р., аудиторія 203] // Арх. Г.І. Сухомлинської.

1026. Пеннер О.В., Рожина В.Ф. Державний педагогічно-меморіальний музей В.О. Сухомлинського: Путівник / Кіровогр. облас. ін-т удоскон. вчителів. – Павлиш, 1998. – 30 с.

1027. Поради великого вчителя: Вечір пам'яті, присвяч. 80-річчю від дня народж. В.О. Сухомлинського, в Київ. міськ. пед. коледжі: Progr., 1998 р., 13 листоп. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

1028. Про присвоєння звання “Почесний громадянин міста Кіровограда” Сухомлинському Василю Олександровичу (помертно): Рішення тринадцятої сесії двадцять другого скликання Кіровогр. міськ. ради від 6 берез. 1998 р. за № 130 // Арх. Г.І. Сухомлинської.

1029. Савченко О. [Асоціація Василя Сухомлинського] // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. – С. 6-7.

1030. Савченко О. Товариство послідовників ідей Василя Сухомлинського: [Про співпрацю Української асоціації Василя Сухомлинського з Міжнародним товариством послідовників В. Сухомлинського] // Почат. шк. – 1998. – № 9. – С. 1-4.

1031. Сагач Г. Молитва за Василя Сухомлинського // Освіта України. – 1998. – 7 жовт. – С. 7.

1032. Сагач Г. Молитва за раба Божого Василя Олександровича Сухомлинського // Освіта. – 1998. – 23-30 верес. – С. 1.

1033. Василь Олександрович Сухомлинський (1918–1970): [Календар] / Авт. проекту В. Кіндрат; Всеукр. Асоц. Василя Сухомлинського. – К.: Почат. шк., 1998. – 1 арк.

2000

1034. Лабораторія Уманського державного педагогічного університету імені П. Тичини “В.О. Сухомлинський і школа ХХІ століття”: Буклет / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини, м. Умань, 2000 р. // Арх. Г.І. Сухомлинської.

1035. Мальований Ю. Пам’яті Василя Сухомлинського // Освіта на Луганщині. – 2000. – № 3(13). – С. 1.

1036. Савченко О.Я. Десять років Українській асоціації Василя Сухомлинського // Освіта України. – 2000. – 15 листоп. – С. 5, 14.

1037. Сухомлинский В.А.: [Особистість року (1967 р.)] // Упр. шк. – 2000. – авг. (29). – С. 10.

1038. Щebetом дитячим наповнилася школа: [Свято першого дзвінка в Павлиш. серед. загальноосвіт. шк. імені В.О. Сухомлинського] // Придніпров’я. – 2000. – 2 верес.

В. О. Сухомлинський в літературі та мистецтві Художньо-документальна література

Проза

1989

1039. Князюк В.К. Світ маленьких гулливерів: Повесть // Князюк В.К. Єдиний привілей. – К., 1989. – С. 181-270.

Поетичні твори

1040. Григор’єв А.Й. Ода Сухомлинському // Арх. Г.І. Сухомлинської.

1988

1041. Александрова А. Каким мне видится он: (К 70-й годовщине со дня рождения В.А. Сухомлинского) // Учитель Киргизстана. – 1988. – 30 сент.

1042. Александрова А. Сухомлинский: (К 70-й годовщине со дня рождения В.А. Сухомлинского) // Учитель Киргизстана. – 1988. – 30 сент.

1043. Орел Г. Нев’янучі квіти життя: (До 70-річчя з дня народж.) // Соц. село. – 1988. – 27 верес.

1990

1044. Базилевський В.О. В.О. Сухомлинському // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 76-77.

1045. Гораш Г. Захоплення: (Етюд) // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 200.

1046. Орел Г. Шана педагогу-творцю // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 219.

1047. Терен В. Вулиця Сухомлинського: [Поема] // Спогади про Сухомлинського. – К., 1990. – С. 70-75.

1993

1048. Базилевський В.О. В.О. Сухомлинському: [Вірш] // Почат. шк. – 1993. – № 10. – С. 45.

1994

1049. Попенко В. До В.О. Сухомлинського: сонети безсонних ночей // З доріг і вирійв. – Рівне, 1994. – С. 21-26.

1998

1050. Каюков В. Освячаймось // Освіт. сл.– 1998. – верес. – С. 1. – Дод. до газ. “Кіровогр. правда”.

1999

1051. Каюков В. Пам’яті В.О. Сухомлинського: Вірші // З любов’ю до життя. – Кіровоград, 1999. – С. 48.

2000

1052. Мальований Ю. Пам’яті Василя Сухомлинського // Пед. газ. – 2000. – верес. – С. 3.

1053. Чибишева О. В.О. Сухомлинському: [Вірш] // Трибуна студента. – 2000. – 3 жовт. – С. 4.

Сценарій

1054. Каюков В. Педагог з великої літери: Сценарій до Дня пам’яті В.О. Сухомлинського // Освіт. сл. – 1997. – верес. – Дод. до газ. “Кіровогр. правда”.

Науково-документальний фільм

1055. Урок без звонка. В. Сухомлинский / Режиссери-постановщики Е.А. Тростянецкий и др. – К.: Голов. ред. навч.-наук. і попул. прогр., 1988. – 1 кор.

Фотовиставки

1987

1056. Фалін В., Демечук І. Фоторепортаж “Павлиські традиції” // Рад. освіта. – 1987. – 2 жовт.

1988

1057. Голубєв К. Родина Сухомлинських: [Фотогр.] // Рад. освіта. – 1988. – 27 верес.

1058. Дацюк Я. Вшановуючи пам’ять педагога: Фотогр. експозиції “Ленін. ідеї у творах В.О. Сухомлинського” в Київ. серед. шк. № 221 // Рад. освіта. – 1988. – 30 верес.

1996

1059. Деркач В. Відкриття аудиторії-музею Василя Сухомлинського: [Фоторепортаж з Уман. пед. ін-ту ім. П. Тичини] // Освіта України. – 1996. – № 12, (листоп). – С. 1-2. – фотогр.

Публікації про творчість В.О. Сухомлинського за рубежом Болгарія

1987

1060. Мілков Л. Застосування принципів комуністичного виховання в педагогічній системі В.О. Сухомлинського та їх роль у формуванні соціалістичного гуманізму. – Софія, 1987. – 87 с.

1061. Стаменов І. Сократ та Сухомлинський // Народна просвіта. – 1987.– № 6. – С. 98-108.

1988

1062. Десєв Л. В.О. Сухомлинський про соціальнопсихологічну атмосферу при формуванні нового громадянина // Народна просвіта. – 1988. – № 10. – С. 100-110.

1063. Стаменов І. Жан-Жак Руссо та В.О. Сухомлинський // Народна просвіта. – 1988. – № 10. – С. 86-99.

1064. Тартаковський Б. Повість про вчителя Сухомлинського / Пер. з рос. П. Чернаєв. – М.: Прогресс; Софія: Народна просвіта, 1988. – 280 с.: іл.

Китай

1987

1065. Ло Ліан-хуа [Передмова] // Сухомлинський В.О. Як виховати справжню людину / Пер. з рос. Ло Ліан-хуа. – Чжоньша: Хунанцзяюйчубаньше, 1987. – 319 с.

1066. Сяо Іюнь [Передмова] // Сухомлинський В.О. Виховання комуністичного ставлення до праці / Пер. з рос. Сяо Іюнь. – Чжоньша: Хунанцзяюйчубаньше, 1987. – 290 с.

1991

1067. Бі Шу-джі та ін. В.О. Сухомлинський та його теорія виховання всебічнорозвиненої особистості / Бі Шу-джі, Тан Чі-ци, Ван-І-гао. – Шанхай: Просвіта, 1991. – 268 с.

1992

1068. Ван Тяньі. Система педагогічної теорії В.О. Сухомлинського. – Пекін: Нар. освіта, 1992. – 326 с.

1069. Система педагогічної теорії В.О. Сухомлинського. – Пекін: Нар. освіта, 1992. – 326 с.

1996

1070. Сухомлинська О.В. “Школа під Голубим небом”: [Інтерв’ю] // Всежит. пед. газ. – 1996. – 30 жовт.

1998

1071. Лі Ченші. Любов та виховання: Щоденник з пошуків всебіч. розв. особистості: Записки про використ. наук. теорії і практики В.О. Сухомлинського. – Пекін: Нар. освіта, 1998. – 294 с.

Молдова

1988

1072. Натанзон Е.Ш. Важкий школяр та педагогічний колектив. – Кишинів: Луміна, 1988. – С. 14-52. – Молд. мовою.

Про психологічні семінари в Павлівській середній школі та використання її досвіду в школах Тирасполя.

Німеччина

1989

1073. Гартманн Е. Новатор радянської педагогіки: ініціатива та дія: [Навчання та виховання] // Більдунг унд Ерціунг. – 1989. – № 2. – С. 165-177.

1991

1074. Полцін Ю. Василь Олександрович Сухомлинський. Першопрохідник сучасної педагогіки співпереживання. – Люненбург: Клаус Найбауер, 1991. – 32 с.

1075. В.О. Сухомлинський та його педагогічна спадщина // Виклади і семінари: Філософія, психологія, педагогіка: Прогр. викладів у літ. семестрі / Укр. Вільн. ун-т. – Мюнхен, 1991. – № 22. – С. 37.

1997

1076. Гартманн Е. Природа, емоції та відповідальність: (В роботі укр. альтерн. педагога В.О. Сухомлинського). – Гамбург: Ковач, 1997. – 64 с.

1998

1077. Вайс А. Хто хоче читати Сухомлинського, повинен довго шукати його книги // Обергесіше пресе. – 1998. – 31 жовт.

Польща

1990

1078. Библюк М. Школа радості Сухомлинського. – Варшава: Торунь, 1990. – 108 с.

1991

1079. Библюк М. Антон Макаренко і Василь Сухомлинський: Спроба порівнял. аналізу // Зошити університету Миколи Коперніка. Педагогіка XVI. Зошит 238. – Варшава: Торунь, 1991. – С. 3-13.

1993

1080. Сторчак-Козловська К. Віддаю серце дітям. – Куяви і Поможе. – 1993. – № 22.

1999

1081. Оконь В. Павлиська школа Василя Сухомлинського // Оконь В. Десять альтернативних шкіл. – Варшава, 1999. – С. 185-203.

США

1993

1082. Красовицький М.Ю. Вчитель з українського селища: Василь Сухомлинський // Вісник СРСР. – Зима, 1993. – Т. 2. – № 1.

1995

1083. Красовицький М.Ю. Василь Сухомлинський: Український вчитель // Вісник МЕІ: Зв'язок освіти. – 1995. – Т. 1. – № 4.

1997

1084. Вейс Р. Вступ [До “Трьохсот сторінок “Книги природи” з кн. “Серце віддаю дітям”] // Новини Медфорд. міжнар. ун-ту. – Медфорд, 1997. – Т. 4. – № 1. – С. 3-4.

1998

1085. Маргуліс Д. Ювілей видатного педагога: [Журн. видається в США] // Рідна школа. – 1998. – № 2(120). – С. 8-10.

1999

1086. Журавська Л. Олесь Гончар про Василя Сухомлинського // Рідна школа. – 1999. – № 3. – С. 7-8.

1087. Кокеріль А. Кожен повинен випромінювати світло. Педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського / Америк. унів. студії. – Нью-Йорк; Вашингтон; Балтімор; Бостон; Берн; Франкфурт-на-Майні; Берлін; Відень; Париж: Петер Ланг, 1999. – 230 с. – (Сер. 14. Виховання: Т. 45).

1087а. Кокеріль А.Л. Кожен має світити: педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського. – Нью-Йорк: Петер Ланг Публішінг, 1999.

Рец.: Дічек Н. Нова книга про В.О. Сухомлинського в США // Шлях освіти. – 1999. – № 4. – С. 50-53.

Чехословаччина

1992

1088. Система педагогічної теорії В.О. Сухомлинського. – [Б.м.]: Народна освіта, 1992. – 320 с.

ДОПОМІЖНІ МАТЕРІАЛИ

Бібліографічні посібники

1089. Вчитель вчителів: Реком. список л-ри / Упр. освіти Миколаїв. міськвиконкому, Миколаїв. міська освіт. б-ка; Упоряд. Н.В. Щербак. – Миколаїв, 1998. – 11 с.

1090. В.О. Сухомлинський: Биобиблиография / Сост. А.И. Сухомлинская, О.В. Сухомлинская. – К.: Рад. шк., 1987. – 255 с.

Рец.: Абаймов В., Бровченко Л. Дорогоцінна спадщина // Рад. освіта. – 1987. – 7 лип.; Богуславский М. В.А. Сухомлинський: Биобиблиография / Сост. А.И. Сухомлинская, О.В. Сухомлинская. – К.: Рад. шк., 1987. – 255 с. // Сов. педагогика. – 1988. – № 11. – С. 140; Борисовский А. Путеводитель по творчеству Сухомлинского // Учитель Киргизстана. – 1987. – 7 авг.; Корінь А. Нове видання // Кіровоград. правда. – 1988. – 28 верес.; Ткаченко И. Новая встреча с Сухомлинским // Учит. газ. – 1987. – 8 сент.; Ткаченко І. Сухомлинський – наш сучасник // Кіровоград. правда. – 1987. – 18 лип.

Алфавітний покажчик педагогічних праць В.О. Сухомлинського

В расчете на абстрактного ученика 34

В чем обаяние женственности: (письмо к сыну) 11

[Висловлювання В.О. Сухомлинського про культуру спілкування педагога та учня] 44

[Висловлювання В.О. Сухомлинського про працю вчителя] 36

[Висловлювання В.О. Сухомлинського про сім'ю] 12

Виховання морального вдосконалення людини 102

Вітчизна в наших серцях 97

Дайте ребенку радость умственного труда, радость успехов в учении 17

Джерело невмирущої криниці 37

Жива вода душі народу: [Уривки із ст. «Слово рідної мови» та «Людина найвища цінність»] 38

Здоров'я, здоров'я і ще раз здоров'я 45

Зерна мудрості 16

Идти вперед! 28

Из записной книжки Василия Александровича Сухомлинского 48

[Из записника] 39

К вопросу об организации школ-интернатов 18

Как воспитать настоящего человека 10, 40

Книга про кохання 104

Комуністична ідейність – основа морального виховання: [Фрагм.] 30

Конспекты произведений А.С. Макаренко 19

Лист дочці 32, 100

Листи:

М.С. Хрущову 52

В. Хилтунену 53, 57

Д.П. Маргулісу 54,60, 63

О.О. Бойму 55, 64

А.Б. Резнику 56

Є. Березняку 58

Т.Н. Міллер 59

О.К. Андрєєвій 60

Р.А. Атаяну 60, 61

С.Х. Чавдарову 60

Т.В. Вітці 62

О.І. Шарову 65

Методика виховання колектива 40

Моя педагогическая система 20

Моя педагогічна система: [З необпубл. кн. «Педагогічна культура»] 21

Мудрость родительской любви 1

На нашій совісті – людина 41

Народження громадянина 98

Народження громадянина: [Фрагм.] 30

Не гасите огонек 13

«Не только разумом, но и сердцем...» 3

Неисчерпаемо багатство педагогических идей А.С. Макаренко 22

О воспитании совести: [Из кн. «Как воспитать настоящего человека»] 43

Павлиська середня школа: [Фрагм.] 30

Педагогіка В. Сухомлинського: Основные представления 49

Педагогічний світ казки 50

Письма к сыну 6

Письма к сыну: [Фрагм.] 23

Принцип самодіяльності у вихованні комсомольців: (З неопублік.) 24

[Про виховання] 14

Про мову 46

[Про мову й культуру] 47

[Про педагогічні праці Н.К. Крупської] 29

Про розумове виховання 101

Проблемы воспитания всесторонне развитой личности 25

Разговор с молодым директором школы 7

Розмова з молодим директором 8

Розмова з молодим директором про деякі питання морального виховання:
[Фрагм.] 30

- Самый отстающий в классе... 35
- Серце віддаю дітям 105
- Серце віддаю дітям: [Фрагм.] 30
- Сердце отдаю детям 2
- Слово об А.С. Макаренку 31
- Сто порад учителю 106
- Сто советов учителю 9
- Сухомлинский В.А. 5
- Сухомлинский о Макаренку: незавершенный труд 33
- Формування комуністичних переконань молодого покоління : [Фрагм.] 30
- Хрестоматия по этике 4
- Что такое добро и зло: [Из кн. «Листи до сина»] 42
- Что такое призвание к труду учителя? Как оно формируется?: [Из кн. «Сто порад учителю»] 26
- Школа радости 40
- Школа чувств 15
- Этюды о коммунистическом воспитании 27, 36
- Я твердо верю в силу воспитания: [Из кн. «О воспитании»] 51
- Як виховати справжню людину 99, 103
- Які ж ви щасливі! 32
- Магнітофонні записи:
- Источники гражданской зрелости: фонограмма 66

Алфавітний покажчик художніх творів В.О. Сухомлинського

- А серце тобі нічого не наказало? 83
- А хто ж вам казку розповідає, бабусю? 83
- А що там за лісом? 85
- Аист и лягушка 79, 84
- Акація говорить: сьогодні буде дощ 74
- Бабусині руки 87
- Бабуся і Петрик 83
- Бджолина музика 87
- Білі руки й чорні руки 74
- Бо за морем – чужина 75
- Бо сонце – єдине 89
- Бо я – людина 94
- Борщ із свіжою скибкою хліба 75, 83
- Боязкий Ляоня 80
- Будь дослідником 87
- Важко бути людиною... 83
- Велике й мале 88
- Від верби до тополі, від тополі до верби 83
- Відлітають журавлі 72
- Відломлена гілочка 90, 91
- Віл і садівник 90
- Віл і Ясенець 85
- Він зненавидів красу 83, 94
- Вночі Олеся пропала... 76
- Все в лісі співає 86

Втрачений день 73, 86
Глупый карась 79, 84
Горбатенька дівчинка 86
Де ж наша шпаківня? 72
Держач і кріт 89
Дивний мисливець 83
Дитинство думки 82
Дівчинка і конвалія 71
Дідусь і Андрійко 83
Дуб і сокира 92
Дуб під вікном 83, 94
Жайворонок над пшеничним полем 72
Журавель і Папуга 78
Загублені гроші 72
Залізний лоб 93
Зате тепер я знаю... 87
Зозулина журба 92
І як вона виросла на дорозі? 76
Іменинний обід 86
Казки 69
Казки морального спрямування 114
Казки Василя Сухомлинського 92
Казки школи під Голубим Небом 67, 83
Как Бабочка напилась березового соку 79, 84
Как умер Старый Голубь 79, 84
Какие на вкус звезды? 79, 84
Калюжа 72, 73
Кам'яне серце 83
Квітка і корінь 71
Квітка сонця 88
Квітуча вишня 85
Кінь утік... 75
Кмітливий скляр 83
Колосок з далекої України 76
Комірчина для дідуся 72, 94
Конвалії перед Наталиним вікном 89
Країна Безтурботних 93
Краплина роси 83
Красиві слова і красиве діло 89
Крилата квітка 72
Крилата насінина берези 70
Кто умнее 79, 84
Кульбаба серед капусти 71
Ледача подушка 83, 94
Любов і жорстокість 80
Людина принесла життя 90
Мамо, чому це на могилі сміття лежить? 72
Мій тато хліб пече 74
На Тарасовій горі 85
Найкрасивіше і найпотворніше 83
Найласкавіші руки 83, 89
Наполегливий муравлик 93

Народження егоїста 83
Не видно потому, что ночь 79
Не забувай про джерело 90
Не хочу бути слабшим 81, 89
Ніч та біла сорочка 83
Образливе слово 83, 94
Одинець муравлик 92
Он ждет своего часа 79, 84
Оповідання та казки 94
Осінній день в лісі 72
Осіння квітка 70
Осколки солнышка 79
Павук і мереживо 92
Паперовий кораблик 72
Пекар і Кравець 83
Перед справедливим суддею 83
Перший день 72
Пихата жаба 94
По волосинці 86
По одному ковтку – найслабкішим 83
Поздоровляємо! 86, 88
Поле маків 71
Портрет дідуся 76
Почему Воробей полюбил фиалку 79, 84
Права і ліва рука 88
Прогаяний день 83
Прощання з конем 75
П'ять дубів 83
Ремісник і різець 94
Родное гнездо 79, 84
Самый счастливый листочек 79, 84
Святковий обід 89
Сергійкова квітка 82
Сива волосинка 83, 89, 94
Синиччина пісенька 71
Соломенные брыли 79, 84
Соромно перед соловейком 83, 94
Співаюча пір'їнка 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113
Старенький трактор 72
Страшна пісня 73
Суниці для Наталі 83
Сьома дочка 83, 86, 89, 94
Сяюча вершина і кам'яниста стежина 83
Тарасовій могилі 90
Тихо, бабуся відпочиває 83
Троянда і свиня 93
Троянда і сонце 93
Флейта і вітер 83
Хай будуть і соловей, і жук 83
Хлопчик веде додому п'яного батька 72, 80
Хлопчик і Дзвіночок Конвалії 82
Ходімо діти, до класу 77

Хто кого веде додому 83
 Хто найкращий майстер на землі? 83
 Хто розмалював півника 73
 Хустина бабусі Марії 75
 Черствість, байдужість 72
 Чиста Криниця 68
 Чого синичка плаче? 83
 Чому дідусь усміхнувся 75
 Чому мама тепер плаче 81
 Чому не вішаєте цього рушника, Матусю? 95
 Чому плакав Сергійко 75
 Чорні руки 86, 87
 Чотири аркуші золотого паперу 73, 87
 «Школа радості» 82
 Що буде, як зупиниться час 80
 Що краще? 88
 Що найголовніше в житті? 81
 Щоб Кіт Мишки не ввіймав 83
 Щоб метелик не наколовся 83
 Я хочу сказати своє слово 86
 Як бджола ночувала у квітці 70
 Як білочка врятувала дятла 89
 Як визволити джмеля? 96
 Вê çăëáóáâñŷ İóðêî 74, 83
 Як змінюється колір снігу 87
 Як носили продавати півника 76
 Як ріка розгнівалася на дощика 85
 Як Сергійко навчився жаліти 94
 Якби я стала невидима 90
 Яке щастя? 76, 92
 Який музика цвіркун 88
 Який слід повинна залишити людина на землі? 90, 94
 Які ви щасливі! 83

Алфавітний покажчик авторів праць про В.О. Сухомлинського

<p> Абаймов В. 129, 277, 278, 389, 422, 589, 590, 1090 Абашина В.М. 427 Абашкіна Н.В. 391 Александрова А. 1041, 1042 Алфьорова Т. 861 Ангелуца Н.М. 549 Андрєєва Є.К. 247, 248, 249, 279 Андрінова Н. 1010 Антонєць М.Я. 175, 392, 407, 423, 424, 428, 429, 430, 431, 432, 550, 578, 591, 592, 593, 616, 617, 618, 619, 739, 796, 908, 919, 920 Апостолова Г. 620 Аракелян А.А. 551 Арісменді А.Л. 143 </p>	<p> Манукян А.М. 556, 557, 977 Манукян М.М. 398, 557, 960 Маргуліс Д. 129, 167, 196, 682, 1085 Маркотенко Т. 810 Марталого Н. 1006 Мартиненко Н.Т. 765 Матівос Ю. 604 Матюша І.К. 766 Махно О.П. 478 Мащенко Є. 1014 Мединський Г.О. 168 Мезеря І.В. 812 Мельник Л. 683 Мельничук С.Г. 684 Миклашевич Г. 130 Мілков Л.А. 479, 962, 1060 </p>
--	---

<p> Артамонов А. 992 Атаян Р.А. 144 Бабійчук Л. 280 Багомедов М. 250 Базилевич Н. 281 Базилевський В.О. 1044, 1048 Байшелієв А. 251 Балабуха В. 993 Бамбуркін О.П. 552 Барабаш В.П. 282, 552 Баранов С.П. 252 Барштейн Ю.А. 997 Басиладзе Н.А. 283, 393, 621 Бахтіна М.В. 747 Бегматов А. 284 Безлюдна Н.В. 622, 623, 980 Беляков Є. 740 Береговой Я. 553, 566 Березняк Є.С. 145, 232, 233 Біблюк М. 434, 555, 841, 1078, 1079 Бідненко М. 1005 Бик А.С. 435, 436, 437, 438 Бі Шу-джи 439, 1067 Біденко Е.І. 433 Біденко І. 1020 Білецька С.В. 971 Благінін М.Т. 742 Богуславський М.В. 310, 408, 440, 441, 442, 567, 624, 625, 626, 828, 833, 834, 1090 Богуш А.М. 443 Бондар Л.С. 444, 445, 554, 568, 595, 627, 835, 854 Бондаренко Г. 628, 986 Борисовський А.М. 253, 254, 255, 836, 837 Боришевський М.Й. 449, 629 Братченко І. 838 Бровченко Л. 839, 1090 Буєва І.І. 569, 631, 975 Булда Н.П. 744 Бурлака Я. І. 840 Бутенко В.Г. 447, 448 Бутковський В.П. 745 Бучківська Г.В. 746, 757 Вайс А. 1077 Валєєва Р.А. 633 Валькевич В. 998а Ван І-гао 439 Ван Тяньі 1068 Василенко Н.А. 966 Васькіна В.П. 842, 843 </p>	<p> Момот Л. 685, 686 Монозон Е.І. 260 Мосійчук Л. 399 Мостова Т. 782 Музиченко Б. 1000 Мухін М.І. 400, 410, 411, 412, 413, 480, 558, 559, 605, 606, 687, 688, 689, 767, 960а Навроцька Я. 197 Наливайко І. 690 Нанян Л.А. 551 Настасьєв Г.К. 324 Натанзон Е.Ш. 1072 Науменко Т. 813 Наумець О.М. 481 Наумов Б. 691, 782 Нашашина Є. 261 Невмержицький О.А. 963 Нестеренко В. 198, 483 Нестеренко Л.П. 814 Нестеренко Ю.М. 414 Никифоров В. 484 Ничкало Н.Г. 485, 692, 768 Ніколаєва Н. 693 Новгородська Ю. 695, 769 Носенко Л. 486 Оконь В. 1081 Ольгін А. 995а Онгурян О. 256 Орел Г. 1043, 1046 Орлова А. 401 Остапйовська Т.П. 978 Остапйовський І.С. 419, 969 Осьмак С. 696 Пасічник В.О. 200 Пашенко Д.І. 324 Пеннер О. 227, 262, 263, 264, 265, 607, 699, 700, 1026 Переберін А. 402 Перебийніс Г.М. 201, 490, 659 Переденко І.Н. 325, 491 Перетятко А.Г. 326 Петренко І. 131, 873 Петренко О.Б. 492, 703, 979 Петренко С. 493 Петровський О.В. 608 Петрочко Ж. 704 Петрук Л.П. 573, 972 Підпригора Л. 494 Плевако В. 815 Плотников В. 495 </p>
---	---

Ваховський Л.Ц. 797	Плохова М.Г. 328, 885
Вашуленко М 634	Побережний П.В. 433
Вейс Р. 1084	Погода В. 235
Вендровська Р.Б. 844	Погуляйло С. 705
Веремійчик І.М. 372	Полцін Ю. 1074
Верховиніна М.М. 146	Попенко В. 1049
Вітка В. 147	Попова А. 329, 330, 331, 332, 333, 367, 965
Владіміров В. 449	Попова Л.Д. 772
Вовченко Г. 118, 148, 189	Попруга Г. 496
Войченко Л. 285	Постельняк А.І. 334, 497, 660, 706
Войчеко А. 286, 287	Постовий В.Г. 773
Волков Б. 288	Потарова Н. 875
Волков Г.Н. 149, 289, 373, 450	Поярков В.О. 707
Волкова Н.Д. 317	Правий В. 708
Волошина В.Я. 635	Прежевозинський В.І. 325
Воробйов М.І. 150	Прокопенко І. 782
Вороновська У.В. 427	Прокопенко Л. 991
Галаган В. 243	Прокопець Т.М. 574
Галузинський В.М. 151	Прокоф'єв Б.В. 282
Галузяк В. 719	Пряникова В.Г. 336, 885
Гаркуша Л.С. 747	Пустовойт А.М. 498
Гартманн Е. 290, 451, 597, 884, 1073, 1076	Пухов Д.І. 1007
Гідулянов І. 291	Пшевращька О. 775
Годлевська В.Г. 452	Равкін З.І. 337, 379, 403, 858
Голованов Л.В. 394	Радзієвич Ю. 106
Головатий Ю.В. 152, 292	Радов А. 266
Голубєв К. 1057	Радченко В. 203
Голубовська О. 293	Раззакова В. 338
Гораш Г. 1045	Рак І. 204, 205
Горобець Н. 637	Резнік А.Б. 169, 339, 340, 499, 500
Григор'єв А.Й. 1040	Резнік А.П. 170
Грицюк Л.К. 372	Ржепецький Л. 236, 710, 716 – Д.И.
Гришина Р. 638, 798	Риндак В.Ф. 133, 171, 417, 713, 714
Губко О.Т. 153	Ричагов О. 380
Гуня Л.П. 425	Родчанін Є.Г. 341, 415, 501
Давидзон Я. 115	Рожина В.Ф. 700, 1026
Давидова А. 225, 453	Розенберг А.Я. 132, 172, 206, 436, 503, 504, 711, 712
Дараган В.Т. 154	Романенко О.Г. 342, 505
Дацюк Г. 256	Руденко Ю.Д. 250, 416, 859
Дацюк Я. 1058	Русаков А. 816
Дейчман О. 990	
Демчук І. 1056	Савельєва С.С. 343, 344, 345, 506, 507, 508
Дем'янчук О. 454	Савлук А.Г. 575
Денисюк С. 748	Савченко О.Я. 509, 510, 511, 576, 577, 715, 776, 782, 817, 1029, 1030, 1036
Дерев'янка В.А. 294	Сагач Г.М. 512, 609, 1031, 1032
Деркач В. 295, 296, 297, 455, 456, 639, 799. 800, 1059	Сафонова З. 346
Десєв Д. 1062	Сахаров В.А. 984
Дзярук К. 334, 894	Свистун Т.М. 229, 513
Дічек Н. 749, 1087а	
Дмитрієв М.А. 155, 298, 299, 457	

<p> Дмитрієва І. 300 Домаранський О. 640, 641, 642 Дорожкіна С.Г. 301 Дроботун М.М. 459 Дроб'язко П. 909 Дубінка М.М. 981 Дубовик О.С. 802 Дунай В. 643 Дяченко А. 750 Ергашева З. 374 Єрмак Н.В. 751 Єфременко А.П. 156 Жаленко К.М. 157, 244 Жолудь Д. 644 Журавська Л. 645, 1086 Журба М. 302 Завіна В.І. 120, 343 Заволока С.П. 121, 158 Заза Р.К. 159 Заяць Т. 647 Зборівський Р. 998 Зеленгур П.Д. 160, 257 Золотарьов В. 803 Зубенко О. 648 Зязюн І.А. 341, 415, 501, 598, 649, 650 Іванов В.Д. 161, 804, 953 Ігнатенко П. 122, 910 Іфферт В. 461, 462 Калениченко Н.П. 123, 463, Каліка П.А. 162 Калініченко Н.А. 191, 192, 464, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660 Калмиков Г.В. 600, 661, 662, 663, 752, 987 Карадима Л. 304 Карпенчук С. 571 Каташов А.І. 805 Каткова Л. 305 Каюков В.І. 664, 665, 753, 1050, 1051, 1054 Кваша Б.Ф. 754 Кедрова А.А. 306 Кириченко В.В. 755 Кишеєв В. 307 Киян Л.Ф. 308 Кіндрат В.К. 666, 911, 982 Клімашевська О. 806 Князюк В.К. – 124, 376, 1039 Кобець О. 925 Кобоцкі М. 426 Коваленко О. 601, 912, 1013 </p>	<p> Святовець В.Ф. 173, 347 Семез А.А. 985 Семезенко Л.Г. 322, 348, 514 Семенов М.В. 437, 438, 515, 1011 Сергієнко З. 134, 135 Сермяжко Є.І. 349 Сипливець Н.М. 778 Сичов В. 137 Сігітов А.І. 516 Сіднев Л.М. 350 Сілін А.І. 847 Січко В.М. 716 Скринник С.С. 351, 352, 353, 517 Скрипка В.І. 779 Скрипник М.І. 717 Сліпак Б.Я. 707 Сметанський М. 718, 719 Сновський Ф. 582 Соколовська О.С. 968 Соколовський С.М. 267, 268 Со Сокурєнко М.К. 174 Соловейчик С. 139, 518, 889, 916 Сорочан Т. 818 Стаменов І. 1063 Становий І.А. 176 Стельмахович М.Г. 354 Стельмухов Д.Ю. 177, 207, 520, 720 Степаненко Л. 721 Степанова О.Й. 178 Степанова П.М. 521 Стефанюк С. 722 Стоберський Г. 723 Сторчак-Козловська К. 1080 Стрельський Г. 590 Стрельченко Л.В. 312 Сулова С. 355, 383 Сухатін О. 418 Сухомлинська Г.І. 179, 237 Сухомлинська М. 238 Сухомлинська О.В. 208, 228, 239, 240, 246, 356, 357, 404, 405, 419, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 561, 583, 724, 725, 726, 727, 819, 890, 904, 1008, 1070. Сухомлинський С.О. 180, 209 Сухорукова Г.В. 270, 359, 782, 964 Сяо Іюнь 1066 Сяо Су 728 Тамбовкіна Т. 140 Тарапака Н.В. 241, 530, 784 Тартаковський Б. 1064 Терен В. 363, 1047 Терлецький Л.А. 224, 730 </p>
--	--

Когачевська Т.І. 967
Козак М. 125
Кокеріль А. 465, 961, 1087, 1087а
Колєнова В. 377
Кольченко В. 466
Кондратенко Л.О. 309
Коніченко О.П. 667
Коренна М. 395
Корінь А. 1090
Корінь Т. 193, 926
Корнетов Г.Б. 310
Корнієнко О.П. 311, 312
Коротов В.М. 668
Котелянець Н. 807
Кочерга Ф.Г. 467
Кравець Н.П. 468
Кравцов В.О. 669
Крамчанінова О.В. 259, 313
Красняков Є. 670
Красовицький М. 579, 671, 756, 757,
1082, 1083
Кремень В.Г. 672, 673, 758, 759, 782,
954
Кримська Д.В. 314
Кримська Л.В. 469
Кузнєцова А.В. 315
Кузь В.Г. 808
Кузьменко Л. 316
Кузьмінський Л.І. 580
Кумарин В. 28, 226, 378
Курчак В. 760
Куцак Н. 674
Кучма Л.Д. 675, 955
Кушова Р.П. 317, 470
Лабенко О.В. 676, 677
Лазарєва Т. 396
Ланцова І.М. 531
Лашин В.Г. 471
Лебєдєв П.А. 318
Левандовська О.Н. 319
Левченко О.О. 809
Ледняк Ю.В. 472
Лігачов Є.К. 320
Ликов В.Н. 194, 459, 508, 602, 994
Ликова В.І. 321, 469, 473
Ликова В.Я. 474
Лисенко П.Г. 163
Литвиненко М.А. 164, 175, 409
Лі Ченші 678, 1071
Лівшиць К.О. 165
Лідкова С.М. 195, 572
Ло Ліан-хуа 1065

Титаренко Н.В. 531
Ткаченко Г. 785, 786, 988
Ткаченко І.Г. 181, 210, 211, 364,
365, 385, 532, 533, 534, 535, 1090
Ткаченко Т.М. 802
Ткачова Т.М. 821
Ткачук Л. 787
Тодоров Т.І. 391
Трайєр Й.А. 182
Трічева С.О. 536
Троцько Г.В. 782
Туманов В. 731
Турбовский Я. 28, 386
Турсунова З. 271
Турчак А. 732
Туюкина Г. 788
Углова О. 822
Урин М. 272, 273, 406
Файзуліна Т.Я. 274
Фалін В. 1056
Фарфоровський В.П. 537
Федоренко Д. 762, 763
Фоменко М.В. 183
Франгос Х. 538, 539, 540, 565, 587,
588, 735, 736
Хайруліна В. 611, 612, 613, 737, 738,
789, 790, 824
Ханбиков Я. 366, 367
Хандрос Б. 230, 242
Харибін В. 541
Хижняк Б.П. 213, 542, 791
Хілтунен В. 368, 387, 614, 825
Хілтунен О. 825
Хлебнікова А.В. 184
Ходосов К.О. 185
Ціандзі М. 543
Чепурна Н.М. 918
Черв'якова Н. 826
Чередниченко Д. 214, 215, 216
Чернов Ю. 856
Чернявська Г.Н. 217
Чжан Чен 792
Чибишева О. 1053
Шарова-Ліванова А. 793
Шашло Т.М. 141, 186
Швачко Л. 275
Шевців З.М. 544, 794, 973
Шевченко Г.Г. 218
Шеченко Г.П. 142, 827
Шевченко І.А. 219
Шевченко Л.М. 220

<p>Лобода С. 811 Логвин Г. 231, 761 Лукомець М. 603 Луцюк А.М. 854, 976 Любар О. 245, 762, 763 Маєвський Ю.Є. 127 Мазур Г. 764 Мазур П. 126 Мазуркевич О.Р. 166 Майборода В.К. 475 Макаєв В. 128 Макаренко А. 234 Максименко В.С. 476 Малінін В.І. 397 Маліченко К. 322, 679 Мальований Ю. 1035, 1052 Мамчур Л.І. 680, 681, 983</p>	<p>Шкурко І.І. 369, 388 Шрамко О. 686, 943 Штайник Р. 545 Шунда Н. 615 Шута Н.І. 795 Щербатюк О. 370 Щербина В.М. 187 Юр'єва К.А. 772, 970 Явтушенко Л. 546 Явтушенко Н. 222 Ямшанова А. 996 Ярмаченко М.Д. 547, 548 Яровий М.А. 224 Яруліна Ф. 276</p>
---	--

Алфавітний покажчик міських, районних газет та багатотиражок

- Вісті Рівненщини – м. Рівне
Время – м. Харків
Гомельский университет – м. Гомель, Білорусь
Дзвони підгір'я – м. Калуш Івано-Франківської обл.
Журавлик – м. Харків
Калининградский университет – м. Калінінград
Колегіум – м. Миколаїв
Кременчуцька зоря – м. Кременчук Полтавської обл.
Ленінський прапор – смт. Пустомити Львівської обл.
Махораті педагоги – Ленінабадський педінститут Таджикистан
Маяк – м. Ангарськ Іркутської обл.
Молода Волинь – м. Луцьк
Молодий комунар – м. Кіровоград
Народный учитель – м. Оренбург
Новий день – м. Херсон
Освіта на Луганщині – м. Луганськ
Освітнянський гарт – Кіровоградський державний педагогічний інститут ім. В. Винниченка
Першоввересень – м. Гайворон Кіровоградської обл.
Придніпров'я – смт. Онуфріївка Кіровоградської обл.
Путь Октября – смт. Ува Удмуртська АРСР
Радянський студент – Кіровоградський державний педагогічний інститут, м. Кіровоград
Руднянский рабочий – м. Рудний Кустанайської обл.
Серп і молот – м. Знам'янка Кіровоградської області
Соціалістичне село – смт Онуфріївка Кіровоградської обл.
Трибуна студента – Луганський державний педагогічний університет.

Учитель – м. П'ятигорськ Ставропольського краю
Шкільна газета – м. Кіровоград
Южная правда – м. Миколаїв

Основні дати увічнення пам'яті В.О. Сухомлинського після 1986 року

1988 р. Відкрито кімнату-музей В.О. Сухомлинського в Кіровоградському державному педагогічному інституті.

Міністерством зв'язку УРСР випущено поштовий конверт з портретом В.О. Сухомлинського.

1989 р. Ленінградським монетним двором виготовлено дві настільні ювілейні медалі до 70-річчя від дня народження В.О. Сухомлинського

Художником К. Левченком створено барельєф В.О. Сухомлинського

Створено Міжнародне товариство послідовників В.О. Сухомлинського

1990 р. Створено Українську Асоціацію Василя Сухомлинського

1991 р. Вулиця м. Калуша Івано-Франківської обл. названа ім'ям

В.О. Сухомлинського

1996 р. В Українському коледжі № 272 м. Києва відкрито музей В.О. Сухомлинського

Українському коледжу № 272 м. Києва присвоєно ім'я В.О. Сухомлинського

1998 р. Державним комітетом зв'язку України випущено поштовий конверт з портретом В.О. Сухомлинського

Ім'я В.О. Сухомлинського присвоєно дошкільному закладу № 24 м. Кіровограда

В.О. Сухомлинському присвоєно звання почесного громадянина м. Кіровограда (посмертно)

Молитва за раба Божого В.О. Сухомлинського на слова Г. Сагач

Додаток

Список праць В.О. Сухомлинського та літератури про нього, опублікованих протягом 1986 року, і не включених у попередню біобібліографію

Праці В.О. Сухомлинського

Настирлива мурашка. – Берлін: Дер кіндербухферлаг, 1986. – 10 с.: ілюстр.

Умом и сердцем: (Мысли о воспитании). – М.: Политиздат, 1986. – 386 с.

Уривки із книг «Серце віддаю дітям», «Народження громадянина», «Батьківська педагогіка» – С. 336–347

Література про В.О. Сухомлинського

Андропова Л. Постигнуть умом и сердцем: [Про роботу музею при Руднен. пед. уч-щі] // Руднен. рабочий. – 1986. – 29 мая.

Біографія В.О. Сухомлинського / Уклад. Б. Тартаковський; Пер. Ган чі-ци та ін. – Пекін: Цзяюйкесюйчубаньше, 1986. – 356 с.

Богуславский М.В. Идея стимулирования радости познания у школьников в педагогических трудах и опыте В.А. Сухомлинского. – М., 1986.

Автореф. дис. ... М., 1986.

Дун А.З. Виставка про Сухомлинського // Махораті педагоги. – 1986. – 8 жовт.

Засобина Г.А. Практикум по педагогике. – М., 1986. – 111 с.

В.О. Сухомлинський про практичну педагогіку. – С. 10, 15-16, 25-26, 57, 76-77.

Куманський Б. На кожному новому етапі: [Про картину О.С. Логвинюка «Учитель»] // Кіровоград. правда. – 1986. – 1 лют.

Лечебная педагогика на курорте Анапа: (Информ.-метод. письмо) / Анап. пед. совет по упр. курортами профсоюзов, науч.-метод. каб. педагогики базового санатория им. Э Коттон; Сост. А.А. Дубровский. – Анапа, 1986.

В.О. Сухомлинський про лікувальну педагогіку. – С. 4-6.

Методический материал в помощь слушателям Школы молодого лектора «Родительская педагогика В.А. Сухомлинского» / Сост. А. Попова. – Казань, 1986. – 22 с.

Методические материалы и указания для студентов по изучению темы: «Самообслуживание как средство нравственного воспитания в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского» / Пятигор. гос. пед. ин-т иностр. яз.; Сост. С.Б. Узденова. – Пятигорск, 1986. – 25 с.

Методические рекомендации по использованию педагогических идей В.А. Сухомлинского о трудовом воспитании детей: В помощь руководителям шк., дошк. учреждений, учителям, воспитателям, инспекторам и методистам / Донец. ин-т усоверш. учителей; Подгот. А.В. Чоботарь и др. – Донецк, 1986. – 16 с.

Мілков Л. В.О. Сухомлинський про роль колективу у вихованні соціалістичного гуманізму у школярів // Софія, 1986. – С. 127-143.

Педагогические чтения: [За пед. спадщиною В.О. Сухомлинського] / Калинингр. гос. ун-т; Сост. Г. Тамбовкина. – Калининград, 1986. – 76 с.

Пеннер Є.В. Лабораторія пошуків та експериментів // Махораті педагоги. – 1986. – 30 верес.

Следуя Сухомлинському: [Про відкриття кімнати В.О. Сухомлинського в шк. № 67 Кіров. р-ну м. Казані] // Вечер. Казань. – 1986. – 2 окт.

Слюсаренко И.Г. Проблемы формирования научного мировоззрения учащихся старших классов в педагогическом наследии В.А. Сухомлинского: (На материале внеуроч. воспит. работы). – К., 1986. – 197 с.

Автореф. дис. ... К., 1986. – 24 с.

Сухомлинський – дітям: Комплект листівок і метод. рек. / Авт. -складач Г.В. Сухорукова; Худож. О.А. Ігнащенко. – К: Мистец., 1986.

В.А. Сухомлинский о возможностях учебных предметов в военно-патриотическом воспитании детей // Пути повышения эффективности военно-патриотического воспитания учащихся в свете решений XXVII съезда КПСС: Пример. рекомендации учителям сред. шк. / Отд-ние нар. образования Адыгей. обл. исполкома; Обл. ин-т усоверш. учителей. – Майкоп, 1986. – С. 93-99.

Файзулина Г.Я. Гуманизм педагогического наследия В.А. Сухомлинского. – Казань, 1986.

Автореф. дис. ... Казань, 1986. – 17 с.

Швачко Л. Наш наставник // Махораті педагоги. – 1986. – 30 верес.